

**Ministerstvo průmyslu a obchodu
České republiky**

**OPERAČNÍ PROGRAM
PODNIKÁNÍ
A INOVACE**

Praha – říjen 2006

OBSAH

Úvod	7
1. SOCIÁLNĚ EKONOMICKÁ ANALÝZA A POPIS SEKTORU PRŮMYSLU A SLUŽEB	12
1.1 Analýza ekonomického vývoje ČR	12
1.1.1 Ekonomický růst	12
1.1.2 Růstové faktory na straně nabídky a poptávky	12
1.1.3 Makroekonomická rovnováha	13
1.1.4 Regionální diferenciacie české ekonomiky	14
1.1.5 Ekonomika ČR v kontextu EU	14
1.2 Vývoj sektoru průmyslu a služeb a rozvoj podnikání	16
1.2.1 Průmysl a služby	16
1.2.2 Hlavní determinanty konkurenceschopnosti průmyslu ČR	18
1.2.3 Rozvojový a stabilizační potenciál malých a středních podniků a služeb	19
1.2.4 Výzkum, vývoj a inovační potenciál v podnikatelském sektoru	23
1.2.5 Energetická náročnost	26
1.2.6 Kontexty vývoje českého průmyslu v zaměstnanosti	26
1.2.7 Vztah průmyslu k životnímu prostředí	27
1.3 Analýza SWOT	29
1.4 Výsledky realizace OPMP 2004 - 2006	33
2. ROZVOJOVÉ CÍLE PRO OBDOBÍ 2007 – 2013 STRATEGICKÉ ZAMĚŘENÍ OPPI	35
2.1 Východiska strategie operačního programu	35
2.2. Strategická orientace operačního programu	37
2.3 Globální cíl a specifické cíle pro rozvojovou strategii OPPI	39
2.3.1 Globální cíl operačního programu	39
2.3.2 Specifické cíle operačního programu	40

2.4	Koherence	41
2.4.1	Hodnocení vnější koherence operačního programu	41
2.4.2	Koherence s ostatními národními programovými dokumenty	46
2.5	Horizontální cíle Společenství	48
2.5.1	Rovnost příležitostí	48
2.5.2	Udržitelný rozvoj	49
2.5.3	Informační společnost	51
2.5.4	Vyvážený rozvoj regionů	51
3.	PRIORITNÍ OSY OPPI	53
3.1	Prioritní osa 1 - „Vznik firem“	53
3.2	Prioritní osa 2 - „Rozvoj firem“	56
3.3	Prioritní osa 3 - „Efektivní energie“	59
3.4	Prioritní osa 4 - „Inovace“	61
3.5	Prioritní osa 5 – „Prostředí pro podnikání a inovace“	63
3.6	Prioritní osa 6 – „Služby pro rozvoj podnikání“	69
3.7	Prioritní osa 7 – „Technická pomoc“	71
4.	OČEKÁVANÉ DOPADY OPERAČNÍHO PROGRAMU A JEJICH KVANTIFIKACE	73
4.1	Programové indikátory	73
4.2	Indikátory prioritních os	74
4.3	Seznam programových indikátorů	75
4.3.1	Kontextové indikátory	75
4.3.2	Indikátory na úrovni programu	75
4.4	Seznam indikátorů prioritních os	76
4.4.1	Indikátory Prioritní osy 1 - „Vznik firem“	76
4.4.2	Indikátory Prioritní osy 2 - „Rozvoj firem“	76
4.4.3	Indikátory Prioritní osy 3 - „Efektivní energie“	77
4.4.4	Indikátory Prioritní osy 4 – „Inovace“	77
4.4.5	Indikátory Prioritní osy 5 – „Prostředí pro podnikání a inovace“	78
4.4.6	Indikátory Prioritní osy 6 – „Služby pro rozvoj podnikání“	78

5.	INDIKATIVNÍ FINANČNÍ PLÁN	79
6.	IMPLEMENTACE OPPI	82
6.1.	Řízení a implementace	82
6.1.1	Řídící orgán	82
6.1.2	Zprostředkující subjekty	84
6.1.3	Příjemci podpor	85
6.1.4	Výběr projektů pro financování	86
6.2	Slučitelnost opatření s politikami Společenství	86
6.2.1	Soulad s pravidly veřejné podpory	87
6.2.2	Veřejné zakázky	88
6.3	Monitorování	88
6.3.1	Monitorovací výbor	88
6.3.2	Výroční a závěrečná zpráva o implementaci	89
6.3.3	Zdroj dat a periodicita sběru indikátorů	90
6.3.4	Informační systémy, přenos dat	91
6.4	Hodnocení	91
6.5	Finanční řízení a kontrola	94
6.5.1	Platební a certifikační orgán	94
6.5.2	Finanční kontrola a správnost financování	95
6.5.3	Finanční toky	99
6.6	Propagace a publicita	100
7.	EX-ANTE HODNOCENÍ OPPI	103
7.1	Průběžné závěry ex-ante hodnocení	103
7.2	Výsledky závěrečného ex-ante hodnocení	104
8.	HODNOCENÍ SEA OPPI	109
9.	LEGISLATIVNÍ RÁMEC	110
10.	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	113
11.	PŘÍLOHY	116

ÚVOD

V návaznosti na Třetí zprávu o hospodářské a sociální soudržnosti EU (únor 2004) schválila Evropská komise v červnu 2004 nové legislativní návrhy na reformu politiky soudržnosti. Reforma si klade za cíl soustředit strukturální pomoc v letech 2007-2013 ve větší míře na strategické cíle EU (tj. lisabonské a göteborgské závěry týkající se konkurenceschopné a znalostní ekonomiky a evropské strategie zaměstnanosti). Pět nových nařízení týkajících se pravidel čerpání finanční podpory ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti členskými státy EU v letech 2007-2013 bylo schválena Evropským parlamentem v červenci 2006.

Česká republika, i přes nesporný a prokazatelný pokrok dosažený v hospodářském vývoji, nevykazuje dosud ve své hospodářské výkonnosti 75 % průměru hrubého domácího produktu (HDP) Evropské unie (podle parity kupní síly). Tento fakt pro Českou republiku znamená, že její regiony – nomenklaturní územní jednotky NUTS II, s výjimkou hlavního města Prahy – byly pro budoucí programovací období zařazeny pod Cíl „Konvergence“ a budou tedy moci v rámci tohoto cíle využívat podpory ze strukturálních fondů (tj. Evropského fondu pro regionální rozvoj a Evropského sociálního fondu) a Fondu soudržnosti EU. Tento cíl, blížíci se svým pojetím tzv. Cíli 1 platnému pro programovací období strukturálních fondů 2004-2006, je tedy určen k urychlení hospodářské konvergence nejméně rozvinutých regionů EU, zlepšení podmínek pro růst zaměstnanosti díky investicím do materiálních a lidských zdrojů, k podpoře inovací a rozvoji znalostní ekonomiky.

Pro stanovení podmínek poskytování finanční podpory ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti EU jsou členské státy povinny vypracovat a předložit Evropské komisi ke schválení tzv. operační programy. Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR vypracovalo pro období let 2007-2013 **Operační program Podnikání a inovace (OPPI)**, který je hlavním programovým dokumentem realizace politiky hospodářské a sociální soudržnosti v sektoru průmyslu a významným nástrojem realizace Koncepce rozvoje malého a středního podnikání na období 2007-2013 schválené usnesením vlády České republiky č. 392/2006.

Operační program Podnikání a inovace navazuje na Operační program Průmysl a podnikání (OPPP), který byl vyhlášen po vstupu České republiky do Evropské unie pro zkrácené programovací období let 2004-2006. OPPI byl vytvořen v návaznosti na hlavní strategické dokumenty ČR (Strategie hospodářského růstu ČR, Strategie regionálního rozvoje, Strategie udržitelného rozvoje, Národní inovační politika, apod.). OPPI je v souladu s Obecnými zásadami pro politiku soudržnosti Evropské unie 2007–2013 (Strategické obecné zásady Společenství, 2007–2013) a rozpracovává významnou část strategického cíle Národního rozvojového plánu ČR 2007 –2013 „Konkurenceschopná česká ekonomika“.

Významnou součástí OPPI je - v souladu s NSRR a NRP - podpora podnikatelského prostředí v ČR jakožto jednoho z klíčových atributů budoucího dalšího úspěšného rozvoje české ekonomiky. Kvalitní podnikatelské prostředí vytváří podmínky pro úspěšný vznik a rozvoj konkurenceschopných podnikatelských subjektů, které následně vytvářejí nová pracovní místa a celkově posilují hospodářskou a sociální soudržnost.

České podnikatelské subjekty i nadále zaostávají z hlediska své kvality, vybavenosti, efektivity či inovativnosti za zeměmi Evropské unie. Předkládaný Operační program Podnikání a inovace na období let 2007-2013 je proto orientován právě na odstranění či eliminaci naznačených problémů a nedostatků. Jeho globálním cílem je proto zvýšení konkurenceschopnosti sektoru průmyslu a služeb a rozvoj podnikání, udržení přitažlivosti České republiky, regionů a měst pro investory, podpora inovací, stimulace poptávky po

výsledcích VaV, komercializace výsledků VaV, podpora podnikatelského ducha a růstu hospodářství založeného na znalostech pomocí kapacit pro zavádění nových technologií a inovovaných výrobků, včetně nových informačních a komunikačních technologií.

Hospodářská politika a politika zaměstnanosti v Evropské unii by měla být v následujících letech cílena s ohledem na upravenou Lisabonskou strategii. Členské státy EU byly vyzvány k provedení reforem, k nimž se zavázaly v lisabonském procesu. Zároveň jsou stanovena nová opatření na úrovni Evropské unie i členských států, která umožní zajistit splnění cílů Lisabonské strategie.

V makroekonomických hlavních směrech by měly členské státy zajistit ekonomickou stabilitu, zabezpečit ekonomickou udržitelnost, podporovat efektivní přidělování prostředků, podporovat větší soudržnost mezi makroekonomickými a strukturálními politikami. V mikroekonomické sféře je navrženo rozšířit a prohloubit vnitřní trh, zajistit otevřené a konkurenceschopné trhy, vytvořit příznivější podnikatelské prostředí, propagovat podnikatelskou kulturu a vytvořit prostředí podporující malé a střední podniky, zvýšit a zlepšit investice do výzkumu a vývoje, usnadnit inovace a zavádění informačních a komunikačních technologií.

Z hlediska operačních programů v novém programovacím období strukturálních fondů 2007-2013 je podstatná mobilizace relevantních finančních prostředků a posílení spojení a koherence mezi EU a národními politikami v souvislosti s Lisabonskou strategií, zejména prostřednictvím společné technologické iniciativy, společné implementace národních výzkumných programů a vytvářením struktur ve vědě a průmyslu na evropské úrovni.

Pro financování pomoci ze strukturálních fondů Evropské unie v období let 2007-2013 platí princip monofondovosti. To znamená, že v rámci Operačního programu Podnikání a inovace, který bude realizován v rámci cíle „Konvergence“ a bude se vztahovat na celé území České republiky s výjimkou hlavního města Prahy, bude podpora poskytována z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF). Princip „jeden fond pro jeden program“ bude doprovázen možností financovat až do výše 10 % činnosti spadající z hlediska uznatelných nákladů pod Evropský sociální fond (ESF). Tyto činnosti však budou financovány z ERDF (tzv. křížové financování).

Účast hospodářských subjektů v programech podporovaných ze strukturálních fondů EU musí být v souladu s pravidly státní pomoci EU. Rovněž musí být respektovány a dodržovány horizontální politiky EU, ke kterým patří zajištění udržitelného rozvoje, resp. dodržování podmínek ochrany životního prostředí, podpora rovných příležitostí, podpora informační společnosti a vyvážený rozvoj regionů.

Při přípravě Operačního programu Podnikání a inovace se vycházelo z níže uvedeného legislativního rámce České republiky a legislativy Evropské unie pro nové programovací období 2007-2013, z následujících strategických dokumentů Evropské unie a České republiky a koncepčních dokumentů Ministerstva průmyslu a obchodu:

Legislativa České republiky:

- zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých souvisejících předpisů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

- zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Legislativa Evropské unie pro programovací období 2007-2013:

- Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999 (dále v textu označované jako obecné nařízení ke SF a FS)
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o zrušení nařízení (ES) č. 1783/1999 (dále v textu označované jako nařízení k ERDF)
- Návrh Nařízení EK stanovujícího podrobná pravidla pro aplikaci Nařízení Rady o obecných ustanoveních týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a Nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském fondu pro regionální rozvoj (dále v textu označovaný jako návrh implementačního nařízení)

Strategické dokumenty Evropské unie a České republiky:

- Strategické obecné zásady Společenství
- Strategie hospodářského růstu ČR
- Národní rozvojový plán ČR 2007-2013
- Národní strategický referenční rámec
- Národní inovační politika ČR

Koncepční dokumenty MPO:

- Průmyslová politika ČR, Státní energetická koncepce ČR, Koncepce podpory MSP, Surovinová politika ČR, atd.

Koordinace přípravy programových dokumentů na národní úrovni:

- Gestorem pro zpracování Národního rozvojového plánu ČR 2007-2013 (NRP) a Národního strategického referenčního rámce (NSRR, základního dokumentu pro vyjednávání s EK) bylo vládou pověřeno Ministerstvo pro místní rozvoj ČR - prostřednictvím k tomuto účelu vládou schváleného Řídícího a koordinačního výboru (ŘKV) pro potřeby koordinace pomoci poskytované v programovacím období 2007-2013 Evropskými společenstvími na úrovni státu. Na tvorbě NRP a NSRR participovalo MPO svým zástupcem v ŘKV a svými zástupci v pracovních skupinách ŘKV jako spolupracující resort.
- Koordinačním a metodickým orgánem, který stanovuje jednotný rámec pro řízení a provádění pomoci poskytované ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v ČR v letech 2007-2013, byl vládou schválen Národní rámec politiky soudržnosti (NRPS).

- Usnesením vlády č. 175/2006 ze dne 22. února 2006 bylo uloženo ministru průmyslu a obchodu zajistit výkon funkce Řídícího orgánu Operačního programu Podnikání a inovace. Zpracování OPPI plně spadá do kompetence Ministerstva průmyslu a obchodu.
- MPO úzce spolupracuje při programování OPPI s MŠMT, MPSV a dalšími relevantními resorty a Regionálními radami Regionů soudržnosti (NUTS II).

V rámci přípravných prací na Operačním programu Podnikání a inovace byly zadány externím zpracovatelům dílčí studie, jejichž cílem bylo zmapovat pro příští programovací období 2007-2013 strukturálních fondů EU potřeby malých a středních podniků a možnosti podpory MSP, problematiku podpory rozvoje znalostní ekonomiky v ČR a hlavní východiska a zaměření operačního programu MPO. Konkrétně se jednalo o tyto studie:

- „Koncepční záměry rozvoje malých a středních podniků 2007-2013“ (září 2005)
- „Studie na zjištění potřeb financování rozvoje znalostní ekonomiky v České republice se zaměřením na inovace pro další programovací období 2007-2013“ (listopad 2005)
- Studie „Hlavní východiska, zaměření a charakteristika operačního programu Ministerstva průmyslu a obchodu ČR pro nové programovací období 2007-2013“ (leden 2006)

OPPI byl na základě nařízení EU o strukturálních fondech a Fondu soudržnosti předmětem ex-ante hodnocení a strategického hodnocení dopadu jeho provádění na životní prostředí (SEA) ze strany nezávislých hodnotitelů. OPPI je v souladu s mezinárodními a národními dokumenty týkajícími se ochrany životního prostředí.

Aktuální strategické dokumenty České republiky usilují o přiblížení ČR ekonomické úrovni hospodářsky rozvinutějším zemím Evropské unie. Strategické rozvojové dokumenty ČR vztahující se k podpoře podnikání, inovací a znalostní ekonomiky podporují zvýšení prosperity, konkurenceschopnosti českého hospodářství a produktivity práce. Strategické dokumenty navrhuje řadu opatření k posílení financování výzkumu, vývoje, inovací, zakládání nových firem; k přijetí nezbytných legislativních nástrojů; k rozvoji lidských zdrojů ve výzkumu, vývoji a vysokém školství; k podpoře inovační infrastruktury a kapacity výzkumu a vývoje a k zapojení do mezinárodní spolupráce ve výzkumu a vývoji.

Navrhovanou podporu obsaženou v národních strategických dokumentech České republiky je možné shrnout do následujících bodů:

- Financování – zvýšit výdaje na výzkum, vývoj a inovace, koncentrovat prostředky na výzkum a vývoj, využít soukromé zdroje na financování výzkumu a vývoje, vytvořit programy podporující vznik a rozvoj nových firem (fondy rizikového kapitálu), snížit náklady spojené s patentováním.
- Legislativa a institucionální prostředí – umožnění vzniku spin-off firem zejména z výzkumných pracovišť, lepší podpora v oblasti duševního vlastnictví, zjednodušení zakládání podniků, zvýšení informovanosti o inovacích, podnikání, regionalizace výzkumu, vývoje a inovací – rozvíjení spolupráce veřejné správy a regionálních výzkumných pracovišť a vysokých škol.

- Infrastruktura / spolupráce – podporovat spolupráci podnikatelské sféry s výzkumnými institucemi, vytvářet infrastrukturu pro podnikání a rozvoj firem, podpůrné programy pro spin-off firmy, rozvíjet mezinárodní spolupráci.
- Rozvoj lidských zdrojů – rozšířit další vzdělávání pracovníků malých a středních podniků, výzkumu a vývoje a v high-tech oborech, podporovat další profesní vzdělávání, podporovat mobilitu pracovní síly a pracovníků výzkumu a vývoje, podporovat využívání odborných praxí.

Princip partnerství

Respektování principu partnerství při dosahování cílů operačního programu je dáno čl. 11 obecného nařízení ke SF a FS. Na základě tohoto principu navazuje Řídicí orgán operačního programu v případě potřeby a v souladu se stávajícími národními pravidly a postupy partnerství s regionálními, místními, městskými a dalšími relevantními orgány veřejné moci a hospodářskými a sociálními partnery. Respektování principu partnerství zahrnuje přípravu, provádění, monitorování a evaluaci operačního programu.

Pro prvotní fázi tvorby operačního programu byla vytvořena v rámci MPO interní pracovní skupina pro programování, která určila harmonogram prací, definovala gesce nad tvorbou jednotlivých částí OP a byla průběžně seznamována s postupem prací na NRP. V době zahájení prací na konkrétní podobě operačního programu byla tato pracovní skupina rozšířena o zástupce z řad sociálních a hospodářských partnerů.

V rámci principu partnerství se uskutečnila k obsahovému zaměření OPPI řada diskusí se zástupci hospodářských a sociálních partnerů. První takovou akcí byla dne 13.10.2005 konference v Míčovně Pražského hradu zaměřená na realizaci OPPI vyhlášeného na léta 2004-2006 a na seznámení podnikatelské veřejnosti s prvním návrhem nového operačního programu MPO na programovací období 2007-2013. Další akce se uskutečnila na MPO dne 24.11.2005, kdy se jednalo o problematice obsahu a zaměření operačního programu MPO na období let 2007-2013 se zástupci podnikatelské sféry a krajů. V rámci Rady pro rozvoj podnikatelského prostředí se dne 21.2.2006 konalo pracovní jednání MPO a agentury CzechInvest s hospodářskými a sociálními partnery. Předmětem jednání byla prezentace a projednání návrhů věcného zaměření jednotlivých programů OPPI. Další projednávání návrhu OPPI se zástupci hospodářských a sociálních partnerů a za účasti zástupců krajů se konalo na MPO dne 27.2.2006. V roce 2006 se uskutečnily dvě konference pořádané MPO k novému programovacímu období strukturálních fondů EU a novému Operačnímu programu Podnikání a inovace. První se konala dne 27.4.2006 v Senátu Parlamentu ČR a jejím hlavním tématem bylo představit podnikatelům, zástupcům poradenských firem, vysokých škol, inovačních center a hospodářským a sociálním partnerům zaměření a obsah podpory v návaznosti na strategické programovací dokumenty MPO a připravované návrhy jednotlivých programů podpory v rámci OPPI. Další konference, určená potenciálním příjemcům podpory, tj. podnikatelským subjektům, inovačním a poradenským centrům, ale i zástupcům vysokých škol a představitelům svazů a asociací, se konala dne 3.10.2006. Účastníkům této konference byla dána možnost porovnat zaměření Operačního programu Podnikání a inovace se zkušenostmi odborníků z nových i starých členských států EU v oblasti realizace operačních programů s obdobným zaměřením.

Princip partnerství bude zachován i v procesu schvalování projektů v rámci OPPI 2007-2013. S účastí hospodářských a sociálních partnerů se počítá i při jednáních hodnotitelských komisí. Zástupci hospodářských a sociálních partnerů budou rovněž členy Monitorovacího výboru OPPI, který bude ustanoven do tří měsíců po schválení operačního programu.

1. SOCIÁLNĚ EKONOMICKÁ ANALÝZA A POPIS SEKTORU PRŮMYSLU A SLUŽEB

1.1 Analýza ekonomického vývoje ČR

1.1.1 EKONOMICKÝ RŮST

Období 2000-2005 je charakteristické překonáním stagnace české ekonomiky ve druhé polovině 90. let. Růst hrubého domácího produktu (HDP) se zrychlil v tomto období v průměru na 3,65 % a úroveň ukazatele HDP na obyvatele v paritě kupního standardu, která ve vztahu k průměrné úrovni EU-25 dosahovala v roce 2000 zhruba 64 %, se v roce 2004 zvýšila na 70 %, v roce 2005 dosáhla cca 73 %.

V roce 2005 dosáhl růst hrubého domácího produktu v České republice 6 %, což byl nejrychlejší hospodářský růst za posledních deset let. Udržení obdobné růstové dynamiky i v příštích letech by znamenalo další přiblížení se k ekonomické úrovni Evropské unie.

Hlavní ekonomické indikátory České republiky v roce 2005

Ekonomický indikátor		2005
Hrubý domácí produkt	meziroční změna, %	6,0
Index průmyslové produkce *)	meziroční změna, %	5,7
Míra inflace	roční klouzavý průměr, %	1,9
Míra nezaměstnanosti	konec období, v %	8,9
Produktivita práce	HDP na 1 pracovníka, meziroční změna, %	5,1
Saldo státního rozpočtu **)	konec období, v mld. Kč	-56,3
Vývoz zboží	meziroční změna, % z běžných cen	8,9
Dovoz zboží	meziroční změna, % z běžných cen	4,9
Saldo obchodní bilance	mld. Kč, v běžných cenách	40,4
Přímé zahraniční investice ***)	mld. USD	11,0

Pramen: ČSÚ, ČNB, MPSV

*) na vahách roku 2000, 6,7 % v nové metodice **) 1,9 % HDP ***) 263,2 mld. Kč

1.1.2 RŮSTOVÉ FAKTORY NA STRANĚ NABÍDKY A POPTÁVKY

Hlavním zdrojem růstu HDP České republiky v roce 2005 byl zahraniční obchod. Společně s růstem produktivity práce byly indikovány pozitivní strukturální změny a technický pokrok posilující konkurenceschopnost a výraznější uplatnění kvalitativních růstových faktorů. Z nich je možné jmenovat rostoucí vliv podniků pod zahraniční kontrolou v české ekonomice jako důsledek značného přílivu zahraničního kapitálu. S tím úzce souvisí další příznivý faktor, a to silné urychlení růstu investic (v letech 2000-2004 převyšoval průměrný roční růst tvorby hrubého fixního kapitálu 5 % hranici). S vlivem zahraničních společností a růstem investic je spojen i technický pokrok a strukturální změny v české ekonomice, které posilovaly odvětví zaměřená na export, což se projevilo v rychlém růstu vývozu zboží a služeb (v letech 2000-

2004 dosahoval reálný růst vývozu zboží a služeb 12 % průměrně ročně). K pozitivním změnám došlo i v oblasti institucionální kvality především pod vlivem přizpůsobování legislativního prostředí před a po vstupu do Evropské unie.

Důsledky růstu produktivity práce a souhrnné produktivity faktorů (práce a kapitálu) v letech 2000-2004 se příznivě odrazily v procesu konvergence k průměrné úrovni EU. Produktivita práce - měřená HDP na pracovníka v paritě kupního standardu - se zvýšila z 60% úrovně v roce 2000 na 64 % v roce 2004 vůči průměru EU-25.

Změny, které nastaly na nabídkové straně ekonomiky měly svůj odraz i na straně poptávky. Česká ekonomika se v analyzovaném dlouhodobém období (1996-2004) vyznačovala tím, že domácí poptávka (konečná spotřeba a tvorba hrubého kapitálu) rostla rychleji než domácí nabídka a přitom se nezhoršovala vnější nerovnováha.

Dlouhodobě pozitivně působícím faktorem byl vývoj směnných relací v zahraničním obchodě, který umožnil rychlejší růst užití HDP před růstem HDP aniž by se zhoršila makroekonomická rovnováha. Příznivý vývoj zahraničního obchodu, v době prudce rostoucích cen ropy a slabé zahraniční poptávky v roce 2004 a 2005 silně přispěl k růstu HDP a stává se důležitým tahounem růstu HDP na straně poptávky.

1.1.3 MAKROEKONOMICKÁ ROVNOVÁHA

Klíčovou roli v hodnocení makroekonomické stability má rovnováha na trhu zboží a služeb.

Záporné saldo obchodní bilance ve zboží a službách, které bylo relativně vysoké v letech 1995-1997, se v dalších sedmi letech snížilo v průměru na -1,8 % hrubého domácího produktu. V roce 2004 dosáhlo pouze -0,3 % HDP a v roce 2005 bylo již dosaženo kladného salda výkonové bilance. To je velmi pozitivní vývoj, který ukazuje, že v případě udržení růstu domácí poptávky v blízkosti růstu potenciálního produktu, české ekonomice nehrozí nestabilita, která by vyžadovala zásahy ze strany hospodářské politiky s negativními důsledky na ekonomický růst. Rizikovými faktory však zůstává prudký růst cen ropy a ostatních surovin a oslabení ekonomické aktivity u hlavních obchodních partnerů (zejména v Německu).

Méně příznivý je vztah národních úspor a domácích investic. V dlouhodobém vývoji poklesla jak míra investic, tak míra úspor a po výkyvech v letech 1995-1999 se jejich rozdíl stabilizoval na průměrné úrovni převyšující 5 % HDP.

Makroekonomická stabilita přispěla i k pozitivnímu vývoji inflace a z dlouhodobého hlediska patřila nízká míra inflace (v roce 2005 činila průměrná míra inflace 1,9 %) ke stabilizujícím faktorům ekonomického rozvoje. Současnou úroveň míry inflace se ČR řadí v komparaci se střeoevropskými zeměmi na přední místo. K hlavním činitelům nízké míry inflace patří posilující kurs koruny, který snižuje ceny dováženého zboží a ovlivňuje tak i ceny domácích výrobců, dále nízké ceny potravin a umírněný růst mezd.

Mezi faktory, které mohou v nejbližším období částečně působit na růst inflace patří růst cen ropy na světových trzích, růst cen benzínu a regulovaných cen plynu, zvýšení cen elektřiny a růst regulovaného nájemného. Ve střednědobém horizontu se bude i nadále do cenového i kursového vývoje promítat rozdíl v cenové úrovni mezi ČR a EU, který je větší než je rozdíl v úrovni HDP na obyvatele. Relativní cenová úroveň celkového HDP ČR je zhruba poloviční proti úrovni Evropské unie (v roce 2004 dosahovala 54 % průměrné cenové úrovně EU-25) a neodpovídá ekonomické úrovni.

1.1.4 REGIONÁLNÍ DIFERENCIACE ČESKÉ EKONOMIKY

Pro regionální diferenciaci makroekonomických indikátorů v České republice jsou charakteristické relativně malé meziregionální rozdíly v ekonomické úrovni - měřené ukazatelem HDP na obyvatele - a poměrně značná diferenciací základních indikátorů trhu práce. V komparaci s ostatními státy však patří Česká republika stále k územím s relativně nivelizovanou ekonomickou úrovní. Vývojové trendy HDP ukazují, že diferenciací ekonomické úrovně nebyla transformačními procesy uplynulých deseti let natolik poznamenána, aby znamenala závažný společenský problém. Výraznou ekonomickou převahu si uchovává hlavní město Praha a svou váhu v rámci České republiky mírně zvyšuje ekonomika Středočeského kraje.

Hlavní příčiny panujících regionálních rozdílů jsou ve zděděné struktuře ekonomické základny, zejména pokud jde o důsledky nadměrné koncentrace ekonomicky neperspektivních výrobních kapacit do některých oblastí. K rozdílům přispívá také současný nestejný rozvoj infrastruktury ovlivňující úroveň konkurenceschopnosti regionálních ekonomik.

Do budoucna je potřeba věnovat větší pozornost problematice přípravy vhodných a ekonomicky dostupných podnikatelských ploch a nemovitostí a širšímu využití potenciálu nevyužívaných ploch a objektů typu brownfields.

Analýzy ukazují, že regionální údaje o úrovni HDP na obyvatele nejsou v nijak zřetelné korelaci s objemy zahraničních investic ani s dalšími potencionálními faktory ekonomického rozvoje: investicemi do zpracovatelského průmyslu, strategických služeb a technologických center a s výdaji na výzkum a vývoj. Jasnou dominanci má metropolitní oblast kolem Prahy s koncentrací řídicích, finančních a správních struktur a s rozvinutou navazující infrastrukturou služeb. U všech prezentovaných dat získává oblast Prahy a regionu Střední Čechy v souhrnu více než 50% z finančního efektu zmiňovaných faktorů. V oblasti výzkumu a vývoje mají oba tyto regiony 60% kapacit univerzitního významu a 60 % prostředků z veřejných zdrojů. V rámci jednotlivých krajů se VaV infrastruktura převážně koncentruje do správních center.

1.1.5 EKONOMIKA ČR V KONTEXTU EU

V letech 1996-2004 činil průměrný roční růst HDP České republiky pouze 2,1 %. ČR se umístila v dynamice růstu až na 22. místě z 25 zemí EU. Toto tempo růstu zhruba odpovídalo průměrnému ročnímu růstu HDP v zemích EU-15 jako celku. Ekonomická úroveň ČR měřená výší HDP v paritě kupního standardu na obyvatele vůči průměrné úrovni EU-15 se v tomto období prakticky nezměnila.

V rámci tohoto období však musíme rozlišovat dvě různé periody: období 1996-1999 vyznačující se velmi pomalým hospodářským růstem (HDP rostl průměrně ročně o 0,9 %) a období 2000-2004 charakterizované výrazným zrychlením růstu HDP (v průměru na 3,1 %).

V roce 2005 pozitivní trend předchozích pěti let pokračoval, když HDP České republiky zaznamenal růst o 6 %. Jedním z pozitivních impulsů růstu HDP v roce 2005 byl vstup České republiky do Evropské unie, který kultivoval institucionálně legislativní prostředí v ČR a rozšířil možnosti volného pohybu zboží, služeb a kapitálu.

Tempo konvergence české ekonomiky se zrychlilo teprve v posledních dvou letech, kdy její růst výrazně předbíhal průměr EU-25. V roce 2005 dosáhl růst v eurozóně pouze 1,3 %, a po

ztrátě dynamiky v jeho závěru zaostal za rokem 2004 (růst 2,1 %). I přesto se země EU staly hlavním odbytištěm tuzemské produkce a měly rozhodující zásluhu na tom, že obchodní bilance České republiky skončila přebytkem.

Roční reálný růst HDP (v %)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
EU-25	1,8	2,7	3,0	3,0	3,9	1,9	1,2	1,2	2,4	1,6	2,1	2,4
EU-15	1,6	2,6	2,9	3,0	3,9	1,9	1,1	1,0	2,3	1,4	2,0	2,2
ČR	4,2	-0,7	-1,1	1,2	3,9	2,6	1,5	3,2	4,7	6,0	6,2 ^{*)}	4,3

Zdroj: Eurostat,

^{*)} odhad Ministerstva financí ČR

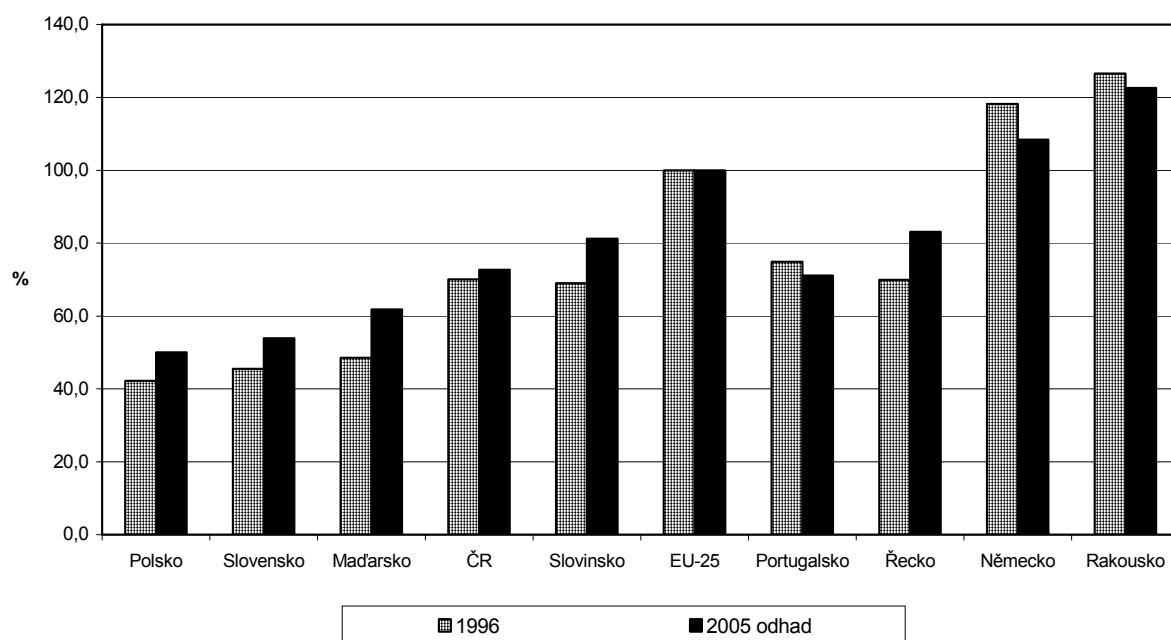
HDP na obyvatele v paritě kupního standardu (EU-25=100)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
EU-25	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
EU-15	109,5	109,3	109,3	110,0	109,8	109,6	109,3	109,1	108,6	108,2	107,9	107,5
ČR	70,1	67,9	65,4	64,9	63,8	64,9	66,4	67,9	70,3	73,3	75,0	76,5

Zdroj: Eurostat,

Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele

(v %, PPS, průměr EU-25=100)

Zdroj: Eurostat, graf MPO

Produktivita práce (HDP v paritě kupního standardu na zaměstnance, EU-25=100)

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
EU-25	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
EU-15	108,0	108,1	108,0	108,1	107,4	107,1	106,8	106,6	106,2	105,8	105,5	105,3
ČR	57,5	56,0	56,0	58,5	58,5	59,6	60,0	62,1	64,4	68,9	70,7	72,5

Zdroj: Eurostat,

Produktivita práce ČR (měřená výší HDP na pracovníka v paritě kupního standardu) se zvýšila vůči průměru EU-25 podle údajů Eurostatu z 58,5 % v roce 2000 na téměř 69 % v roce 2005. Úroveň produktivity práce v ČR (2005: 68,9 %) je však nižší než úroveň HDP na obyvatele (2005: 73,3 %). Tato skutečnost je dána vyšší mírou zaměstnanosti v ČR ve srovnání s průměrem EU-25. Míra zaměstnanosti v ČR se však dlouhodobě snižuje a začíná se přibližovat průměrné úrovni EU.

Dosažená úroveň produktivity práce je z části dána specifikami transformačního procesu v České republice, který byl poznamenán snahou zachovat zděděné produkční kapacity, a to i v těch oborech, které mají obecně nižší rozvojový konkurenční potenciál nebo nemají dostatečnou kapitálovou sílu. Komparativní analýzy dále ukazují, že zaostávání produktivity je zatím zpravidla výraznější u složitějších výrob než u produktů pocházejících z jednodušších výrob textilního, oděvního a potravinářského průmyslu, kde se rychleji podařilo snížit podíl jednodušších výrob.

Růst produktivity práce v českém průmyslu je patrný především u podniků se zahraniční účastí. V současné době převyšuje úroveň produktivity práce těchto podniků, měřená přidanou hodnotou, (podle statistických dat za podniky se 100 a více zaměstnanci) úroveň celého průmyslu o více než 20 % a ve zpracovatelském průmyslu jsou tyto podniky lepší o 33 %. V produktivitě práce budou hrát podniky se zahraniční účastí rozhodující roli i do budoucna a to svou kapitálovou silou, flexibilitou svých produkčních i inovačních aktivit a vazbami na zahraniční trhy. Výrazně příznivější parametry rentability umožňují těmto podnikům navíc krýt svůj rozvoj z reinvestic zisků bez potřeby dalšího kapitálu ze zahraničí.

Při mezinárodní komparaci odvětvových resp. oborových úrovní produktivity práce je sektor podniků se zahraniční účastí značně pod průměrem produktivity práce vyspělých států. Je to důsledek strategie zahraničního kapitálu vstupujícího do české ekonomiky.

Základním předpokladem reálné konvergence (přibližovat se průměrné úrovni HDP na obyvatele v EU a snižovat tak mezeru v úrovni důchodu na obyvatele a sblížovat tím životní úroveň) je docilování rychlejších temp růstu HDP před průměrným růstem v EU. Zatímco ve druhé polovině 90. let byl hospodářský růst ČR nejpomalejší ze skupiny nových členských zemí EU ze střední a východní Evropy, po roce 2000 předstihla ČR v tempu přibližování se úrovni EU takové země, jako Polsko, Slovensko a Slovinsko.

1.2 Vývoj sektoru průmyslu a služeb a rozvoj podnikání

1.2.1 PRŮMYSL A SLUŽBY

K trvalejšímu oživení průmyslové výroby dochází až v posledních pěti letech, kdy se začíná výrazněji projevovat příliv přímých zahraničních investic a vliv podniků pod zahraniční kontrolou. Reálný růst hrubé přidané hodnoty v průmyslu byl v období 2000-2004

dvojnásobný proti předchozímu období 1996-1999 (4,5 % průměrně ročně v letech 2000-2004 proti 2,4 % v období 1996-1999). V celém období 1996-2004 docházelo k poklesu zaměstnanosti v průmyslu (průměrně ročně o 1,5 %) a v důsledku toho byl růst produktivity práce vyšší než růst objemu průmyslové výroby.

V rámci průmyslu byl vývoj v jednotlivých odvětvích značně rozdílný. Nejvyšší růst zaznamenalo odvětví výroby dopravních prostředků následované výrobou elektrických a optických přístrojů.

Podíl průmyslu ČR na tvorbě hrubého domácího produktu se stabilizoval na úrovni blízké 33%. Ve srovnání s některými členskými zeměmi EU je v České republice dosud nedostatečně rozvinut sektor služeb. Základní vnitroodvětvové změny se odehrávají v rámci zpracovatelského průmyslu. V dlouhodobém pohledu je zřejmé, že svůj růstový potenciál již vyčerpala některá odvětví lehkého a těžkého průmyslu a to se odráží ve ztrátě jejich váhy v celém průmyslu. Další strukturální změny byly vyvolány specifikami restrukturalizačních a privatizačních procesů v ČR a také konkurenčními tlaky zvenčí, které postihly zejména textilní průmysl a také potravinářský průmysl, který navíc čelí důsledkům cenové politiky, kterou na domácím trhu uplatňují obchodní řetězce. K posilování pozic dochází v komplexu průmyslových podniků souvisejících s výrobou dopravních prostředků, ve výrobě elektrických a optických výrobků, ve výrobě pryžových a plastových výrobků. Změny odvětvových struktur jsou v přímé korelaci s odvětvovou strukturou investic a lze očekávat, že z toho odvozená diferenciací v produkční dynamice bude dále příznivě ovlivňovat potenciál konkurenceschopnosti průmyslu.

Průmysl České republiky patří v několika posledních letech k hlavním faktorům příznivého vývoje nabídkové strany ekonomiky. Průmyslová produkce roste již šestým rokem v řadě, i když v roce 2005 zpomalila na 5,7 % (v nové metodice na 6,7 %). Ve sledovaném období pokračovaly strukturální změny ve zpracovatelském průmyslu, které souvisely se vstupem dalších investorů ze zahraničí a náběhem nových výrobních kapacit zejména v automobilovém průmyslu. Rozvíjely se také výrobní kapacity pro výrobu komponentů a náhradních dílů spojených s automobilovým průmyslem a došlo k oživení tradičního strojírenství. Současně růst technologické úrovně výroby byl doprovázen nárůstem produktivity práce a zvýšením konkurenceschopnosti, která umožnila vyrovnat se s posilováním koruny. Vývoj zpracovatelského průmyslu významně přispěl nejen k růstu vývozu zboží, ale také umožnil realizovat některé subdodávky pro domácí výrobu a snížil nároky na dovoz. Na výkonnost průmyslu působí zejména podniky zpracovatelského průmyslu pod zahraniční kontrolou s více než 50 %-ním příspěvkem do objemu celkových tržeb a dále stále se zlepšující pronikání výrobků českých podniků na zahraniční trh.

Zdroje růstu přidané hodnoty v průmyslu

(průmysl celkem = odvětví C+D+E, meziroční změny v %)

Ukazatel	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Průměr
Hrubá přidaná hodnota ¹	9,7	- 1,2	3,8	- 1,1	8,9	15,1	5,7
Počet pracovníků ²	- 0,9	1,7	- 1,2	- 2,7	0,2	0,9	- 0,4
Stav čistého fixního kapitálu (31.12.) ¹	2,9	3,2	3,0	2,4	2,8	x ⁴	2,9
Produktivita práce (sc) ³	10,8	- 2,9	5,1	1,7	8,7	14,1	6,1

Zdroj: ČSÚ

Legenda: ¹ meziroční tempa růstu objemu, ² zaměstnanost celkem, přepočet na plnou pracovní dobu – meziroční tempa růstu, ³ meziroční tempo růstu produktivity práce (HPH ve stálých cenách roku 2000 / zaměstnanost celkem – přepočet na plnou pracovní dobu, ⁴ údaj pro rok 2005 zatím není k dispozici

Z pohledu vývoje konkurenceschopnosti je v českém průmyslu zřejmý posun směrem k posilování těch segmentů, které mají příznivou pozici na trhu. Proces odvětvové restrukturalizace stimulovala jednak rozdílná odvětvová struktura přílivu zahraničního kapitálu, jednak nerovné vstupní podmínky některých odvětví v transformačním procesu a následně v investičních zdrojích. Na jedné straně je zřejmá tendence, která vyděluje skupinu odvětví, jejichž úroveň konkurenceschopnosti je v rámci celého průmyslu nízká (kožedělný průmysl, textilní a oděvní průmysl) a je potvrzením skutečnosti, že i v České republice se prosadil trend známý z analýz ekonomiky vyspělých států. Na druhé straně posilují svou váhu odvětví s vysokou úrovní technologie a kvalifikace pracovní síly (elektrotechnický průmysl, výroba zboží z plastů a výroba dopravních prostředků a obory související s automobilovým průmyslem) a vzhledem k aktuálním příznivým specifickým podmínkám ještě kovodělný průmysl a obory koksování a zpracování ropy.

V souvislosti s podporou průmyslu a podnikání je potřeba poukázat na nedostatečné kapacity poskytovatelů průmyslových služeb a služeb spojených se zvyšováním kvality lidských zdrojů. Na trhu v ČR není dostatečná nabídka průmyslových služeb pro podnikatele, zejména pro malé a střední podniky a začínající podnikatele, pro které je zajišťování takovýchto služeb vlastními silami neekonomické. Jsou to oblasti, jejichž podpora musí najít odraz v relevantních prioritách operačního programu.

1.2.2 HLAVNÍ DETERMINANTY KONKURENCESCHOPNOSTI PRŮMYSLU ČR

V základních sledovaných parametrech úrovně konkurenceschopnosti byl v posledních letech vývoj v českém průmyslu příznivý a to jak u konkurenceschopnosti poptávkové (především zvýšeným uplatněním průmyslu v exportu), tak v konkurenceschopnosti cenové (zlepšování směnných relací), a to i přesto, že posilování koruny a relativně pomalé snižování jednotkových nákladů práce působily proti uplatnění poptávkových faktorů.

Vzhledem k očekávanému relativně nízkému růstu ekonomiky EU v nejbližších dvou letech (na úrovni kolem 2 %) bude další akcelerace vlivu poptávkových faktorů v českém průmyslu již obtížnější a hlavní roli v udržení pozic na zahraničních trzích budou hrát parametry kvality a technické úrovně produkce.

Pro dlouhodobý vývoj vývozního výkonu českého průmyslu je charakteristické, že je v rostoucí míře založen na rychlejšímu růstu hodnoty vývozu než hmoty. Podle údajů Eurostatu vzrostla hodnota vývozu produkce zpracovatelského průmyslu z ČR do zemí EU v roce 2002 proti roku 1993 přibližně 6krát, zatímco vývoz hmoty jen 2,4krát. Kvalitativní změny ve struktuře vývozu zpracovatelského průmyslu jsou podloženy změnami podílu produktů pocházejících ze složitějších výrob a také zvýšením jednotkových cen exportovaných výrobků. Podobné pozitivní změny jsou pozorovatelné i v datech o struktuře zahraničního obchodu podle stupně zpracování. Proti roku 2000 byl v roce 2004 objem vývozu high-tech výrobků 2,3krát vyšší a objem dovozu 1,5krát vyšší.

Česká republika se podílem high-tech výrobků řadí v současné době na 13. pozici v rámci EU-25 a vykazuje jeden z největších přírůstků tohoto podílu za posledních 5 let. Avšak za Maďarskem zaostává o téměř 10 pc.b. Největší vliv na růst tohoto podílu má v ČR vývoz a dovoz počítačů a kancelářských strojů a dále elektroniky a telekomunikačního zařízení.

Posilování konkurenceschopnosti české ekonomiky zúžilo také mezeru mezi úrovní produktivity práce na pracovníka a průměrem EU-25. Proti roku 2000, kdy úroveň produktivity dosahovala 58,5 % průměru EU-25, vzrostl tento poměr v roce 2004 na 64,4 % a v roce 2005 68,9 %.

Při hodnocení významnosti faktorů, které ovlivňují úroveň globálního ukazatele produktivity práce a podmínek pro jeho přibližování k úrovni vyspělých ekonomik, je třeba brát v úvahu především odvětvové rozdíly v úrovni produktivity práce a váhu jednotlivých odvětví, protože zaostávání úrovně produktivity je v české ekonomice mimořádně diferencované. Průkaznost komparací s vyspělými ekonomikami však ztěžuje dočasná výhoda nižších osobních nákladů v České republice. Příčiny zaostávání úrovně produktivity práce v ČR jsou z části též dány specifikami a průběhem transformace její ekonomiky (viz také kapitola 1.1.5).

1.2.3 ROZVOJOVÝ A STABILIZAČNÍ POTENCIÁL MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ A SLUŽEB

Malé a střední podniky v průmyslu podle velikostních skupin
(podle počtu zaměstnanců)

Velikostní kategorie	Rok	Počet podnikatelských subjektů	Počet zaměstnaných osob (v tis. fyz. osob)	Účetní přidaná hodnota (v mld. Kč)
Celkem	2000	149 240	787	208,8
	2001	159 829	825	215,1
	2002	159 608	812	275,9
	2003	153 288	815	284,2
	2004	158 950	655	286,6
- 19	2000	141 163	280	50,8
	2001	151 747	309	39,7
	2002	151 338	295	81,3
	2003	145 162	308	78,3
20 – 99	2000	6 639	284	80,1
	2001	6 607	286	89,0
	2002	6 748	282	98,5
	2003	6 619	276	105,0
100 – 249	2000	1 438	224	77,9
	2001	1 475	230	86,4
	2002	1 522	235	96,2
	2003	1 507	231	101,0

Zdroj: ČSÚ

Malé a střední podniky (MSP¹) zaujímají v české ekonomice významné místo jak svým 60 procentním podílem na celkové zaměstnanosti, tak zhruba 52 procentním podílem na výkonech, resp. na přidané hodnotě vytvořené v nefinanční sféře české ekonomiky. Také v rámci průmyslu mají malé a střední podniky významné místo a mají skoro třetinovou váhu v tvorbě přidané hodnoty.

Z hlediska produktivity práce (odvozené z tržeb) jsou MSP asi na dvou třetinách průměru zpracovatelského průmyslu. Velikostní kategorie podniku (podle počtu zaměstnanců) je v českém průmyslu obecně významným faktorem produktivity práce.

Malé a střední podnikatelé představují stabilizující prvek zejména z pohledu zaměstnanosti, kde si trvale udržují podíl těsně nad 60 % celkové zaměstnanosti s mírnou tendencí k růstu. Tito podnikatelé, nepochybně i v důsledku podpory, která jim byla poskytována, byli doposud schopni držet krok s vývojem efektivnosti a výkonnosti ve velkých podnicích. To prokazuje zachování jejich podílu na HDP a vývozu (okolo 35 %), výkonech i vyprodukované přidané hodnotě (nad 50 %), byť efektivnost jejich činnosti měřena těmito ukazateli je nižší než velkých podniků, což je mimo jiné dáno jejich vyšším podílem v oborech, kde dosahování nadprůměrné efektivnosti je obtížnější.

Podíl na tržbách, na počtu zaměstnanců a produktivita práce podle velikostních skupin podniků (podle počtu zaměstnanců)

Rok 2003	Podíl v % na		Produktivita práce z tržeb (průmysl = 100)
	celkových tržbách	počtu zaměstnanců	
20-49	6,7	10,9	62
50-99	7,6	11,6	66
100-249	14,5	19,1	76
250-499	15,1	16,0	94
500-999	17,1	14,9	115
1000 a více	39,0	27,5	142
Celkem	100,0	100,0	100

Rok 2004	Podíl v % na		Produktivita práce z tržeb (průmysl = 100)
	celkových tržbách	počtu zaměstnanců	
20-49	6,3	10,5	60
50-99	7,4	11,8	64
100-249	14,3	19,5	73

¹ Za malý a střední podnik se považuje podnik, který splňuje kritéria dle Přílohy I k Nařízení Komise č. 70/2001 ze dne 12. ledna 2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES u státní podpory malého a středního podnikání, v platném znění.

250-499	16,0	16,3	98
500-999	16,3	16,0	108
1000 a více	39,7	26,7	148
Celkem	100,0	100,0	100

Rok 2005	Podíl v % na		Produktivita práce z tržeb (průmysl = 100)
	celkových tržbách	počtu zaměstnanců	
20-49	6,4	10,8	60
50-99	7,3	11,8	62
100-249	13,9	19,5	71
250-499	15,7	16,3	96
500-999	18,2	16,2	113
1000 a více	38,4	25,5	151
Celkem	100,0	100,0	100

Zdroj: ČSÚ

Malí a střední podnikatelé výrazně převažují z hlediska podílu na zaměstnanosti i přidané hodnotě ve službách a ve stavebnictví, a to s podílem 80 % a více. V průmyslu a dopravě mají malí a střední podnikatelé přibližně třetinový podíl na zaměstnanosti a tvorbě přidané hodnoty.

Význam uvedeného sektoru pro Českou republiku je tedy poměrně značný. Opatření k jeho stabilizaci zabezpečením plynulého cyklu vzniku, rozvoje a zániku podnikatelských subjektů a zejména k dalšímu zvyšování jeho přínosu pro celkový ekonomický rozvoj jsou však současně opatřeními k posílení sociální soudržnosti, vyrovnávání regionálních disparit v důsledku předchozího ekonomického vývoje a aktivní reakcí na zásadnější strukturální změny.

Podpora pozice MSP v ekonomice České republiky nemá jen čistě ekonomické důvody. Je potřeba brát v úvahu i aspekt rozvoje podnikatelského prostředí, zejména: úlohu MSP při zmírňování negativních vlivů strukturálních změn na zaměstnanost.

- možnost řešení takových potřeb trhu, které nejsou zajímavé pro velké podniky
- možnost snadnějšího usměrnění veřejné podpory do oblastí postižených ekonomickým útlumem nebo oblastí ekonomicky slabých
- možnost začlenění MSP do strategie ekonomických klastrů (zlepšit spolupráci s dalšími potenciálními partnery na úrovni regionů a ze školské a výzkumné sféry)

Z analýz dosavadních výsledků realizace nástrojů podpory MSP se ukazuje, že je třeba se více orientovat na kultivaci prostředí pro podnikání a na zmírnění některých systémových nevýhod menších podniků ve srovnání s velkými. Především jde o problém malé kapitálové síly omezující financování velkých projektů, problém slabé pozice menších podniků v soutěži o

zakázky, problém horšího přístupu k investicím do moderních technologií a licencí, včetně ochrany duševního vlastnictví, nerovnost v možnostech získání špičkových kvalifikovaných pracovníků. Při dlouhodobé konzervaci těchto rozvojových bariér by se malé a střední podniky dostaly do nerovné soutěže s velkými podniky a nepodílely by se ani na zvyšování konkurenceschopnosti ekonomiky ani na využívání naakumulovaného kvalifikačního kapitálu v lidských zdrojích.

Poznatky z monitoringu podpůrných aktivit realizovaných v České republice v období 2004 – 2006 ukazují, že:

- existuje slabá motivace managementu MSP na zvýšení účasti na profesním vzdělávání a zajišťování podmínek pro standardizaci a srovnatelnost certifikátů a diplomů dalšího vzdělávání
- chybí nabídka cenově dostupných poradenských a konzultačních služeb potřebných k využívání systémů podpory rozvoje podnikání
- ukazuje se, že problémem firem podnikajících v oblasti služeb v ČR není jejich nízká rentabilita, ale obtížné startovací podmínky, které jsou spojeny se zakládáním nových podnikatelských subjektů. Podnikatelské služby se v současné době podílejí na tvorbě HDP asi 8 % a jak z hlediska tvorby přidané hodnoty, tak z hlediska zaměstnanosti spíše stagnují. Vzhledem k silné pozici průmyslu je tento podíl poddimenzován.
- přetrvává nízká znalost zahraničních trhů a zahraničních obchodních možností u malých a středních podniků stejně jako nedostatek obchodně-marketingových dovedností, včetně schopností např. zpracovávat mezinárodní studie „benchmarkingu“ konkurenčních firem atd.

V souvislosti s výše uvedeným konstatováním je potřeba zmínit fungování státních agentur na podporu podnikání, investic a exportu. Tyto agentury jsou součástí systému implementace Operačního programu Průmysl a podnikání 2004-2006 a hrají důležitou roli nejenom v oblasti poradenství pro MSP. Jejich začlenění do systému realizujícího poskytování podpor ze strukturálních fondů EU se předpokládá i pro programovací období 2007-2013.

Komparativní analýzy s vyspělými zeměmi ukazují, že v programech podpory podnikání existuje úzká souvislost aktivit zaměřených na podporu rozvoje malých a středních podniků a aktivit podporujících rozvoj sektoru průmyslových služeb. Klíčový význam mají zejména oblasti:

- výzkumu a technologického rozvoje – podpora rozvoje podnikových sítí a klastrů, podpora poskytování obchodních a technologických služeb malým a středním podnikům;
- informační společnosti – podpora rozvoje on-line veřejných služeb a služeb poskytovaných malým a středním podnikům v oblasti využití ICT;
- inovací v MSP – rozvoj spolupráce univerzit, výzkumu a podniků prostřednictvím podpory podnikových sítí a klastrů a podpory přístupu MSP ke službám podporujícím rozvoj podnikání;
- regionálního rozvoje – podpora rozvoje a dostupnosti dopravních a telekomunikačních služeb mimo hlavní městská centra.

Česká republika dosahuje zatím ve srovnání s vyspělými státy EU-15 výrazně nižšího podílu služeb na tvorbě celkové přidané hodnoty i na celkové zaměstnanosti a pohybuje se v současné době téměř o 10 procentních bodů pod průměrem EU-15.

Mezi nejvýznamnější služby z hlediska podílu na tvorbě HDP patří služby s velkým objemem tržeb, tj. služby obchodního charakteru (OKEČ 51 a 52), daňové poradenství; průzkum trhu a veřejného mínění; poradenství v oblasti podnikání a řízení, apod. Tyto skupiny služeb mají více než padesátiprocentní podíl jak v zaměstnanosti v sektoru služeb, tak v přínosu služeb k tvorbě HDP.

Další rozvoj sektoru služeb závisí na celkovém růstu ekonomiky ČR a lze předpokládat existenci výrazného potenciálu zvyšování významu sektoru služeb a vzhledem k velmi silné pozici českého průmyslu i zvyšování růstu sektoru služeb pro průmysl s příznivými důsledky pro tvorbu nových pracovních míst a snižování úrovně nezaměstnanosti.

Přesto, že v novém programovacím období 2007-2013 zůstane v průmyslu a službách v ČR zachována rozhodující část veřejné podpory s určením pro kategorii malých a středních podniků, Operační program Podnikání a inovace rovněž zohledňuje výrazný potenciál, který v podílu na růstu konkurenceschopnosti národní ekonomiky mohou sehrát velké podniky, (tj. podniky nesplňující definici MSP). K podpoře takovýchto větších podniků vedou následující důvody, podle kterých tyto subjekty:

- disponují delší existencí a vlastní základnou průmyslového vývoje a tedy i větším potenciálem jejich konkurenční schopnosti,
- mají předpoklady připravit a výrobně realizovat prototypy inovací výrobků a výrobních technologií schopných obstát v náročné soutěži na globálních trzích,
- dokáží ochránit svá vlastní patentová řešení a „know-how“ a připravit se na aktivní licenční politiku,
- jsou ve většině případů finančně konsolidovanými firmami, což vytváří jednu z podmínek schopnosti jejich bezproblémového spolufinancování jimi realizovaných projektů OPPI postavených na náročných cílech konkurenční schopnosti.

1.2.4 VÝZKUM, VÝVOJ A INOVAČNÍ POTENCIÁL V PODNIKATELSKÉM SEKTORU

Národní inovační politika rozlišuje pro léta 2005 až 2010 čtyři nosné cíle: posílení výzkumu a vývoje jako zdroje inovací, vytvoření podmínek pro funkční spolupráci veřejného a soukromého sektoru, zajištění lidských zdrojů pro inovační aktivity a zefektivnění výkonu státní správy ve výzkumu, vývoji a inovacích.

V mezinárodním srovnání inovačního prostředí (podle souhrnného inovačního indexu) se Česká republika řadí výrazně za průměr EU. Před ČR jsou Slovinsko, Estonsko a přibližně na stejné úrovni je Maďarsko a Slovensko.

Podle podílu výdajů na výzkum a vývoj na přidané hodnotě je relativně příznivá průměrná hodnota zpracovatelského průmyslu ČR, tažená však v podstatě jen hodnotou tohoto ukazatele za automobilový průmysl, zatímco ostatní odvětví jsou hluboko pod úrovní vyspělých zemí. Možný příznivý efekt vyšší technologické úrovně podniků se zahraniční kontrolou na objem výdajů na výzkum a vývoj v ČR je redukován hlavně tím, že v řadě oborů došlo pouze k transferu technologií, které byly vyvinuty v zahraničí se snahou pokrýt náklady

na výzkum a vývoj v mateřské zemi. Podcenění tohoto aspektu v systému investičních pobídek tedy znamenalo, že příliv zahraničního kapitálu do zpracovatelského průmyslu ČR přinesl podstatně menší přínos pro zvýšení jeho technologické úrovně.

Jako hlavní bariéry rozvoje inovačních aktivit se jeví nedostatečný rozsah a nevhodný mechanismus financování inovací. Mezinárodní srovnání ukazuje, že se v ČR prakticky nerozvinulo rizikové financování inovačních firem. Důvodem je chybějící vstřícná legislativa upravující podporu investic finančních institucí do rizikového kapitálu a současně i nedostatečné zdroje pro financování větších výzkumných projektů. Podíl výdajů na rizikový kapitál v počáteční fázi rozvoje firmy je zhruba třetinový ve srovnání s vyspělými státy. Přitom největší část rizikového kapitálu směřuje do komunikačních technologií. Dalším brzdicím faktorem je nedostatečná kvalita sítí pro rychlý přenos dat a vysoké náklady pro jejich využívání.

V celkových hrubých výdajích na výzkum a vývoj se pohybují země Evropské unie na průměru 2 % z HDP. Česká republika dosahuje úroveň asi o třetinu nižší (1,35 % v roce 2003). Z jednotlivých zemí je výrazně nad průměrem Švédsko (4,3% z HDP) a Finsko (3,4 %). V České republice souhrnný objem výdajů na výzkum a vývoj mírně roste, avšak prakticky se nemění podíl užití v podnikatelském sektoru.

Výdaje na výzkum a vývoj (v mld. Kč)

Ukazatel	2000	2002	2003	2004
Celkové výdaje na VaV	26,5	29,6	32,2	35,1
Z toho podnikatelský sektor	13,6	15,9	16,6	18,5
Objem užití finančních prostředků na VaV v podnikatelském sektoru	15,9	18,1	19,7	22,3
- zpracovatelský průmysl	.	11,6	12,5	13,7

Zdroj: ČSÚ

Také vybavenost VaV lidskými zdroji neznamenala podstatnější posílení. Příčiny jsou v neuspokojivé struktuře absolventů terciárního vzdělání a zatím ve spíše sporadické iniciativě průmyslových podniků navázat kontakty s vysokými školami a vytvářet společná centra pro výzkum a pro přípravu absolventů. Výrazně podhodnocen zůstává i podíl osob zaměstnaných v progresivních technologiích (EU-15 34 %, ČR 25 %).

Významnou potenciální bariérou lidských zdrojů v rozvoji inovačních aktivit je rovněž nevhodná struktura absolventů vysokých škol, která neodpovídá budoucím potřebám rozvoje ekonomiky a která je ovlivněna nefungujícími motivačními faktory a podceňováním znalostního managementu v podnicích. Tomu odpovídá i poměrně pomalé tempo zvyšování zaměstnanosti v tomto sektoru. V přepočtu na 1000 obyvatel se pohybuje v České republice podíl pracovníků ve výzkumu a vývoji s terciárním vzděláním jen na poloviční úrovni ve srovnání s průměrem EU-15.

Lidské zdroje ve vědě a technologii (v tis. osob)

Ukazatel	2000	2003		2004	
	celkem	celkem	z toho ženy	celkem	Z toho ženy
Zásoba lidských zdrojů ve V a T	1 700	1 781	880	1 805	891
- zaměstnanci ve V a T oborech	1 388	1 437	745	1 473	766
- z toho s terciárním vzděláním	423	487	217	509	227

Zdroj: ČSÚ

Na zcela neuspokojivé úrovni je participace vysokých škol na realizačních výstupech výzkumu a vývoje, zejména v důsledku chybějících motivačních nástrojů, které by orientovaly výzkumnou činnost vysokých škol na potřeby podniků. Dále je třeba vytvořit podmínky pro podporu zapojení českých firem do mezinárodní kooperace v oblastech podporujících vznik a rozvoj malých a středních podniků v oblasti „business angels“, inkubátorů, inovačních center a vědecko-technických a technologických parků a v participaci VaV domácích institucí na rozvoji ERA (European Research Area). V současné době fungující síť vědecko-technických parků neposkytuje služby pro transfer technologií na stejné úrovni jako ve vyspělých zemích Evropské unie. Významný inovační potenciál v podnikatelském sektoru České republiky představují aktivity ve vytváření oborových uskupení formou klastrů. Jedná se o kontinuitu jedné z priorit Operačního programu Průmysl a podnikání vyhlášeného na léta 2004-2006.

HDP na obyvatele a výdaje na VaV v regionech soudržnosti NUTS II

Region soudržnosti	HDP na obyvatele v PPS (2004)			Výdaje na VaV (2003) ČR=100
	(Kč, b.c.)	ČR=100	EU-25=100	
Praha	29888	203	140	43,2
Střední Čechy	13968	95	65	8,8
Jihozápad	13467	92	63	5,5
Severozápad	12149	82	57	1,5
Severovýchod	12797	87	60	8,3
Jihovýchod	13462	92	63	20,2
Střední Morava	11820	80	55	5,6
Moravskoslezsko	11587	79	54	6,9
Česká republika	14719	100	69	100

Zdroj: ČSÚ

1.2.5 ENERGETICKÁ NÁROČNOST

Energetická náročnost české ekonomiky a zejména průmyslu zůstává i přes pozitivní dlouhodobý vývoj ve srovnání s průměrem Evropské unie stále vysoká. Zvýšení energetické efektivity se proto stalo jedním ze základních cílů státní energetické politiky ČR.

Poměrně rychlé zlepšování ukazatelů energetické náročnosti je patrné zejména v 90. letech, kdy zlepšování situace ovlivnil souběh dvou faktorů: zvýšení kvality hospodaření s energetickými zdroji a dále odvětvová restrukturalizace, při které došlo k částečnému útlumu výrobních oborů energeticky náročných. Od roku 1990 se energetická náročnost, měřená v měrných jednotkách primárních energetických zdrojů na jednotku HDP, snížila o 17 %. Nepříznivý odstup ČR se tak z úrovně 80 % nad průměrem zemí EU zmenšil a podle odhadu pro rok 2005 se dostal na přibližně 55-60 %. V období 2000 až 2004 se již snižování energetické náročnosti zpomalilo a i do budoucna je třeba počítat s tím, že realizace dalších úsporných opatření ve spotřebě energie bude svou investiční i technologickou náročností daleko obtížnější.

Snížení energetické náročnosti je odvislé především od podpory nových výrobních technologií s příznivými parametry energetické a surovinové spotřeby v odvětvích průmyslu, ve stavebnictví a ve výrobě, přeměně a omezování ztrát při distribuci energie, která mají rozhodující vliv na konečnou spotřebu energie, kde ještě zdaleka nebyl ukončen proces náhrady neefektivních energetických zdrojů. Další směr energetické politiky státu musí směřovat na podporu programů, které řeší environmentální problémy spojené s využíváním obnovitelných zdrojů energie.

Česká republika má významný potenciál náhrady fosilních primárních energetických zdrojů obnovitelnými a druhotnými zdroji energie. Tento potenciál dosud není dostatečně využit zejména v oblasti biomasy, bioplynu, větrné energie a druhotných energetických surovin.

Výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů energie

Zdroj	2003	2004
Vodní elektrárny GWh	1383	2019
Pevná biomasa GWh	373	593
Větrné elektrárny GWh	4	10
Bioplyn GWh	108	139

Zdroj: MPO

V souladu se směrnicí EU má v ČR vzrůst do roku 2010 podíl výroby elektřiny z OZE na celkové hrubé spotřebě elektřiny na 8 %. Podíl obnovitelných zdrojů energie na spotřebě primárních energetických zdrojů v roce 2005 měl podle cílů Státní energetické koncepce činit 5-6 %. Současný stav v České republice zatím neodpovídá ani jednomu z těchto cílů.

1.2.6 KONTEXTY VÝVOJE ČESKÉHO PRŮMYSLU V ZAMĚSTNANOSTI

V ČR se dlouhodobě prosazuje pokles zaměstnanosti, přibližně o 0,6 % ročně, na rozdíl od zemí EU, kde trend míry zaměstnanosti je opačný. I přes to zůstává míra zaměstnanosti v ČR zhruba na úrovni průměru zemí EU: 64,9, v EU-15 je 64,2. Pokles míry zaměstnanosti zastavilo až výrazné oživení ekonomického růstu v letech 2004 a 2005 (v roce 2005 se

zaměstnanost zvýšila o 1,2 %), které se projevilo i v pozitivním vývoji míry nezaměstnanosti. I nadále však negativně ovlivňují míru zaměstnanosti strukturální faktory a v mezinárodní komparaci relativně nízká tvorba pracovních míst v terciárním sektoru.

Přesuny pracovních sil vyvolané transformačním procesem nepostihly české regiony rovnoměrně a vyvolaly značnou regionální diferenciaci trhů práce, která přetrvává dodnes. Proměna odvětvových a profesních struktur pracovních míst v jednotlivých regionech prohloubila strukturální nerovnováhy a v řadě míst panuje na trhu práce dlouhodobý deficit kvalifikované nebo profesně vyhovující pracovní síly pro podnikatelský sektor. Tyto problémy zesiluje skutečnost, že existující regionální rozdíly v nabídce pracovních míst v podstatě nevyvolávají ani meziregionální ani profesní mobilitu obyvatel a ve struktuře nabízených volných pracovních převažují místa určená pro kvalifikované dělnické profese, pro které v řadě regionů paradoxně neexistuje přiměřená nabídka.

V absolutních hodnotách byl stav zaměstnanosti v celé české ekonomice (podle dat ČSÚ z Výběrového šetření pracovních sil) v roce 2004 proti stavu v roce 2000 nižší zhruba o 30 tisíc osob. Z tohoto poklesu šly asi tři čtvrtiny na vrub sekundárního sektoru, především zpracovatelského průmyslu. Sektor služeb v celkové zaměstnanosti své postavení posílil (z 56,2 % v roce 2000 na 57,8 % v roce 2004), ale jeho rozvoj nemá v České republice ve vztahu k trhu práce zdaleka takovou absorpční kapacitu, jakou má sektor služeb vyspělých států. V roce 2005 se trend poklesu stavu zaměstnanosti obrátil, neboť oproti roku 2004 došlo ke zvýšení stavu zaměstnanosti o 57,5 tisíce osob.

Závažným problémem ČR je také nízký podíl částečných pracovních úvazků. Zatímco v EU se průměrná míra částečných úvazků pohybuje okolo 17 % (nejvyšší je v Irsku a Finsku), v ČR je dlouhodobý průměr 3,7 %. Počet registrovaných podnikatelů se dlouhodobě příliš nemění. Nepříznivou skutečností je, podle výsledků z řady průzkumů, že v ČR obecně převládá zájem o zaměstnání nad zájmem uplatnit se v podnikání a nést určitá rizika, s kterými je založení firmy a překonání bariér prvního vstupu na trh spojeno. To je i jeden z důvodů, který se promítá do rozvoje malých a středních podniků a do relativně malé účinnosti dosavadních nástrojů podpor podnikání.

Převážně strukturální charakter nezaměstnanosti v ČR se stále více projevuje v narůstání dlouhodobé nezaměstnanosti. Dlouhodobou nezaměstnaností jsou ohroženy hlavně skupiny osob znevýhodněné na trhu práce: ženy s dětmi, čerství absolventi, osoby nad 50 let a osoby s nízkou kvalifikací. Podle dat ČSÚ se počet dlouhodobě nezaměstnaných (nad 12 měsíců) na konci roku 2004 v řadě regionů pohybuje již nad 50 % celkového počtu nezaměstnaných. Podle údajů MPSV se počet dlouhodobě (registrovaných) nezaměstnaných v ČR pohybuje nad 40 % celkového počtu nezaměstnaných.

Příčiny je třeba hledat hlavně ve stále se prohlubujícím deficitu volných pracovních míst právě v regionech s vysokou nezaměstnaností. Dalším charakteristickým rysem je rozdílná situace oblastí, kde na trh práce příznivě působí existence velkých podniků a zastoupení sektorů zpracovatelského průmyslu s vysokou exportní výkonností. Z dat posledních let se rovněž ukazuje, že na snižování úrovně celkové i dlouhodobé nezaměstnanosti se relativně málo podílel segment malých a středních podniků a bude třeba i nadále rozvíjet cesty zvyšující účinnost mechanismů podpory zaměstnanosti v MSP.

1.2.7 VZTAH PRŮMYSLU K OCHRANĚ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Vzhledem k významnému podílu energetiky, těžkého průmyslu, chemického průmyslu a zpracování ropy, výroby potravin a výroby celulózy a papíru v rámci českého hospodářství

jsou vlivy průmyslu na životní prostředí mnohem výraznější než v zemích s vyšší hodnotou high-tech oborů (léky, speciální materiály, přístroje, komunikační technika a počítače a pod.). Porovnáme-li však dnešní situaci s počátkem 90. let, je zřejmý pozitivní trend trvalého snižování emisí, jak v absolutních číslech, tak na jednotku výroby, dále pokles produkce nebezpečných odpadů, pokles spotřeby povrchových a podzemních vod, rostoucí objem materiálového a energetického využití průmyslových a komunálních odpadů.

Výrazné snížení emisí bylo nejprve způsobeno v první polovině 90. let uzavřením mnoha zastaralých výrobních zařízení a dále využitím koncových technologií (end-of pipe) redukce emisí. V pozdějších letech se pozitivně projeví investice do výrobních technologií, z nichž většina byla dovezena ze zahraničí. To souvisí i s privatizací a příchodem velkých zahraničních investorů.

Průmyslový sektor posiluje svoji váhu v rámci ekonomiky České republiky, což lze dokumentovat nadále vysokou dynamikou růstu průmyslové produkce počátkem tohoto desetiletí. Česká republika má předpoklady pro to, aby podíl průmyslu na tvorbě HDP byl alespoň v horizontu následujících 5 až 10 let vyšší než je tomu v zemích EU-15. Hlavní důvod je příliv přímých zahraničních investic, které jsou primárně zaměřeny do oblastí zpracovatelského průmyslu a jejichž další vliv lze i ve střednědobém horizontu nadále očekávat.

Jednotlivá odvětví se vyvíjejí v pokračujícím procesu ekonomické integrace (vstup na trh EU) a globalizace velmi nerovnoměrně, např. textilní průmysl, kožedělný průmysl a výroba obuvi zaznamenává trvalý útlum. Asijské výrobce, kteří mají malé náklady na pracovní sílu a nulové náklady na ochranu životního prostředí a bezpečnost a ochranu zdraví, vyrábějí stejné zboží za podmínek, jimž nemohou evropští výrobci konkurovat. Tento trend se bude rostoucí měrou týkat i jiných oblastí (elektronika, bílá technika, sklo a keramika atd.).

Český průmysl má vysoký transformační potenciál k tomu, aby se většina odvětví změnila z handicapovaného konkurenta nových asijských trhů (důvodem jsou vyšší environmentální a sociální náklady) na high-tech nebo dematerializovanou ekonomiku (vysoký podíl specializovaných služeb). Veškerá opatření, která povedou ke snižování energetické a materiálové náročnosti českého průmyslu budou mít kladný nepřímý dopad na životní prostředí.

Na druhou stranu, "oživování" tradičních odvětví (ocelářství, těžká chemie) ztěžuje zavádění BAT, resp. vyšší standardy (IPPC, EIA, emisní limity) mohou způsobit odchod investorů směrem do východně a jihovýchodně situovaných států. Podobně kontraproduktivní je vývoz elektrické energie z uhelných elektráren kompenzovaný "obnovitelnými zdroji", které jsou dražší a v konečném výsledku zvyšují náklady na výrobu (nevýhoda na globálních trzích) - a to zvláště u výrobků s nízkou přidanou hodnotou (metalurgie, těžká chemie a pod.). Růst cen paliv, energií a strategických surovin je vážnou hrozbou pro takové výroby, lze však očekávat, že ceny energií porostou celosvětově a záležet tak bude na efektivnosti výroby a aplikaci průlomových technologií.

Tato odvětví mohou těžko absorbovat další zpřísnění emisních limitů, což vede pouze ke stěhování takových technologií do zemí „třetího světa“ (výroba hliníku, oceli, hnojiv a pod.). Podobný dopad mají redukční cíle vyžadované Kyotským protokolem, kde se hovoří o "carbon leak", tj. úniku emisí (resp. výrob s vysokými emisemi na jednotku produkce, jako je cement, sklo, ocel, hliník) za hranice "Kyotského prostoru". Tam se například nachází Čína, Indie, Brazílie, Venezuela, Mexiko, Jižní Korea, JAR a další země, které svým průmyslovým

a surovinovým potenciálem mohou snadno konkurovat např. zemím střední a východní Evropy. Tyto ekonomické tlaky proto téměř znemožňují další udržitelný rozvoj některých odvětví a výroby v České republice.

Jediným východiskem z této situace je několikanásobné snížení spotřeby energie na jednotku ekonomického výstupu (HDP), tedy orientace na výrobky s vysokou přidanou hodnotou, vytváření a ochrana know-how, využívání tradičního "loga" (sklo, porcelán, speciální přístroje, jemná mechanika a pod.), příp. maximální "dematerializace" (poskytování speciálních služeb v oblasti komunikačních technologií, poradenství, kultury, medicíny, turismu a pod.). V této oblasti hraje klíčovou roli vývoj a výzkum, který by měl zvyšovat "dostupnost" BAT (např. selektivní separační procesy, nové materiály, optimalizace chemických procesů, selektivní katalyzátory, imobilizované enzymy a pod.).

Dopady systému REACH na průmysl České republiky

V rámci Evropské unie je připravována nová koncepce přístupu k managementu chemických látek, které se pohybují po evropském trhu. Tento přístup je v současné době zformulován do textu „Návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, týkajícího se registrace, hodnocení, schvalování a omezování chemikálií (REACH), založení Evropské chemické agentury a měnícího směrnici 1999/45 a nařízení (ES) o persistentních organických polutantech“, COM(2003)644 z 29. října 2003“. REACH bude mít přímé dopady na český zpracovatelský průmysl, který bude nucen systematicky zvažovat náhradu toxických chemikálií méně škodlivými alternativami.

1.3 Analýza SWOT

Pro SWOT analýzu byla využita uvedená socio-ekonomická analýza hospodářství a průmyslu ČR a některé výsledky SWOT analýzy Národního rozvojového plánu ČR pro léta 2007–2013, které mají vztah na sektor průmyslu a podnikání. SWOT analýza, obsahující souhrnné hodnocení silných a slabých stránek, příležitostí a ohrožení, představuje základ pro formulaci navrhovaných priorit OPPI. SWOT analýza je zaměřena na určení klíčových oblastí vycházejících ze sociálně-ekonomického výzkumu a analýzy sektoru průmyslu za účelem přijetí optimální strategie řešení a rozvoje identifikovaných oblastí.

SWOT analýza napomohla k identifikaci budoucích potenciálních oblastí rozvoje (identifikovala klíčové bariéry rozvoje podnikání v ČR), ke kterým patří výzkum, vývoj, inovace, lidské zdroje pro podnikání, infrastruktura pro podnikání, úspory energií a které se odrážejí ve schválených pěti věcných prioritách Operačního programu Podnikání a inovace uvedených v kapitole 3.

Silné stránky

- Vstup České republiky do Evropské unie, který napomohl ke stabilizaci české ekonomiky a k procesu reálné konvergence k průměrné životní úrovni EU – 25
- Vysoký a z hledisek růstových faktorů zdravý a v měřítku EU nadprůměrný růst ekonomiky
- Cenová stabilita s nízkou úrovní inflace a s nízkým růstem výrobních cen
- Relativně vysoký stupeň kvalifikace pracovní síly
- Relativně vysoký stupeň liberalizace trhů

- Růst konkurenční schopnosti průmyslu s významným podílem na dosažení kladného salda zahraničního obchodu v roce 2005
- Schopnost zpracovatelského průmyslu se vypořádat s rychlejším růstem domácích cen a zhodnocením české koruny v minulém období
- Finanční instrumenty k podpoře MSP
- Účinné fungování státních agentur na podporu podnikání, investic a exportu
- Přínosy zahraničních investic podpořených politikou státních investičních pobídek – pro regiony i pro růst exportu zboží a služeb
- Rozvoj národní „klastrové strategie“ a systému podpory subdodavatelů finálních globálních výrobců umístěných na území ČR

Slabé stránky

- Relativní rigidita trhu práce, nízká mobilita pracovní síly
- Obtížné uplatnění absolventů některých vysokých škol, osob nad 50 let a žen na trhu práce
- Nízký zájem o podnikání a neochota nést s ním spojená rizika
- Vysoká a v celoevropském měřítku nadprůměrná energetická, surovinová a materiálová náročnost české ekonomiky a závislost na jejich dovozu
- Nízká nabídka volných pracovních míst v regionech s vysokou nezaměstnaností
- Nedostatečná vazba systému vzdělávání na poptávku po konkrétních profesích a kvalifikacích
- Vysoká míra daňového zatížení nemotivujícího investice do realizace inovačních aktivit
- Nízká úroveň produktivity práce ve zpracovatelském průmyslu v rámci eurozóny, zejména MSP
- Nedostatečná kvalita sítí pro rychlý přenos dat a vysoké náklady pro jejich využívání
- Zaostávání v počtu přihlášených a udělených patentů
- Nedostačující podnikatelská infrastruktura a nabídka vhodných a ekonomicky dostupných podnikatelských ploch a nemovitostí
- Nedostatečně využitý potenciál brownfields
- Nedostatečné kapacity poskytovatelů služeb obecně a specificky služeb spojených se zvyšováním kvality lidských zdrojů
- Malá kapitálová síla MSP na financování větších projektů
- Slabá pozice MSP v soutěži o zakázky
- Malá schopnost MSP získat špičkové kvalifikované pracovníky
- Nedostatečná míra ve využívání moderních manažerských metod
- Směřování zahraničních investic do méně sofistikovaných výrobních

- Nízká úroveň systematického rozvoje lidských zdrojů v podnicích (MSP) realizujících zahraniční obchod
- Obecně nedostatek obchodně-marketingových dovedností, včetně schopností např. zpracovávat mezinárodní studie „benchmarkingu“ konkurenčních firem apod.
- Nízká znalost zahraničních trhů a zahraničních obchodních možností u MSP
- Nízký a v evropském měřítku podprůměrný podíl výdajů HDP na VaV
- Malá iniciativa MSP v inovačních aktivitách, využití VaV a zvyšování kvality lidských zdrojů
- Nedostatečný podíl využití obnovitelných zdrojů na primární spotřebě energetických zdrojů
- Malá připravenost MSP k vzájemné spolupráci a ke spolupráci s vědecko-výzkumnými pracovišti
- Nedostatek kvalifikovaných pracovníků ve vybraných technických profesích v některých regionech
- Zaostávání efektivity v transferu výsledků VaV do průmyslové praxe oproti praxi vyspělých zemí eurozóny
- Nedostatek pracovišť s efektivně fungujícími systémy transferu výsledků VaV
- Nižší ekonomická dostupnost zahraničních know-how, technologií a patentů pro většinu MSP, včetně vysokých nákladů na ochranu duševního vlastnictví

Příležitosti

- Oživení světového hospodářství, zejména v EU
- Snížení regionálních disparit s využitím prostředků ze SF v období 2007 – 2013
- Další příliv zahraničního kapitálu a investic, zejména do sofistikovaných oborů
- Růstový a inovační potenciál středně velkých až velkých podniků
- Potenciál ekonomické aktivity žen a kvalifikovaných seniorů
- Stabilita a atraktivnost české ekonomiky
- Výhodná geografická poloha ČR v rámci EU
- Obecné zlepšení struktury kvalifikace a systému vzdělání podle potřeb rozvoje znalostní ekonomiky
- Dynamika zahraničního obchodu ČR, která významně přispívá k růstu HDP
- Vysoký podíl MSP v podnikové struktuře a jejich potenciál
- Zlepšení prostředí pro investice
- Zvýšení nabídky podnikatelských nemovitostí
- Zvyšování podílu průmyslových výrobků s vyšší technologickou úrovní v zahraničním obchodu
- Diverzifikace exportní nabídky a diverzifikace teritoriální struktury exportu

- Rozvoj služeb
- Vytváření klastrů se zapojením MSP a vědeckovýzkumných pracovišť
- Rozvoj moderních možností „mobility“ a organizace kontaktů, výměny informací a kooperace mezi podniky a pracovišti VaV
- Propojení kapacit výzkumu a vývoje s evropskými vědeckotechnickými strukturami a sdruženími
- Příliv zahraničních investic zaměřený na rozvoj technologických center a podniků „high-tech“ a „medium-tech“
- Vyšší využití obnovitelných, příp. i druhotných zdrojů energie

Ohrožení

- Dlouhodobější trvání současné ekonomické recese v hlavních oblastech světového hospodářství
- Přetrvávající nízká vymahatelnost práva
- Rostoucí závislost české ekonomiky na činnosti kapitálově silných nadnárodních korporací
- Rostoucí zahraniční konkurence na světových trzích především ze strany levných výrobků přicházejících z asijských zemí
- Vnější „šoky“ způsobené růstem cen ropy na světových trzích, cen energie a ostatních surovin
- Závislost exportně zaměřených odvětví průmyslu na cyklech hospodářského vývoje v zemích EU
- Riziko vzniku duální ekonomiky (regionální a sektorové)
- Pomalá reakce vzdělávacího procesu na potřeby znalostní společnosti
- Zaostávání efektivity v transferu výsledků VaV do průmyslové praxe oproti praxi vyspělých zemí eurozóny
- Nízká mobilita na trhu práce v oblasti vysoce kvalifikovaných a vědeckotechnických profesí
- Nedostatečná provázanost a malý transfer výsledků VaV na průmyslovou výrobu a na rozvoj průmyslových služeb
- Pomalá reakce pracovišť VaV a inovačních podniků na možnosti uplatnění v nových oborech a směrech aplikovaného výzkumu (nanotechnologie, biotechnologie, netradiční obnovitelné zdroje energie, genetika, ...)

Na základě analýz provedených v souvislosti s přípravou OPPI a dosavadních výsledků ex-ante hodnocení lze konstatovat, že podnikatelský sektor ČR, i přesto, že má mnoho vlastních silných stránek (průmyslová tradice, vhodná geografická poloha, kvalifikovaná pracovní síla), musí učinit významný pokrok v oblasti rozvoje výzkumu a vývoje, inovací, posílení spolupráce podnikatelského a vědeckovýzkumného sektoru, v oblasti úspor energií. Pozornost je potřeba zaměřit na rozvoj podnikatelského prostředí (podnikatelské infrastruktury) a podnikání obecně a rozvoj lidských zdrojů.

Ze SWOT analýzy je zřejmé, že ČR disponuje silnou a širokou průmyslovou základnou, zejména pokud jde o zpracovatelský průmysl, a je zemí s tradicí technických a strojírenských odvětví. V minulých letech byla výkonnost hospodářství ČR posílena úspěšnou realizací přímých zahraničních investic, která pozitivně ovlivnila tvorbu nových pracovních míst u nadnárodních společností a zároveň v malých a středních subdodavatelských podnicích a pomohla tak zmírnit dopad ztrát pracovních příležitostí v těžkém strojírenství a v těžebních odvětvích, t.j. v odvětvích postižených restrukturalizací. Realizace zahraničních investic neprobíhala rovnoměrně ve všech regionech. Ve spojení s vnitřními strukturálními nedostatky některých regionů ČR nevedla k rovnoměrnému vývoji hospodářské výkonnosti jednotlivých oblastí.

V zájmu rozvoje ekonomiky a její konkurenční schopnosti je nutné rozšiřovat podnikatelskou infrastrukturu, zlepšovat podnikatelské prostředí, posílit rozvoj podnikatelských služeb, zaměřit se na podporu oblasti výzkumu a vývoje a inovací, rozvíjet fyzickou a intelektuální infrastrukturu nezbytnou k tomu, aby ČR mohla konkurovat evropským a světovým ekonomikám založeným na znalostech, na využívání moderních technologií.

Je potřeba mít na paměti, že se podnikatelský sektor nezaměřuje pouze na průmyslové činnosti, ale i na služby. Je potřeba počítat s růstem významu sektoru ekonomických činností založených na průmyslových službách.

1.4 Výsledky realizace OPMP 2004-2006

Operační program Průmysl a podnikání (OPMP), který byl vyhlášen pro zkrácené programovací období 2004-2006, je zaměřen na realizaci tzv. Cíle 1 politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU, jenž se vztahuje na celé území ČR s výjimkou hlavního města Prahy, a je programem monofondovým (tj. čerpá prostředky výhradně z Evropského fondu pro regionální rozvoj).

Ministerstvo průmyslu a obchodu bylo prvním resortem, kde docházelo k reálnému čerpání evropských fondů (konečnými) příjemci (zejména prostřednictvím zvýhodněných úvěrů v rámci vyhlášených programů START a KREDIT, které byly poskytovány již od srpna 2004) a kterému začátkem roku 2005 provedlo Ministerstvo financí první certifikaci výdajů uplatnitelných vůči Evropské komisi.

Výsledky realizace OPMP k 30. 9. 2006

V rámci Operačního programu Průmysl a podnikání byla ke dni 30. 9. 2006 čerpána částka ve výši 2.384.757.498 Kč (čerpáním se rozumí celková částka výdajů autorizovaných odborem strukturální fondů MPO a předložených platební jednotce, ve vztahu k ČMZRB pak výše dosavadních převodů prostředků do obrátkového fondu pro realizaci programů Start a Kredit), což představovalo cca 103,21 % alokace roku 2004 (bez započtení zálohy poskytnuté ze strany EK). Jednalo se o dotace ve výši 1.058.184.423 Kč pro 233 realizovaných projektů a dále o částku 1.231.931.255 Kč představující přiděl do obrátkového fondu ČMZRB.

Ke dni 30. 9. 2006 bylo vydáno celkem 781 rozhodnutí na celkovou výši dotací 5.308.084.100 Kč.

K 30. 9. 2006 bylo uzavřeno 763 úvěrových smluv v programu START v hodnotě 340.748.817 Kč, v programu KREDIT pak 787 úvěrových smluv v hodnotě 1.619.075.680 Kč, tj. celkem bylo uzavřeno 1 550 úvěrových smluv za cca 1,960 mld. Kč. V programech START a KREDIT bylo k 30. 9. 2006 vyčerpáno celkem 1 209 úvěrů v hodnotě

1.388.088.370 Kč. Úvěrové programy zahrnují 60% příspěvek z OPMP a 40 % prostředků ČMZRB získaných z finančního trhu.

Za nejúspěšnější programy v rámci OPMP lze označit dotační programy Rozvoj, Inovace a oba úvěrové programy Start a Kredit. Úspěšnost realizace těchto a několika dalších programů OPMP se odráží v jejich pokračování v novém Operačním programu Podnikání a inovace na období 2007-2013.

Reálné využívání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU v rámci OPMP prokázalo vysokou absorpční schopnost podniků připravit a realizovat životaschopné projekty splňující kritéria operačního programu, přesahující finanční možnosti OPMP. To se projevilo mimo jiné v předčasném zastavení příjmu žádostí do některých dílčích programů podpory (ROZVOJ, INOVACE, OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE) a v doložitelně předloženém vysokém počtu žádostí ke konci programovacího období, které neumožnily ve většině dalších programů podpory plně uspokojit všechny projekty doporučené k podpoře ve vztahu k jejich kvalitě příslušnými nezávislými hodnotitelskými komisemi.

2. ROZVOJOVÉ CÍLE PRO OBDOBÍ 2007-2013 STRATEGICKÉ ZAMĚŘENÍ OPPI

2.1 Východiska strategie operačního programu

Strategie nového operačního programu, který je navržen v působnosti MPO ČR na období 2007 – 2013, je založena na zvýšení konkurenční schopnosti průmyslu a na rozvoji služeb pro podnikání při zachování podmínek udržitelného rozvoje. Průmysl je rozhodujícím hospodářským odvětvím ČR a základem její ekonomiky se stěžejní úlohou v tvorbě HDP a významným zdrojem zaměstnanosti a odběratelem produktů tzv. znalostní ekonomiky, zůstává jedním ze základních pilířů úspěšného dosažení vytčených cílů postupné konvergence životní úrovně obyvatel ČR k životní úrovni EU.

Stav inovační výkonnosti ČR

Uskutečněná mezinárodní srovnání neukázala příznivé hodnocení ČR v mnoha ukazatelích. Nejhorší se ukázaly výsledky hodnotící zaostávání v předpokladech inovační výkonnosti. Nízký je relativní počet pracovníků ve výzkumu a vývoji, nízký je podíl rizikového kapitálu ve výdajích na výzkum a vývoj a na inovace, zaostávání existuje v efektivním transferu výsledků VaV do inovačních procesů, ve kvalitě podnikové správy, v efektivnosti finančních trhů a v neposlední řadě v kvalitě veřejných institucí.

Celkové zaostávání vědecké, technické a inovační výkonnosti ČR představují dlouhodobě setrvalý stav a odráží dosud nízkou úroveň rozvoje domácí znalostní základny a omezený rozsah a slabou intenzitu inovačních aktivit podniků.

Důsledkem je závislost české podnikatelské sféry na dovozech velice drahých a pro mnohé podnikatelské subjekty finančně nedosažitelných zahraničních licencí, technických znalostí a know-how, strojů a progresivních technologií. Tato závislost se projevuje dlouhodobě přetrvávajícím „podkapitalizováním“ výrobně-technické základy průmyslu, a to v převážné části u malých a středních podniků a pomalu postupující restrukturalizací, kdy přežívají kvalitativně méně náročné výroby v řadě průmyslových odvětví.

Akceptování podmínek tvrdé mezinárodní soutěže a dosažení parametrů mezinárodní konkurenční schopnosti představuje pro české podnikatelské subjekty reálnou cestu, jak se podílet na rozhodujících procesech růstu a jak se zúčastnit na budování ekonomické prosperity celého regionu EU.

Ve všech uvedených oblastech má ČR obrovské rezervy. Stát bude muset zvyšovat investice nejenom do vzdělávání, ale i do rozvoje infrastruktury a do podmínek pro inovační podnikání a vyrovnávat v této oblasti svůj dluh z minulosti.

Stále rozhodněji podporovat systematické zvyšování znalostí svých zaměstnanců budou muset i podniky tak, aby tyto byly transformovány do přidané hodnoty výrobků a služeb a aby vytvářely nové vyšší užité hodnoty pro zákazníka, pro majitele i pro podnik. Jiná cesta pro získání nezbytných konkurenčních předností existovat nebude.

Z výše uvedených důvodů je třeba v rámci platných právních předpisů a politik EU a ČR v maximální možné míře podpořit subjekty, které budou schopny zvyšovat svůj inovační potenciál a rozvoj znalostí svých zaměstnanců.

Finanční aspekty strategie operačního programu

Operační program odráží strategii Evropské unie zaměřením na nástroje nepřímé a přímé podpory podnikatelů, zejména malých a středních, a obecně na řešení otázek překonávání dosavadních bariér přístupu ke kapitálu, které jsou typickým projevem selhání trhu.

V souladu s Lisabonskou strategií se počítá, že se bude podpora poskytovat především podnikům s vyšším inovačním potenciálem, ale nezapomíná se ani na podporu vzniku nových (malých) podniků a na podporu dalšího rozvoje existujících podniků, směřující k podpoře jejich konkurenceschopnosti, s důrazem na regiony se strukturálními problémy a vysokou nezaměstnaností, která představují další z dlouhodobých priorit EU („větší počet lepších pracovních míst“).

Nové programovací období předpokládá využití nových finančních nástrojů pro kapitálové posílení podnikatelských subjektů, jakou je např. iniciativa JEREMIE.

Soubor opatření kombinujících veřejné a soukromé zdroje by měl obecně motivovat nejširší možnou základnu výzkumné a podnikatelské sféry k realizaci inovačních procesů výrobků a technologií na úrovni schopné obstát v mezinárodní soutěži.

Internacionalizace podnikání

Schopnost obstát v mezinárodní soutěži a schopnost zajišťovat vyšší efekty z internacionalizace podnikání, představuje nezbytnou podmínku aktivního zapojování podnikatelské sféry do evropské a globální ekonomiky. Je nejvýznamnější výzvou pro celou podnikatelskou sféru. To platí bez výjimky i pro subjekty malého a středního podnikání.

Tak zvaná „nová ekonomika“ se bude stále více opírat o nové formy mezinárodní spolupráce a internacionalizace a o prudký růst informatiky, o znalosti a komunikace, které spojují a stále více budou spojovat celý svět.

Členství v Evropské Unii je pro Českou republiku především velkou výzvou. Poskytuje přinejmenším jednotný trh, ale i synergii tvořivých sil společné strategie růstu a využívání centralizovaných finančních fondů směrem k vyšší konkurenční schopnosti.

V zemích Evropské Unie je potřeba vyhledávat rozhodující spojení pro budoucnost a společně s nimi a na společně připravovaných projektech využívat technologické a kapitálové síly a jinak nedosažitelných výhod centralizované veřejné podpory.

Institucionální kvalita a podnikatelské prostředí

Oblast institucionální kvality v České republice vyžaduje zásadní, urychlené a účinné změny. Její nižší efektivnost nepříznivě ovlivňuje ekonomickou výkonnost země a odvozenou nízkou efektivnost inovačních a vzdělávacích systémů a výstupů.

Z tohoto důvodu je zapotřebí realizovat opatření zaměřená na růst kvality podnikatelského prostředí, podnikatelské kultury a podnikatelské infrastruktury.

Dosažení optimální kvality podnikatelského prostředí by se proto mělo dostat do centra národohospodářských úvah o tom, kterými směry vést rozhodující systémy veřejné podpory, včetně podpory zakotvené v programech a opatřeních strukturálních fondů EU.

Služby pro podnikání

Formy veřejné podpory se budou muset velice intenzivně orientovat i na infrastrukturu posilující nabídku komplexu služeb pro podnikání, jejichž podíl na zaměstnanosti a na výkonech ekonomiky je stále hluboko pod mezinárodním průměrem a jejichž nedostatek představuje jednu z identifikovaných bariér dalšího inovačního růstu.

Pro podnikatelské subjekty připravené kvalitou svých lidských zdrojů na permanentní „změny“ bude globalizace poskytovat dříve nevídané možnosti.

Formy veřejné podpory by se v tomto ohledu měly proto zaměřit především na:

- rozvoj informačních technologií a podporu intenzivního využívání ICT v podnikání,
- systémy právní ochrany duševního vlastnictví zejména v případě MSP a právní asistence při uzavírání různých obchodních smluv a smluv kooperačního a aliančního typu využívajících mezinárodně uznávaných právních standardů,
- asistenci MSP při vyhledávání nových obchodních příležitostí, při zpracování studií zahraničního benchmarkingu, marketingových analýz.

Selhání trhu a inovace

Četná mezinárodní srovnání výsledků výzkumu a vývoje a inovační výkonnosti České republiky (OECD, EUROSTAT, IMD, UNESCO, apod.) poskytují jistou argumentaci k tomu, že tržní mechanismy v oblastech rozvoje inovační výkonnosti nastavené v ČR v období minulých let ne zcela splnily očekávání provedených ekonomických reforem a nezabránily dnešnímu stavu, který lze charakterizovat jako „selhání trhu“.

2.2 Strategická orientace operačního programu

Za účelem podpory podnikání a rozvoje inovací v České republice byla nadefinována následující strategická orientace Operačního programu Podnikání a inovace, která odpovídá potřebám české ekonomiky vyplývajícím ze socio-ekonomické analýzy a analýzy SWOT uvedených v kapitole 1. Strategie OPPI navazuje na Strategii hospodářského růstu, která doporučuje volit priority s ohledem na velikost ekonomiky ČR a vybrat ty obory, ve kterých můžeme být konkurenceschopní v evropském a světovém měřítku. Dále pak vybrat podniky, které jsou součástí výrobního řetězce, nebo řetězce služeb, obory s růstovým potenciálem, ve kterých máme dostatečné předpoklady pro další rozvoj díky koncentraci výzkumných, výrobních, vzdělávacích a podpůrných aktivit. Základní premisou strategie OPPI je podporovat obory, které jsou nebo mají potenciál stát se konkurenceschopnými v evropském a světovém měřítku a podporovat pozitivní strukturální změny ekonomiky.

1. Zlepšování podnikatelské infrastruktury, a to zejména prostřednictvím rozvoje moderních a na evropské úrovni vybavených podnikatelských nemovitostí s orientací především na regenerace a přednostní využívání brownfields. Podpora rozvoje vědecko-technických parků, center transferu technologií a další infrastruktury pro VaV se zaměřením především na činnost inovujících podniků.
2. Podpora spolupráce firem, univerzit a výzkumných institucí za účelem zvýšení efektivního a rychlého transferu pokrokového know-how do praxe a podpora rozvoje podnikového VaV především cestou iniciace vhodných kooperačních sdružení.

3. Rozvíjení firemních aktivit k vytváření vlastních konstrukčních, inovačních, výzkumných a vývojových kapacit a firemní infrastruktury pro VaV, podpora přístupu MSP k novým špičkovým technologiím a znalostem a zvýšení jejich produktivity.
4. Zavádění technických (včetně ekologicky příznivých) a netechnických inovací včetně jejich testování a ověřování jejich uplatnitelnosti na konkurenčních trzích.
5. Zavádění nových technologií a výrobních procesů.
6. Zavádění technicky nejvyspělejších prostředků ICT.
7. Vytváření a zlepšování služeb pro podnikání, a to zejména poradenstvím, rozvíjením registru certifikovaných poradců, shromažďováním účelově zpracovaných informací pro podniky i veřejnost a podporou patentové aktivity a ochrany v ČR i zahraničí.
8. Rozvíjení infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů, posilování vazeb mezi VaV a průmyslovým vývojem s podporou vyšší úrovně integrace, společné činnosti pracovišť VŠ, výzkumných institucí a podniků inovačního charakteru.
9. Rozvoj internacionalizace podniků a výsledků jimi realizovaných inovačních procesů.
10. Podpora podnikavosti, zakládání a rozvoje firem a to zejména technologicky orientovaných, včetně vytváření vhodného prostředí pro podnikání, ale i technických a finančních podmínek umožňujících nejen vznik firem, ale i další rozvoj stávajících podniků, a ve strukturálně postižených a ekonomicky slabých regionech (zejména seed kapitál a rizikový kapitál, podřízené úvěry, záruky), podpora rozvoje provozů s environmentálně šetrnou výrobou.
11. Efektivní využívání všech zdrojů energií a surovin s cílem maximální úspory fosilních zdrojů prostřednictvím úspor energie ve zpracovatelském průmyslu, především v energeticky náročných odvětvích, úspor energie při výrobě a omezování ztrát při rozvodu elektrické energie a tepla, využití dostupného potenciálu obnovitelných, příp. i druhotných zdrojů (ale vyjma podpory spaloven) a alternativních paliv.

Lze očekávat, že v horizontu roku 2015 bude mít Česká republika konkurenceschopný podnikatelský sektor, dosahující vysoké přidané hodnoty a produktivity práce, schopný prosadit se jak na vnitřním trhu Evropské unie, tak i na ostatních mezinárodních trzích.

Podnikatelský sektor by měl svoji konkurenceschopnost opírat především o aplikaci nových vědeckovýzkumných poznatků, realizaci inovačních opatření, kvalifikovanou pracovní sílu a fungující síť podnikatelských služeb.

Odvětvové vymezení podpory by mělo být cíleně zaměřeno na postupující prosazování pozitivních změn ve struktuře průmyslové výroby, a zejména pak zpracovatelského průmyslu, s cílem kvalitativně posunout ekonomiku České republiky směrem k nejvyspělejšímu znalostně-technologickému centru Evropské unie. Specifikace odvětvového vymezení podpory poskytované v rámci OPPI bude uvedena v Prováděcím dokumentu.

2.3 Globální cíl a specifické cíle pro rozvojovou strategii OPPI

2.3.1 GLOBÁLNÍ CÍL OPERAČNÍHO PROGRAMU

Globálním cílem Operačního programu Podnikání a inovace je **zvýšit do konce programovacího období konkurenceschopnost české ekonomiky a přiblížit inovační výkonnost sektoru průmyslu a služeb úrovni předních průmyslových zemí Evropy.**

Takto definovaný globální cíl OPPI zajišťuje významnou část strategického cíle Národního strategického referenčního rámce ČR 2007 – 2013 „Konkurenceschopná česká ekonomika“ a je v souladu s Obecnými zásadami pro politiku soudržnosti Evropské unie 2007–2013 (Strategické obecné zásady Společenství, 2007–2013).

K dosažení globálního cíle budou finanční prostředky v rámci OPPI koncentrovány na vymezené prioritní osy, charakterizující jednotlivé strategické cíle tak, aby se na hospodářském růstu ČR v budoucnosti podílely všechny regiony a byly rovněž potlačeny tendence sociálního vyčleňování určitých skupin obyvatelstva.

Uvedené formulace globálního a specifických cílů představují souhrnné vyjádření toho, jak mohou české podniky sehrávat v podmínkách budoucí znalostní ekonomiky, postupující globalizace světové ekonomiky a doprovázejících podmínek úspěšné soutěže o získání podílů na evropských a světových trzích roli mezinárodně respektovaného a zároveň podporovaného aktéra udržitelného rozvoje a růstu konkurenční schopnosti nejenom české, ale i evropské ekonomiky.

2.3.2 SPECIFICKÉ CÍLE OPERAČNÍHO PROGRAMU

Cíle, prioritní osy a oblasti podpory Operačního programu Podnikání a inovace

Globální cíl OPPI	Specifický cíl prioritní osy	Prioritní osa	Oblast podpory
„Zvýšit do konce programovacího období konkurenceschopnost české ekonomiky a přiblížit inovační výkonnost sektoru průmyslu a služeb úrovni předních průmyslových zemí Evropy“	Zvyšovat motivaci k zahájení podnikání, zintenzivnit aktivitu malých a středních podniků a vytvářet podmínky pro využití nových finančních nástrojů pro zahájení podnikání	1. Vznik firem	1.1 Podpora začínajícím podnikatelům
			1.2 Využití nových finančních nástrojů
	Zvýšit konkurenceschopnost podniků zaváděním nových výrobních technologií, a služeb pro podnikání	2. Rozvoj firem	2.1 Bankovní nástroje podpory MSP
			2.2 Podpora nových výrobních technologií, ICT a vybraných strategických služeb
	Zvýšit účinnost užití energií v průmyslu a využití obnovitelných, případně i druhotných zdrojů energie (vyjma podpory spaloven)	3. Efektivní energie	3.1 Úspory energie a obnovitelné zdroje energie
	Posílit inovační aktivity podniků (zavádění inovací technologií, výrobků a služeb)	4. Inovace	4.1 Zvyšování inovační výkonnosti podniků
			4.2 Kapacity pro průmyslový výzkum a vývoj
	Povzbudit spolupráci sektoru průmyslu se subjekty z oblasti výzkumu a vývoje, zkvalitnit infrastrukturu pro průmyslový výzkum, technologický vývoj a inovace, zefektivnit využití lidského potenciálu v průmyslu a zkvalitnit podnikatelskou infrastrukturu	5. Prostředí pro podnikání a inovace	5.1 Platformy spolupráce
			5.2 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů
			5.3 Infrastruktura pro podnikání
	Zintenzivnit rozvoj poradenských a informačních služeb pro podnikání	6. Služby pro rozvoj podnikání	6.1 Podpora poradenských služeb
			6.2 Podpora marketingových služeb
	Vytvořit institucionální, technické a administrativní podmínky pro realizaci operačního programu	7. Technická pomoc	7.1 TP při řízení a implementaci OPPI
			7.2 Ostatní TP

2.4 Koherence

2.4.1 HODNOCENÍ VNĚJŠÍ KOHERENCE OPERAČNÍHO PROGRAMU

I. Koherence s relevantními strategickými dokumenty EU

Ia) Strategické obecné zásady Společenství (SOZS)

SOZS jsou základním dokumentem pro přípravu Národního strategického referenčního rámce a operačních dokumentů pro programovací období 2007 – 2013.

		Prioritní osy OPPI					
		PO1 Vznik firem	PO2 Rozvoj firem	PO3 Efektivní energie	PO4 Inovace	PO5 Prostředí pro podnikání a inovace	PO6 Služby pro rozvoj podnikání
SOZS	Obecná zásada I: Přitažlivější Evropa a regiony Evropy pro investory a pracující						
	Rozšíření a zlepšení dopravních infrastruktur						
	Posílení součinnosti mezi ochranou životního prostředí a růstem			X	X	X	
	Řešení intenzivního využívání tradičních zdrojů energie v Evropě			XXX			
	Obecná zásada II: Zlepšení znalostí a inovace: cesta k růstu						
	Zvýšit a zlepšit investice do výzkumu a technologického rozvoje	XXX	XXX		XXX	XXX	XXX
	Usnadnit inovace a podporovat podnikavost	XXX	XXX		XXX	XXX	XXX
	Podporovat informační společnost pro všechny	XX	XX		XX	XX	XX
	Zlepšit přístup k financím	XXX	XXX	X	XX	X	X
	Obecná zásada III: Vytváření více a lepších pracovních míst						
	Privést více lidí do zaměstnání, zajistit jejich setrvání v zaměstnání a modernizovat systémy sociální ochrany	X	X		X	X	X
	Zvýšit přizpůsobivost pracujících a podniků a pružnost trhů práce				X	X	
	Zvýšit investice do lidského kapitálu prostřednictvím lepšího vzdělávání a kvalifikace					XX	X
	Správná kapacita						
	Pomoci udržet zdravou pracovní sílu						

Poznámka: XXX prioritní osa OP je dominantně zaměřena na dosažení cílů dané obecné zásady SOZS

XX prioritní osa OP významně napomáhá k dosažení cílů dané obecné zásady SOZS

X prioritní osa OP není přímo zaměřená na dosažení cílů dané obecné zásady SOZS, ale zprostředkovaně napomáhá k dosažení těchto cílů

Obecná zásada I: Přitažlivější Evropa a regiony Evropy pro investory a pracující

Zásada se věnuje mimo jiné i využívání tradičních zdrojů energie. Toto téma se vyskytuje v OPPI prostřednictvím specifického cíle „Zvýšit účinnost užití energií v průmyslu a využití obnovitelných, příp. i druhotných zdrojů energie“, realizovaného v Prioritní ose 3 OPPI v rámci oblasti podpory „Úspory energie a obnovitelné zdroje energie“, zaměřené na oblasti úspory energie v MSP a obnovitelné zdroje energie.

Zásada zahrnuje také posílení součinnosti mezi ochranou životního prostředí a hospodářským růstem. Toto je i cílem OPPI, a to prostřednictvím prioritních os 3 „Efektivní energie“, 4 „Inovace“ a 5 „Prostředí pro podnikání a inovace“.

Obecná zásada II: Zlepšení znalostí a inovace: cesta k růstu

Tato zásada v sobě zahrnuje zvýšení a zlepšení investic do výzkumu a technologického rozvoje, usnadnění inovací a podporu podnikavosti, podporování informační společnosti pro všechny a v neposlední řadě zlepšení přístupu k financím.

Všechny prioritní osy OPPI jsou v souladu s touto zásadou. OPPI tuto zásadu respektuje zejména v následujících oblastech:

- Podpora spolupráce firem, univerzit a výzkumných institucí za účelem zvýšení efektivního a rychlého transferu pokrokového know-how do praxe a podpora rozvoje podnikového VaV především cestou iniciace vhodných kooperačních sdružení, dále také posilování vazeb mezi VaV ve veřejném sektoru a podnikovým VaV s podporou větší úrovně integrace, společné činnosti pracovišť VŠ, výzkumných institucí a podniků inovačního charakteru;
- Rozvíjení firemních aktivit k vytváření vlastních konstrukčních, inovačních, výzkumných a vývojových kapacit a firemní infrastruktury pro VaV s cílem podpořit přístup MSP k novým špičkovým technologiím a znalostem a zvýšit jejich produktivitu;
- Zavádění technických (včetně ekologicky příznivých) a netechnických inovací včetně jejich testování a ověřování jejich uplatnitelnosti na konkurenčních trzích;
- Zavádění nových technologií a výrobních procesů;
- Zavádění technicky nejvyspělejších prostředků ICT;
- Rozvíjení služeb zaměřených na zvyšování úrovně lidských zdrojů v podnicích;
- Rozvoj internacionalizace podniků a výsledků jimi realizovaných inovačních procesů;
- Podpora podnikavosti, zakládání a rozvoje firem a to zejména technologicky orientovaných, včetně vytvoření vhodného prostředí, ale i technických a finančních podmínek umožňujících nejen jejich vznik, ale i další rozvoj stávajících podniků, a ve strukturálně postižených a ekonomicky slabých regionech (zejména seed-kapitál a rizikový kapitál, podřízené úvěry, záruky).

Obecná zásada III: Vytváření více a lepších pracovních míst

OPPI se váže na zásadu především prostřednictvím cíle „Zefektivnit využití lidského potenciálu v průmyslu“ realizovaného v Prioritní ose 5 OPPI.

Zprostředkovaná vazba na tuto zásadu je čitelná v rámci všech prioritních os OPPI (vyjma PO3). Dosažení cílů oblastí podpory OPPI by mělo vést k vyššímu podílu lidí v zaměstnání a jejich setrvání v zaměstnání, rovněž by se měla zvýšit přizpůsobivost pracujících a podniků.

Ib) Lisabonská strategie – Národní program reforem (NPR)

Lisabonská strategie byla vyhlášena v březnu 2000, a dále byla rozpracována a doplněna o závěry zasedání Evropské rady ve Stockholmu (březen 2001) a Göteborgu (červen 2001). Lisabonská strategie je zaměřena na řešení dlouhodobých makroekonomických a strukturálních problémů EU jako celku i jednotlivých členských zemí a měla by přispět k vyšší konzistenci postojů při stanovování národohospodářských priorit. Na základě nového zaměření Lisabonské strategie, resp. Integrovaných směrů pak ČR zpracovala Národní program reforem. Vzhledem ke skutečnosti, že Národní program reforem vychází z Lisabonské strategie, provádíme srovnání pouze s NPR.

NPR		Prioritní osy OPPI					
		PO1 Vznik firem	PO2 Rozvoj firem	PO3 Efektivní energie	PO4 Inovace	PO5 Prostředí pro podnikání a inovace	PO6 Služby pro rozvoj podnikání
	Část makroekonomická						
	Část mikroekonomická	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
	Část zaměstnanost	X	X		X	XX	

OPPI vzhledem ke svému zaměření není koherentní s makroekonomickou částí NPR, s částí zaměstnanost se váže prostřednictvím Prioritní osy 5 v oblasti spolupráce podniků a vzdělávacích institucí a zprostředkovaně v oblasti dalšího vzdělávání ve firmách.

Intenzivní vazba OPPI je s částí mikroekonomickou, a to prostřednictvím všech prioritních os OPPI. Významná provázanost všech prioritních os OPPI na NPR je čitelná v oblastech rozvoje podnikatelského prostředí, výzkumu a inovací, další návaznost spočívá v efektivním využívání energií (prostřednictvím Prioritní osy 3) a dále pak v oblasti ICT (zejména prostřednictvím Prioritní osy 2).

II. Koherence s prioritami rozvojové politiky ČR

IIa) Národní strategický referenční rámec (NSRR)

NSRR, vycházející ze SOZS, je základní materiál pro tvorbu operačních programů pro období 2007 – 2013.

Provázanost OPPI s NSRR je evidentní u všech prioritních os OPPI a všech strategických cílů NSRR. Nejvýznamnější vazby prioritních os OPPI jsou na I. Strategický cíl NSRR „Konkurenceschopná česká ekonomika“. Vazby jsou čitelné v oblastech rozvoje podnikání, inovačních technologií, výzkumu a vývoje, poradenství, spolupráce, dále pak v oblasti rozvoje infrastruktury pro podnikání a brownfields.

II. Strategický cíl NSRR „Otevřená, flexibilní a soudržná společnost“ má svůj odraz ve většině prioritních os OPPI, a to prostřednictvím informační společnosti, spolupráce podnikatelů se vzdělávacími institucemi a v neposlední řadě prostřednictvím podpory infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů.

V oblasti úspory energie se OPPI (Prioritní osa 3) váže na III. Strategický cíl NSRR „Atraktivní prostředí“. Zprostředkovaně se na tento strategický cíl váže i Prioritní osa 5 OPPI, a to prostřednictvím podpory rozvoje podnikatelských nemovitostí při zlepšení stavu životního prostředí.

Se IV. Strategickým cílem NSRR „Vyvážený rozvoj území“ je zprostředkovaná vazba v rámci všech prioritních os OPPI.

	Strategické cíle/priority NSRR	Prioritní osy OPPI					
		PO1 Vznik firem	PO2 Rozvoj firem	PO3 Efektivní energie	PO4 Inovace	PO5 Prostředí pro podnikání a inovace	PO6 Služby pro rozvoj podnikání
NSRR	I. Strategický cíl: Konkurenceschopná česká ekonomika						
	Konkurenceschopný podnikatelský sektor	XXX	XXX		XXX	XXX	XXX
	Podpora kapacit V&V pro inovace	XXX	XXX		XXX	XXX	XXX
	Rozvoj udržitelného cestovního ruchu		X			X	X
	II. Strategický cíl: Otevřená, flexibilní a soudržná společnost						
	Vzdělávání					XX	
	Zvyšování zaměstnanosti a zaměstnatelnosti					X	
	Posilování sociální soudržnosti						
	Rozvoj informační společnosti	X	X		X	X	X
	Chytrá veřejná správa						
	III. Strategický cíl: Atraktivní prostředí						
	Ochrana a zlepšení kvality životního prostředí			XX		X	
	Zlepšení dostupnosti dopravou						
	IV. Strategický cíl: Vyvážený rozvoj území						
	Vyvážený rozvoj regionů	X	X	X	X	X	X
	Rozvoj městských oblastí						
	Rozvoj venkovských oblastí						

IIb) Strategie hospodářského růstu ČR (SHR)

SHR byla přijata vládou 16.11.2005. SHR vytýčila priority hospodářské politiky a podle toho pak doporučuje jak co nejefektivněji nasměrovat prostředky z rozpočtu vlády a strukturálních

fondů EU. Proto je důležité, aby operační programy na léta 2007 – 2013 byly s touto strategií v souladu.

	Pilíř SHR	Prioritní osy OPPI					
		PO1 Vznik firem	PO2 Rozvoj firem	PO3 Efektivní energie	PO4 Inovace	PO5 Prostředí pro podnikání a inovace	PO6 Služby pro rozvoj podnikání
SHR	Institucionální prostředí pro podnikání	XXX	XXX		XXX	XXX	XXX
	Zdroje financování	X	X	X	X	X	X
	Infrastruktura			XXX		XX	
	Rozvoj lidských zdrojů – vzdělávání a zaměstnanost					XX	
	Výzkum, vývoj a inovace	XX	XX		XXX	XX	X

Provázanost OPPI se SHR je nejvíce patrná v rámci 1. (Institucionální prostředí pro podnikání) a 5. (Výzkum, vývoj a inovace) Pilíře SHR, a to prostřednictvím většiny prioritních os OPPI. Zprostředkovaně jsou také všechny prioritní osy OPPI provázány s 2. Pilířem SHR „Zdroje financování“.

V rámci 3. Pilíře SHR „Infrastruktura“ je velmi silná vazba na Prioritní osu 3 OPPI v rámci zvýšení podílu obnovitelných zdrojů na výrobě elektřiny a tepla a také vazba na Prioritní osu 5 OPPI, a to prostřednictvím podpory infrastruktury pro podnikání.

4. Pilíř SHR „Rozvoj lidských zdrojů – vzdělávání a zaměstnanost“ má svůj odraz především v Prioritní ose 5 OPPI prostřednictvím podpory infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů.

IIc) Strategie regionálního rozvoje ČR (SRR)

SRR ČR je základním koncepčním dokumentem realizace regionální politiky ČR a výchozí základnou pro orientaci rozvojových programů napojených na fondy EU.

Vzhledem ke své povaze má OPPI velmi silnou vazbu na PO 2: Ekonomika regionů. Vazba je intenzivní v rámci všech prioritních os OPPI (vyjma PO 3) v oblasti podpory podnikatelského prostředí, malého a středního podnikání, v oblasti inovací, výzkumu a brownfields.

Silně koherentní jsou rovněž všechny prioritní osy OPPI s PO 8: Problémová území. Vazba prioritních os OPPI na SRR ČR je čitelná především prostřednictvím opatření SRR ČR: Zvýšení ekonomické výkonnosti problémových území.

V oblasti úspory energie se Prioritní osa 3 OPPI váže na PO 5: Příroda, krajina a životní prostředí.

Určitá provázanost je rovněž mezi Prioritní osou 5 OPPI a PO 3: Lidé a osídlení. Vazba je evidentní prostřednictvím služeb v oblasti vzdělávání.

SRR ČR	Prioritní osa SRR	Prioritní osy OPPI					
		PO1 Vznik firem	PO2 Rozvoj firem	PO3 Efektivní energie	PO4 Inovace	PO5 Prostředí pro podnikání a inovace	PO6 Služby pro rozvoj podnikání
	PO 1: Evropský a národohospodářský strategický rámec						
	PO 2: Ekonomika regionů	XXX	XXX		XXX	XXX	XXX
	PO 3: Lidé a osídlení					XX	
	PO 4: Infrastruktura						
	PO 5: Příroda, krajina a životní prostředí			XXX			
	PO 6: Cestovní ruch						
	PO 7: Kultura						
	PO 8: Problémová území	XX	XX	X	XX	XX	XX

2.4.2 KOHERENCE S OSTATNÍMI NÁRODNÍMI PROGRAMOVÝMI DOKUMENTY

1. Vazby a synergie OPPI s prioritními osami OP VaVpI (v gesci MŠMT)

Při formulaci NRP, NSRR a následné přípravě jednotlivých operačních programů byla zohledněna skutečnost, že MŠMT dle svých kompetencí zajišťuje nabídkovou stranu inovačního procesu a MPO naopak stranu poptávky, protože zastupuje podnikatelskou sféru. Při tvorbě OPPI byly proto identifikovány oblasti, které by svou věcnou náplní mohly vytvářet případné překryvy s OP VaVpI. Komplementarita obou operačních programů byla řešena na základě dohody obou resortů, a sice následovně:

- Póly excelence budou podporovány z OPPI, neboť se jedná zejména o podnikatelské aktivity (Prioritní osa 5. OPPI), přičemž centra excelence budou podporována v rámci OP VaVpI.
- Při podpoře infrastruktury pro průmyslový VaV a inovace prostřednictvím center transferu technologií, vědeckých a vědecko-technických parků se OPPI explicitně nezaměřuje na podporu vysokých škol a vědecko-výzkumných institucí, přičemž tyto mohou být příjemci podpory, jako spolužadatelé v rámci výše uvedené aktivity (Prioritní osa 5. OPPI).
- V oblasti podpory spin-off bude v rámci OP VaVpI poskytována podpora pro vznik spin-off firem na vysokých školách, u veřejných výzkumných institucí a obdobných institucí prostřednictvím vytváření komplexu podmínek (materiálních i personálních) pro vznik nových technologicky orientovaných firem a odstraňování překážek budoucí spolupráce mateřských organizací se vzniklými firmami spin-off. Naopak v rámci OPPI bude podpora zaměřena na aktivity po vzniku firmy zejména prostřednictvím podpory podnikatelských inkubátorů (Prioritní osa 5. OPPI).

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace představuje systém programů státní podpory, které se cíleně zaměřují na akademickou sféru, vysoké školy a výzkumné ústavy, které utvářejí prostředí pro tvorbu znalostí a OPPI tak může na řadu programů navázat při podpoře zakládání nových inovačních firem (Prioritní osy 5 a 1 OPPI - návaznost na oblast podpory 2.2 OP VaVpI), podpoře rozvoje kapacit VaV pro MSP a v oblasti komercializace výstupů VaV prostřednictvím jednotlivých firem (Prioritní osa 4 OPPI – návaznost na oblasti podpory 1.1., 1.2., 2.1., 2.2., a 2.3. OP VaVpI) a v neposlední řadě se jedná o nezbytnou spolupráci v oblastech vytváření vhodného prostředí pro vznik a rozvoj inovačního podnikání, kooperačních platforem spolupráce a podpory infrastruktury pro průmyslový výzkum, vývoj a inovace (Prioritní osa 5 OPPI – návaznost na oblasti podpory 1.1., 1.2., 2.1. a 2.2. OP VaVpI).

2. Vazby a synergie OPPI s prioritními osami OP ŽP (v gesci MŽP)

Jednání o vazbách a případných překryvech Operačního programu Podnikání a inovace a Operačního programu Životní prostředí se týkala problematiky obnovitelných a druhotných zdrojů energie. Rozdělení působností podpory mezi OPPI a OP ŽP je stanoveno dohodou mezi oběma resorty. Specifikace bude obsažena v Prováděcím dokumentu.

3. Vazby a synergie OPPI s prioritními osami ROP (v gesci Regionálních rad regionů soudržnosti, NUTS II)

Jednání o vazbách a případných překryvech OPPI a Regionálních operačních programů se týkala oblastí podnikání, inovací, služeb a programů obnovy regionů. Rozdělení působností podpory mezi OPPI a ROPy bylo projednáno na úrovni náměstka ministra průmyslu a obchodu, hejtmána Zlínského kraje (pověřeného Radou Asociace krajů ČR za proces přípravy, realizace a vzájemné koordinace regionálních operačních programů) a agenturou CzechInvest. Specifikace rozdělení podpory mezi OPPI a ROPy bude obsažena v Prováděcím dokumentu při specifikaci odvětvového vymezení podporovaných aktivit.

4. Vazby a synergie OPPI s prioritními osami programového dokumentu MZe – Program rozvoje venkova

Jednání o vazbách a případných překryvech těchto dvou programů se týkají problematiky podpory nezemědělských výrobníků ve venkovských oblastech a zpracování biomasy pro energetické účely. Rozdělení působností podpory v oblasti zpracování biomasy mezi MPO a MZe je řešeno písemnou dohodou. Podpora nezemědělských výrobníků ve venkovských oblastech je dána schváleným Programem rozvoje venkova ČR 2007-2013, kde je uplatněno hledisko podpory (ve formě dotací) obcím do 2000 obyvatel a podpory aktivit mikropodniků a nemovitostí pro podnikání, včetně zohlednění inovačních přístupů v potravinářském sektoru, směřujících ke zlepšení kvality života ve venkovských oblastech.

5. Vazby a synergie OPPI s prioritními osami OP LZZ (v gesci MPSV)

Operační program Podnikání a inovace vytváří prostor pro vzájemné působení při využívání prostředků z Evropského sociálního fondu prostřednictvím OP Lidské zdroje a zaměstnanost zaměřeného mimo jiné na rozvoj lidských zdrojů v sektoru průmyslu (i v návaznosti na VaV) a služeb.

V souvislosti s vytčenými cíli České republiky reflektujícími základní strategie Evropské unie je jednou ze stěžejních oblastí dalšího rozvoje sektoru průmyslu a podnikání a jeho konkurenceschopnosti, všestranný rozvoj lidských zdrojů, a to nejen ve fázi počátečního a terciárního vzdělávání, ale zejména v rámci dalšího vzdělávání, které bude schopné zajistit

zaměstnancům prohloubení jejich kvalifikace, rozšíření znalostí a dovedností, flexibility a adaptability v souvislosti s měnícími se podmínkami na trhu práce dané zvyšováním produktivity a zlepšováním organizace práce, zaváděním nových technologií, výzkumem a vývojem, inovacemi a pak i nezbytností mezinárodní spolupráce a obchodu.

Vedle podpory infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů je proto nezbytné se ve větší míře než doposud zaměřit na další vzdělávání osob na trhu práce prostřednictvím prohlubování a rozšiřování znalostí a dovedností a tím umožnit jejich profesní růst a předcházet jejich nezaměstnanosti z důvodu neodpovídajících znalostí a kvalifikace. Uvedené oblasti spadají pod aktivity Evropského sociálního fondu, v jehož rámci budou potřeby podpory sektoru průmyslu a podnikání realizovány.

Základní podporované aktivity jsou následující:

- rozvoj moderních forem řízení a rozvoje lidských zdrojů v podnikatelském sektoru.
- vytváření infrastruktury v dané oblasti spojené se zaváděním standardu „Investors in People“ v České republice jako nástroje pro zvyšování výkonnosti a konkurenceschopnosti podnikatelské sféry
- podpora rozvoje spolupráce mezi vzdělávacími organizacemi a podnikatelskou sférou v oblasti počátečního, terciárního i dalšího vzdělávání zejména na straně podnikatelských subjektů vedoucí k reflektování jejich reálných potřeb
- podpora dalšího vzdělávání zaměstnanců v podnikatelské sféře, a to jak obecného (zvyšování jazykových znalostí, obecné gramotnosti v oblasti ICT, znalostí z oblasti marketingu, z oblasti zavádění standardů jakosti, bezpečnosti práce apod.), tak i specifického (zvyšování specifických profesních znalostí a dovedností s ohledem na zavádění nových technologií, technické i netechnické inovace, specifických jazykových znalostí, specifických znalostí v oblasti ICT, manažerských dovedností, znalostí z oblasti marketingu, z oblasti jakosti a zkušebnictví apod.).

2.5 Horizontální cíle Společenství

Integroující funkce horizontálních témat je dána průřezovým charakterem politik a opatření, kterými je podporována rovnost příležitostí (rovnost mezi muži a ženami, odstraňování diskriminace všeho druhu), trvale udržitelný rozvoj, přechod na informační společnost a vyvážený rozvoj regionů. Oblasti podpory definované v Operačním programu Podnikání a inovace přispívají v rámci svých specifických možností k dosažení těchto horizontálních cílů.

2.5.1 ROVNOST PŘÍLEŽITOSTÍ

Téma rovných příležitostí se promítá do realizace těch specifických cílů a oblastí podpory, v kterých je potenciálně přítomno riziko diskriminace z hlediska pohlaví, věku, rasy, zdravotního stavu či náboženství. Klíčovou roli má toto téma při naplňování cílů souvisejících s programy aktivní politiky zaměstnanosti, zejména při řešení nerovnováhy nabídky a poptávky na trhu práce a předcházení nezaměstnanosti osob ohrožených nezaměstnaností a při zajišťování rovných příležitostí pro ženy a muže na trhu práce. Hlavní současné problémy v uplatnění žen v ekonomických aktivitách jsou dány nejen tradiční neochotou zaměstnavatelů vycházet vstříc ženám při sladování profesního života a péče o děti, ale i

znevýhodněním žen při dosahování řídicích a rozhodovacích pozic a v jejich platovém ohodnocení.

V oblasti podpory podnikání nachází problém rovných příležitostí své místo jednak při aktivizaci stimulů pro přechod ke znalostní ekonomice, a kde je nezbytná především změna postojů všech subjektů k celoživotnímu vzdělávání a větší podpora vzdělávacích programů pro uplatnění specifických skupin obyvatelstva na trhu práce, hlavně k posilování účasti žen v podnikání a to především v sektoru malých a středních podniků.

U relevantních prioritních os / oblastí podpory OPPI bude horizontální téma rovné příležitosti zohledněno ve výběrových kritériích jednotlivých programů.

2.5.2 UDRŽITELNÝ ROZVOJ

Odrazem implementace strategie udržitelného rozvoje v ekonomické oblasti je v České republice tato hierarchie cílů:

- obecný cíl, jímž je vytváření podmínek pro takový ekonomický růst, který by při minimálních dopadech na životní prostředí zajistil jak odpovídající kvalitu života pro současnou generaci, tak i perspektivu kvalitního života pro generace budoucí.
- strategické cíle, jimiž jsou:
 - dosažení stability hospodářského prostoru ČR a odolnost vůči vnějším negativním vlivům;
 - vytváření podmínek pro podnikání minimálně zatěžující životní prostředí
 - vytváření podmínek pro flexibilní ekonomiku založenou na znalostech a dovednostech a pro zvyšování konkurenceschopnosti ekonomiky.

V oblasti zlepšování podnikatelského prostředí je realizace výše uvedených specifických cílů udržitelného rozvoje provázána celou řadou dílčích opatření, zejména vytvořením dlouhodobých legislativních a ekonomických podmínek pro prosperitu malých a středních podniků, snížením administrativní bariéry založení, provozování a ukončení podnikání, snížením celkové daňové zátěže podnikání, efektivním snížením vedlejších nákladů práce a alokací výdajů veřejných rozpočtů do oblastí s kladnými multiplikačními efekty. V přímém vztahu ke konkurenceschopnosti je vytváření prostředí pro urychlení přechodu ke znalostní ekonomice cestou podpory transferu znalostí a technologií, snížení daňového zatížení výzkumu a vývoje a maximálního využití lidského kapitálu a výstupů inovační činnosti s cílem zvýšit podíl aktivit s vysokou přidanou hodnotou a s vysokým zhodnocením energetických a materiálových vstupů a podporovat využití nejlepších dostupných technik (BAT).

Ekologické problémy mají přímé i nepřímé vlivy na ekonomické subjekty. Omezení přírodních zdrojů vede stále více k nové orientaci podnikových subjektů, zejména v odvětví těžebního a zpracovatelského průmyslu. Projevuje se to jednak tím, že podnikový management má zájem na tom, aby jím realizované ekonomické aktivity vykazovaly příslušnou ekologickou účinnost, jednak v respektování tzv. společenské legitimacy. Společnost určuje prostřednictvím řady nástrojů v oblasti ochrany životního prostředí určitý rámec, v němž se musí podniky pohybovat, pokud chtějí dlouhodobě prosperovat. Předpokladem dlouhodobého zajištění existence podniku se tak stává shoda podnikového chování s neekonomickými společenskými představami hodnot.

Pro podniky se tak ochrana životního prostředí stále více stává strategickým konkurenčním problémem a je prostředkem nejen k zajištění stávajícího, ale i k získávání nového potenciálu zisku a profilování podniku. Řešení problémů ochrany životního prostředí ze strany podniků není chápáno jako činitel omezující růst, ale spíše jako předpoklad růstu.

Obecně platí, že respektování ekologického hlediska v podnikatelské strategii, může přispět k dosažení konkurenční výhody tehdy, jestliže:

- je při ochraně životního prostředí zvyšování konkurenceschopnosti chápáno integrovaně ve všech podnikových funkcích,
- opatření orientovaná dovnitř podniku jsou spojena s opatřeními orientovanými na trh,
- podnik získá časovou výhodu tím, že se ochranou životního prostředí zabývá včas, v předstihu před svými konkurenty.

Praktické zkušenosti se zaváděním prvků environmentálního managementu do celkového systému managementu podniků má celou řadu příznivých důsledků pro zlepšení celkového konkurenčního postavení firem. Počet podniků, které začínají zavádět či vylepšovat systém environmentálního managementu dynamicky roste. Podle údajů o certifikovaných/ověřených systémech EMS v podnicích v ČR bylo v srpnu 2005 evidováno celkem 990 podniků s certifikací EMS podle ISO 14 001 a 18 podniků dle EMAS. I přes tyto výsledky je třeba považovat podíl těchto podniků na celkovém počtu podniků ČR za nízký. K významným nástrojům budování a správného fungování systému environmentálního managementu patří především environmentální manažerské účetnictví, jehož využíváním lze dosáhnout toho, že jsou důležité informace o environmentálních aspektech podnikatelské činnosti podniku začleněny do rozhodovacích procesů.

Velmi účinnou se v souvislosti s uváděním ekologicky inovovaných výrobků jeví aplikace kooperační strategie. Důvodem je zejména eliminace tržního rizika a proto tuto formu preferují zejména defenzivně a selektivně orientované podniky. Je třeba brát v úvahu, že aspekty ochrany životního prostředí budou ovlivňovat konkurenceschopnost podniku stále výrazněji. Souvisí to s tím, že v budoucnu lze očekávat, že :

- podniky budou vystaveny rostoucímu konkurenčnímu tlaku a stále větší potřebě adaptability,
- často a nečekaně se na trhu budou objevovat nová nebezpečí a výkyvy, na které budou muset podniky rychle reagovat, pokud budou chtít zachovat svoji prosperitu a existenci,
- rozhodujícím činitelem na trhu se stanou odběratelé,
- zásadně se změní poslání a postavení podniků – jejich hlavním úkolem bude samozřejmě i nadále optimálně zhodnocovat jmění podniku a dosahovat přiměřené míry zisku, ovšem při respektování zásad ochrany životního prostředí a udržitelného rozvoje.

Základním dokumentem na národní úrovni, řešícím problematiku udržitelného rozvoje v České republice, je Strategie udržitelného rozvoje ČR.

U relevantních prioritních os / oblastí podpory OPPI bude horizontální téma udržitelný rozvoj zohledněno ve výběrových kritériích jednotlivých programů.

2.5.3 INFORMAČNÍ SPOLEČNOST

V procesu přechodu na znalostně založenou ekonomiku a informační společnost hrají zásadní roli dva faktory: kvalita lidského kapitálu a tvorba, šíření a zavádění technologických, organizačních a institucionálních inovací. Procesy intenzifikace inovačních aktivit probíhají napříč ekonomickými sektory a odvětvími. Management znalostí aktivizuje vztahy mezi marketingem, výzkumem a výrobou a mění i způsob vnitřního fungování organizací.

Zásadním způsobem se na těchto procesech podílí informační infrastruktura a to zejména tím, že zvyšuje flexibilitu pracovní síly, podporuje vznik, rozvoj a úspěšnost podnikatelských záměrů a přispívá k vyšší dostupnosti zboží, služeb a informací.

V realizaci kroků orientovaných na přechod na znalostně založenou ekonomiku a informační společnost je v mezinárodním srovnání ČR teprve v počátečním stádiu. Hlavními problémy jsou:

- malá účinnost programů zaměřených na celoživotní vzdělávání, kde vedle nedostatečně široké nabídky vzdělávacích aktivit hraje negativní roli i nízká motivace k dalšímu vzdělávání jak ze strany zaměstnanců, tak zaměstnavatelů,
- nedostatečně rozvinutá infrastruktura poradenských a informačních služeb,
- malý rozvoj programů zaměřených na zavádění a využívání ICT v malých a středních podnicích a v celém sektoru služeb,
- nedostatečně motivující prostředí podporující komerční aplikace vědeckovýzkumných projektů,
- nepříznivá kvalifikační struktura pracovníků ve výzkumu a vývoji a neprovázanost rozvoje terciárního vzdělávání na potřeby tohoto sektoru.

V oblasti profesního vzdělávání je třeba hlavně vytvořit podmínky pro založení systému ověřování kvalifikací, získaných v dalším profesním vzdělávání s využitím akreditací a certifikací propojených na počáteční vzdělávání a dosáhnout větší koordinovanosti tohoto vzdělávání s perspektivními potřebami podniků a trhu práce.

2.5.4 VYVÁŽENÝ ROZVOJ REGIONŮ

Realizace horizontálního cíle vyváženého rozvoje regionů představuje zvýšení konkurenceschopnosti ekonomik všech regionů. Cílem této snahy je zajistit, aby z dlouhodobého hlediska přinášel vyvážený rozvoj výhody všem regionům. Vyvážený rozvoj regionů a snižování regionálních disparit je jedním z hlavních předpokladů vnitřní soudržnosti. Hlavním dokumentem na národní úrovni, z něhož je potřeba vycházet při zohledňování horizontálního cíle zaměřeného na vyvážený rozvoj regionů, je Strategie regionálního rozvoje České republiky na období let 2007-2013 (m.j. vymezuje na období let 2007-2013 tzv. regiony se soustředěnou podporou státu, ke kterým patří strukturálně postižené regiony, hospodářsky slabé regiony a regiony s vysoce nadprůměrnou nezaměstnaností).

Nejvýznamnější problém České republiky představuje existence strukturálně postižených regionů s negativními projevy průmyslové restrukturalizace, ve kterých se nedaří dostatečně rychle a efektivně realizovat potřebné strukturální přeměny. Důsledkem je stále ještě narušené životní prostředí a vysoká míra nezaměstnanosti v takovýchto regionech převyšující celorepublikový průměr. Vysoká míra nezaměstnanosti vykazuje nepříznivou strukturu s význačným podílem dlouhodobé nezaměstnanosti, zejména v regionech soudržnosti Severozápad (Ústecký kraj) a Moravskoslezsko. Podpora poskytovaná v rámci OPPI bude

směřována do všech regionů, přičemž zvláštní pozornost bude věnována strukturálně postiženým regionům a regionům s vyšší mírou nezaměstnanosti.

Vyvážený regionální rozvoj a snižování disparit je jedním ze specifických cílů Národního rozvojového plánu. K dosažení tohoto cíle je nezbytné, aby resorty v rámci svých odvětví analyzovaly regionální rozdíly a aby relevantní prioritní osy operačních programů byly ve vybraných regionech bonifikovány s různou intenzitou. Pokud je totiž cílem snižovat nežádoucí regionální disparity, musí být některé priority operačních programů resp. jejich působnost či zvýhodnění přiměřeně diferencovány ve prospěch postižených regionů.

V rámci Operačního programu Podnikání a inovace bude ve vazbě na Strategii regionálního rozvoje ČR na léta 2007-2013 pozornost zaměřena na dosahování přiměřené regionální konvergence a celkový hospodářský růst regionů České republiky (regiony dle usnesení vlády č. 560/2006, příp. další stanovené oblasti). OPPI se zaměřuje na velké množství aktivit s důrazem na regionální aspekt. Výraznou regionální dimenzi má zejména podpora kooperujících uskupení podniků a dalších relevantních subjektů na regionálním pozadí (klastřů), podpora vzniku a rozvoje inovační infrastruktury v regionech (podnikatelské inkubátory, vědecké a vědeckotechnické parky, centra pro transfer technologií) a v neposlední řadě také rozvoj regionální poradenské infrastruktury. Kromě výše uvedených nástrojů podpory regionálního rozvoje bude OPPI podporovat přiměřenou regionální konvergenci (odstraňování regionálních disparit) tím, že v relevantních oblastech podpory budou bonifikovány projekty realizované v regionech strukturálně postižených, hospodářsky slabých či v regionech s vysoce nadprůměrnou nezaměstnaností (regiony se soustředěnou podporou státu), případně v dalších regionech postižených vyšší nezaměstnaností. Specifikace konkrétních podpor v regionech bude uvedena v Prováděcím dokumentu k OPPI.

V programech podpory, které se věcně mohou dotknout i podpory podnikání napomáhající ekonomickému rozvoji měst (např. regenerace městských průmyslových zón, výstavba vědeckotechnických parků v městských částech apod.) bude při hodnocení projektů zohledňována i synergie těchto akcí navržených k udělení dotace s urbánními prioritami měst podle jimi připravených integrovaných projektů uplatňovaných v rámci Regionálních operačních programů.

3. PRIORITNÍ OSY OPPI

Ve shodě s prioritními rozvojovými cíli Národního strategického referenčního rámce ČR na období 2007 – 2013, na základě důkladné analýzy stavu podnikatelského prostředí a se zvláštním zřetelem k problematice podpory inovací bylo v Operačním programu Podnikání a inovace (OPPI) stanoveno následujících sedm prioritních os, z nichž šest je věcně zaměřených a jedna prioritní osa je zaměřená na technickou pomoc:

- 1. Vznik firem**
- 2. Rozvoj firem**
- 3. Efektivní energie**
- 4. Inovace**
- 5. Prostředí pro podnikání a inovace**
- 6. Služby pro rozvoj podnikání**
- 7. Technická pomoc**

Navržené prioritní osy jsou v souladu s globálním cílem NSRR ČR pro oblast podnikání, kterým je růst konkurenceschopnosti podnikatelského sektoru, zejména v oblasti průmyslu a služeb. Tohoto cíle nelze dosáhnout bez výrazného zvýšení podpory inovačních procesů, efektivního propojení oblastí výzkumu a vývoje s průmyslovým výzkumem a s inovačními procesy realizovanými v podnikové sféře. Důraz OPPI bude proto kladen na rychlé zavádění výsledků výzkumu a vývoje do praxe. Stimulovány budou takové formy kooperace, které budou v uvedené oblasti představovat významný pokrok.

Podpora vytváření vhodného prostředí pro podnikání, pro inovace a pro jejich zavádění do výroby bude motivovat jak ke vzniku nových, tak k rozvoji již existujících firem. Celá řada akcí bude zaměřena na podporu infrastruktury pro podnikání a inovace, na zlepšení podmínek nutných pro rozvoj kvalitních lidských zdrojů a na rozvoj poradenských a informačních služeb.

Udržitelnost investic v rámci OPPI bude v souladu s čl. 57 obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti pět let v případě velkých podniků a tři roky v případě malých a středních podniků.

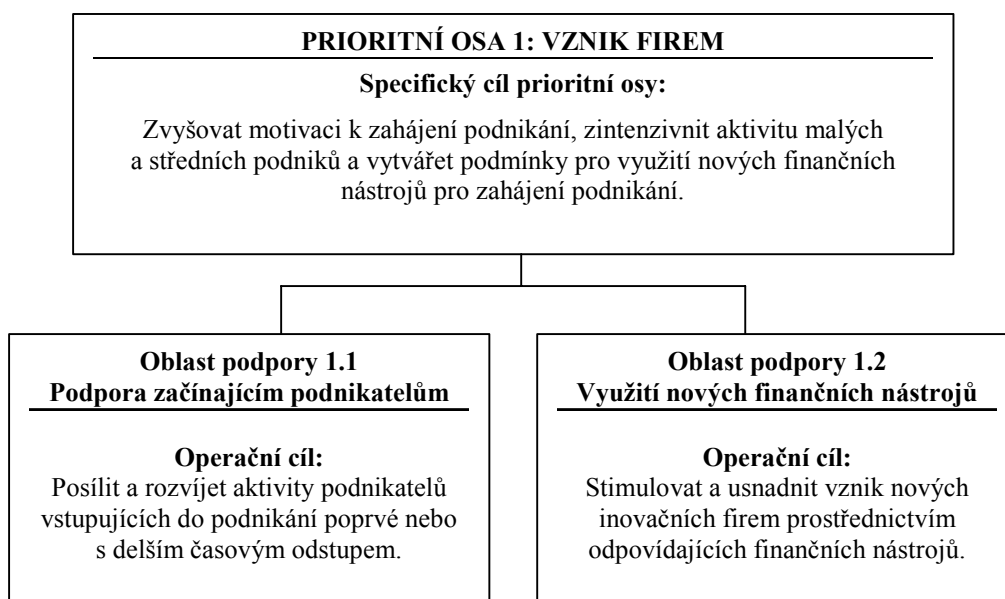
Rozhodnutí o poskytnutí dotace citovaná v následujících částech operačního programu budou vydávána na základě §14 zákona č.218/2000 Sb.

3.1 Prioritní osa 1 – „Vznik firem“

Popis prioritní osy

Prioritní osa 1. OPPI je tvořena dvěma oblastmi podpory, které se zaměřují na vytváření podmínek pro vznik nových firem, s akcentem podpory na inovačně orientované firmy. Pozornost je zde věnována problematice dostupnosti vhodných finančních zdrojů, včetně

vytváření nových pro-inovačně působících finančních nástrojů s cílem usnadnit přístup začínajících podnikatelů ke kapitálu a rozšířit tím možnosti pro financování jejich podnikatelských záměrů a předkládaných projektů.

Oblasti podpory

3.1.1 Podpora začínajícím podnikatelům

Tato oblast podpory je zaměřena na zvýšení motivace k podnikání vytvořením nabídky zvýhodněného financování a zvýhodněných služeb k provozování podnikatelské činnosti. Smyslem poskytované podpory je umožnit zahájení podnikání a realizaci podnikatelských záměrů drobným podnikatelům (podnikatelům vstupujícím do podnikání poprvé nebo s delším časovým odstupem), orientujícím se zejména na realizaci projektů v oblasti nových technologií a konkurenceschopných výrobků a služeb.

Zdůvodnění oblasti podpory: Nedostatek kapitálu, problematický přístup k finančním zdrojům, zvláště pro začínající firmy, spolu s právním systémem i společenským vnímáním podnikatelské činnosti jsou v České republice málo příznivé rozvoji podnikání a představují prostředí, ve kterém je zakládání nových podnikatelských subjektů a podstupování podnikatelských rizik obtížné.

Cílem oblasti podpory je:

- zlepšit přístup zejména začínajícím drobným podnikům k finančním zdrojům,
- financovat realizaci podnikatelských záměrů občanů poprvé nebo s delším časovým odstupem vstupujících do podnikání,
- zvýšit zájem o podnikání, usnadnit vstup novým subjektům do podnikání, odstranit překážky při financování projektů začínajících podnikatelů a zvyšovat zaměstnanost.

Podpora bude poskytována formou bezúročného úvěru nebo zvýhodněné záruky s finančním příspěvkem.

Příjemci podpory budou drobní podnikatelé (do 10 zaměstnanců).

Tato oblast podpory má v rámci Operačního programu Podnikání a inovace úzké vazby na ostatní oblasti podpory v dalších prioritních osách. Jde zejména o vazbu na oblasti podpory v Prioritní ose 4 zaměřené na podporu inovací a inovační aktivity podniků, dále na infrastrukturu pro inovace, infrastrukturu pro rozvoj lidských zdrojů a infrastrukturu pro podnikání (oblasti podpory v Prioritní ose 5) a na Prioritní osu 6 zaměřenou na podporu služeb pro rozvoj podnikání.

3.1.2 Využití nových finančních nástrojů

Zavedení nových finančních nástrojů by mělo napomoci řešit problematiku financování projektů malých a středních firem v počáteční fázi podnikání spojených s vysokou rizikovostí vyplývající z charakteru příjemců o podporu a typů realizovaných projektů. V rámci této oblasti se předpokládá podpora investic pro rozvoj MSP pomocí rizikového kapitálu (např. využití finančních nástrojů typu JEREMIE). Finanční podpora má stimulovat schopnost samofinancování založenou na spolupráci soukromého kapitálu a veřejných fondů, posílit pozici malých a středních podnikatelů a podpořit tak jejich další rozvoj.

Jednou z možností realizace této oblasti podpory je využití finančních nástrojů v rámci iniciativy JEREMIE zahrnující i nové finanční nástroje: fondy mikropůjček a rizikového kapitálu. Tato iniciativa tedy umožňuje využití negrantových finančních nástrojů formou kapitálového vstupu do podniku prostřednictvím účelově založeného holdingového fondu rizikového kapitálu a spolufinancováním od finančních prostředníků ze soukromého sektoru.

Zdůvodnění oblasti podpory: Trh rizikového kapitálu ve srovnání s vyspělými zeměmi v České republice zaostává v investicích do počátečního stadia rozvoje firem. Je nedostatečně rozvinut a z hlediska poptávky je relativně malý, většina fondů se orientuje na pozdější stadia rozvoje firem. Důležité je podporovat prostřednictvím rizikového kapitálu vznik inovativních malých a středních firem, a také takových podniků, které hodlají být realizátory výsledků předchozího výzkumu a vývoje.

Cílem oblasti podpory je:

- vytvořit nabídku nástrojů financování projektů začínajících podnikatelů s minimálním vlastním kapitálem umožňující realizaci drobnějších investičně zaměřených projektů s důrazem na diferenciaci charakteru podpory, zejména pro účely inovačně zaměřených projektů v počáteční fázi rozvoje firem (seed a start-up),
- aktivně podpořit rozvoj spin-off firem realizujících především výsledky výzkumu a vývoje financovaného z veřejných i soukromých prostředků.

Formu podpory bude představovat kapitálový vstup do inovativně zaměřených malých a středních podniků.

Příjemci podpory budou podnikatelské subjekty založené za účelem poskytování prostředků na financování projektů malých a středních podniků formou kapitálového vstupu, tj. fondy rizikového kapitálu.

Tato oblast podpory má v rámci OPPI úzké vazby na oblasti podpory v dalších prioritních osách. Jde především o vazbu na oblasti podpory v Prioritní ose 4 zaměřené na podporu inovací a inovační aktivity podniků a na infrastrukturu pro inovace, tj. oblast podpory Platformy spolupráce v Prioritní ose 5.

Kategorie výdajů v rámci Prioritní osy 1

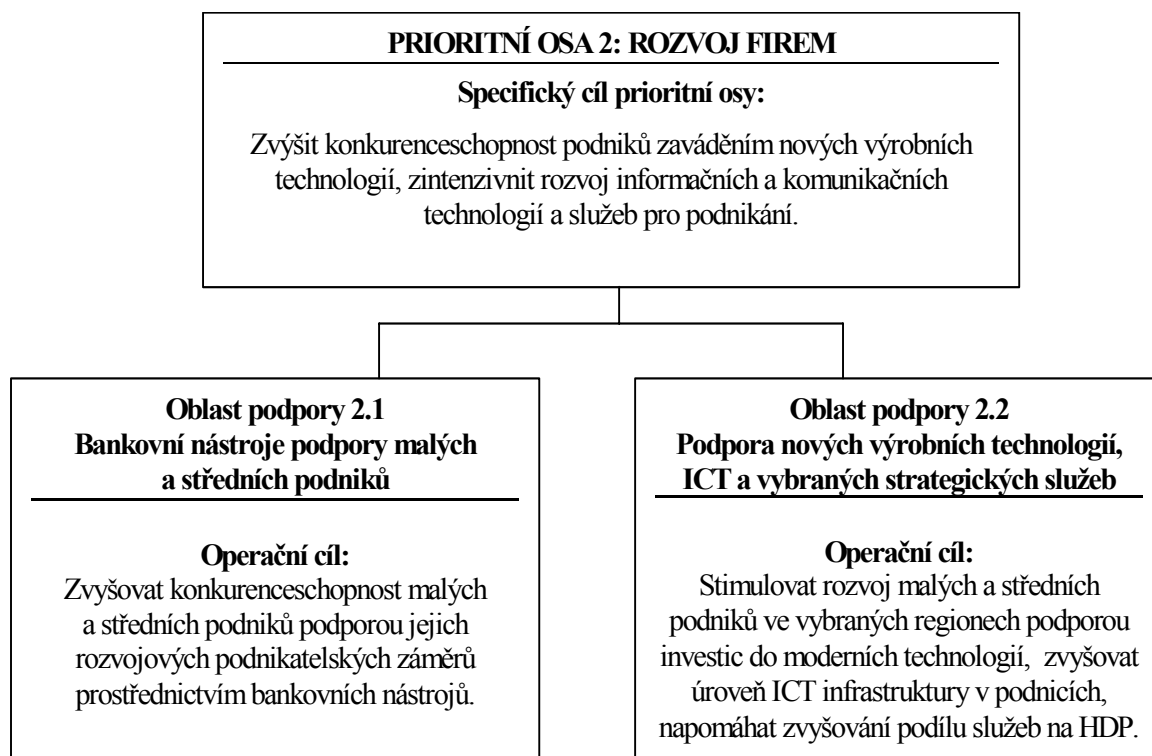
(podle čl. 9 odst. 3 obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti)

Kód	Prioritní témata
05	Pokročilé podpůrné služby pro podniky a skupiny podniků
08	Ostatní investice do podniků
09	Ostatní opatření stimulující výzkum, inovace a podnikavost v malých a středních podnicích
68	Podpora samostatné výdělečné činnosti a zakládání podniků

3.2 Prioritní osa 2 – „Rozvoj firem“

Popis prioritní osy

Prioritní osa 2. OPPI obsahuje dvě oblasti podpory. První oblast se zaměřuje na podporu realizace rozvojových podnikatelských projektů konkurenceschopných malých a středních podniků, kterým brání nižší vlastní kapitálová vybavenost nebo omezená schopnost poskytnout zajištění úvěru v možnosti získat externí zdroje financování prostřednictvím bankovních nástrojů. Druhá oblast podpory je zaměřena na zlepšování technické vybavenosti podniků nákupem moderních technologií, včetně informačních a komunikačních technologií (ICT) a na rozvoj vybraných strategických služeb.

Oblasti podpory

3.2.1 Bankovní nástroje podpory malých a středních podniků

Tato oblast podpory je zaměřena na zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků pomocí podpory poskytované na realizaci menších rozvojových podnikatelských projektů malých podnikatelů s kratší historií, na realizaci rozsáhlejších projektů malých, a zejména středních podnikatelů a na realizaci podnikatelských projektů malých a středních podniků zajišťujících jejich konkurenceschopnost či další expanzi. Smyslem poskytované podpory je urychlit rozvoj malých a středních podniků schopných realizovat významnější projekty vedoucí ke zvýšení jejich konkurenceschopnosti nebo podniků schopných zapojit se do subdodavatelských řetězců velkých podniků.

Daná oblast se dále zaměřuje na podporu podnikání v energetických službách a podporu zvyšování účinnosti při výrobě a spotřebě použitím EPC („Energy Performance Contracting“, tj. takovým způsobem financování akce, jehož základním principem je splácení realizovaného projektu třetí straně ze smluvně zajištěných úspor nákladů na energie).

Zdůvodnění oblasti podpory: Obtížný přístup k financím představuje významnou překážku nejenom pro vznik nových firem, ale i další rozvoj stávajících podniků. Jedná se zejména o případy, kdy při realizaci projektu dochází ke skokovému nárůstu zadluženosti firmy a další perspektiva podnikatele je velmi silně spojena s mírou úspěšnosti realizovaného projektu. Tyto projekty jsou výzvou, na kterou buď podnikatel zareaguje s rizikem neúspěchu nebo ji pomine, což je velmi často první krok k zániku firmy. Projekty tohoto typu jsou hnacím motorem rozvoje malých a středních podniků, zvyšování jeho konkurenceschopnosti a zejména zvyšování zaměstnanosti, a proto je jejich podpora nezbytná pro dosažení cílů operačního programu.

Cílem oblasti podpory je:

- podpořit realizaci menších rozvojových podnikatelských projektů malých podnikatelů s kratší historií, pro které je bariérou získání externího financování nižší vlastní kapitálová vybavenost nebo omezená možnost poskytnout zajištění úvěru,
- podpořit rozsáhlejší rozvojové podnikatelské projekty malých a především středních podnikatelů se zaměřením na nákup technologií,
- usnadnit realizaci podnikatelských projektů malých a středních podnikatelů zajišťujících zachování konkurenceschopnosti či další expanzi podniku, a to v případech, kdy poskytnutí bankovního úvěru je rizikovější z důvodu omezených možností poskytnutí dostatečného zajištění úvěru,
- EPC („Energy Performance Contracting“).

Podpora bude poskytována formou bezúročných a podřízených úvěrů a záruk usnadňujících přístup malým a středním podnikatelům k externím zdrojům financování, zejména bankovním úvěrům.

Příjemci podpory budou podnikatelské subjekty (MSP), územní samosprávné celky a jimi zřizované a zakládané organizace.

Tato oblast podpory má v rámci OPPI vazby na oblasti podpory v dalších prioritních osách. Jde o vazbu na Prioritní osu 4 zaměřenou na podporu inovací a inovační aktivity podniků, na Prioritní osu 3 zaměřenou na úspory energie a OZE, na oblasti podpory rozvoje infrastruktury

pro inovace, lidských zdrojů a infrastruktury pro podnikání (v Prioritní ose 5) a na Prioritní osu 6 zaměřenou na podporu služeb pro rozvoj podnikání.

3.2.2 Podpora nových výrobních technologií, ICT a vybraných strategických služeb

Tato oblast podpory je zaměřena na zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podnikatelů zaváděním progresivních technologií. V rámci této oblasti podpory bude kladen důraz také na vyvážený rozvoj regionů a snižování regionálních disparit. Podpora poskytovaná v rámci této oblasti bude tedy směřovat jak na projekty s růstovým potenciálem, tak na projekty zároveň přispívající k odstraňování regionálních disparit.

Poskytovaná podpora bude rovněž směřovat do oblasti rozvoje informačních a komunikačních technologií a širšího uplatnění a využívání ICT v podnicích a do rozvoje vybraných strategických služeb s úzkou návazností na informační a komunikační technologie.

Zdůvodnění oblasti podpory: K opatřením majícím bezprostřední vliv na zvyšování konkurenceschopnosti podniků snižováním nákladů a zvyšováním efektivity podnikatelských činností patří jak zavádění a využívání ICT, tak využívání nabídky služeb s úzkou návazností na informační a komunikační technologie.

Zkušenosti z realizace Operačního programu Průmysl a podnikání vyhlášeného na léta 2004-2006 ukazují, že pro rozvoj a zvyšování konkurenceschopnosti malých a středních podniků je potřeba i nadále směřovat podporu do realizace investic v oblasti technické a technologické vybavenosti. Při poskytování tohoto typu podpory bude v Operačním programu Podnikání a inovace nově zohledňováno i regionální hledisko (viz usnesení vlády č. 560/2006).

Cílem této oblasti je proto podpořit ve vybraných regionech realizaci rozvojových podnikatelských projektů malých a především středních podnikatelů týkajících se investic do nových moderních technologií, přispívat k upevnění pozice takto podpořených podniků na trhu a tím přispívat k udržení a růstu zaměstnanosti.

Podpora poskytovaná v rámci této oblasti má dále za cíl přispívat ke zvýšení konkurenceschopnosti podniků prostřednictvím kvalitativně vyššího využití potenciálu informačních a komunikačních technologií v těchto podnicích, přispívat k rozvoji informační a znalostní společnosti.

Podpora bude poskytována formou dotací.

Příjemci podpory budou v případě investic do nových výrobních technologií a využití ICT malé a střední podniky. V případě podpory rozvoje strategických a ICT služeb budou příjemci podpory i velké podniky.²

Tato oblast podpory má v rámci OPPI vazbu na oblasti podpory v dalších prioritních osách. Jde zejména o vazbu na oblast podpory infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů v Prioritní ose 5 a na Prioritní osu 6 zaměřenou na podporu služeb pro rozvoj podnikání.

² Podpora velkým podnikům bude v OPPI poskytována v případě, že tyto podniky nejsou nadnárodními společnostmi či jejich součástí a tam, kde to bude omezeno i počtem jejich zaměstnanců, půjde o podniky, které mají počet zaměstnanců do 1250.

Kategorie výdajů v rámci Prioritní osy 2

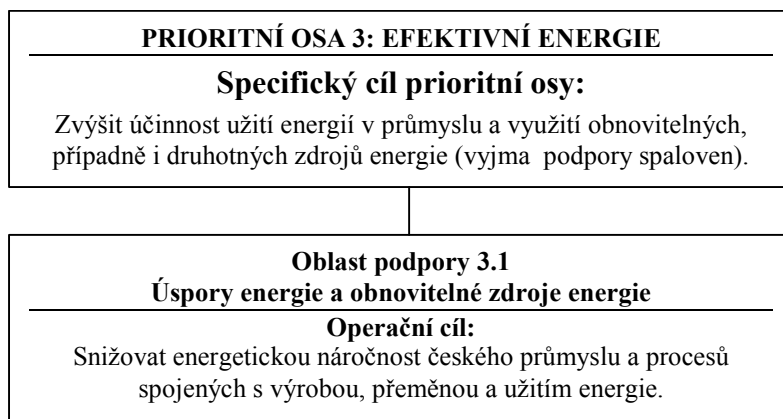
(podle čl. 9 odst. 3 obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti)

Kód	Prioritní témata
05	Pokročilé podpůrné služby pro podniky a skupiny podniků
06	Pomoc MSP při prosazování výrobků a výrobních postupů šetrných k životnímu prostředí
08	Ostatní investice do podniků
11	Informační a komunikační technologie (ICT)
15	Ostatní opatření ke zlepšení přístupu malých a středních podniků k informačním a komunikačním technologiím a ke zlepšení jejich využívání těmito podniky

3.3 Efektivní energie

Popis prioritní osy

Prioritní osa 3. OPPI obsahuje jednu oblast podpory, jejímž cílem je stimulovat aktivitu podnikatelů v oblasti snižování energetické náročnosti výroby a spotřeby fosilních primárních energetických zdrojů a podpořit začínající podnikatele v aktivitách vedoucích k vyššímu využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie. Podpora poskytovaná v rámci této prioritní osy se zaměří vedle oblasti využití obnovitelných a druhotných zdrojů energie na zvyšování účinnosti při výrobě, přenosu a spotřebě energie.

Oblasti podpory

3.3.1 Úspory energie a obnovitelné zdroje energie

Tato oblast se zaměří na podporu podnikatelských aktivit v oblasti úspor energie a obnovitelných, příp. i druhotných zdrojů energie (vyjma přímé podpory spaloven). Cílem poskytování podpor je snížit energetickou náročnost na jednotku produkce při zachování dlouhodobé stability a dostupnosti energie pro podnikatelskou sféru, omezit závislost české ekonomiky na dovozu energetických komodit, snížit spotřebu fosilních primárních energetických zdrojů a podporovat podnikatele v oblasti využití obnovitelných zdrojů energie,

přispívat ke zvyšování jejich konkurenceschopnosti. Záměrem je též využít významný potenciál energetických úspor a využití obnovitelných zdrojů energie ve větších podnicích.

Bude podporována výstavba zařízení na výrobu a rozvod elektrické a tepelné energie vyrobené z obnovitelných zdrojů energie a rekonstrukce stávajících výrobních zařízení za účelem využití obnovitelných zdrojů energie. Dále bude podporována modernizace stávajících zařízení na výrobu energie vedoucí ke zvýšení jejich účinnosti, zavádění a modernizace systémů měření a regulace, modernizace, rekonstrukce a snižování ztrát v rozvodech elektřiny a tepla a využití ztrátové energie v průmyslových procesech.

Zdůvodnění oblasti podpory: Energetická náročnost je indikátorem vyspělosti hospodářství, zvláště pak průmyslu. Snižování energetické náročnosti indikuje úspěšnost strukturálních změn a modernizaci průmyslu. Snižování energetické náročnosti, ať přímé či nepřímé (materiálové), je pro průmyslová odvětví v České republice klíčovým faktorem dosažení vyšší konkurenceschopnosti. V současné globální ekonomice vykazuje trh s energetickými komoditami dlouhodobé nejistoty nejenom v cenové stabilitě, ale i v dostupnosti některých surovin a materiálů.

V současné době Česká republika stále ještě významně převyšuje energetickou náročnost vyspělých zemí. V ČR není také dostatečně využíváno domácích obnovitelných a druhotných zdrojů energie. V dané oblasti existují velké potenciály úspor energií, surovin a materiálů, jejichž realizace je však investičně velice náročná a pro kategorii malých a středních podniků často nedostupná (vysoké náklady spojené s nákupem a zaváděním méně energeticky náročných technologií). Významný potenciál úspory energie se jeví ve větších než pouze malých a středních podnicích, neboť podniky zpracovatelského průmyslu s více než 250 zaměstnanci se podílejí na celkové spotřebě paliv a energie ze 73 %.

Podpora bude poskytována formou dotací nebo podřízených úvěrů s finančním příspěvkem.

Příjemci podpory budou podnikatelské subjekty (MSP; popř. v odůvodněných případech i velké podniky při omezení počtu zaměstnanců²), dále územní samosprávné celky a jimi zřizované a zakládané organizace.

V oblasti využívání obnovitelných zdrojů energie má tato oblast podpory vazbu na Program rozvoje venkova (PRV, v gesci MZe). Překryvy mezi OPPI a PRV jsou odstraněny dohodou obou resortů, že OPPI vyloučí podporu podnikatelů v zemědělství dle zákona č. 252/1997 Sb. ve znění pozdějších předpisů a PRV vyloučí podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů v obcích do 2 tis. obyvatel.

Tato oblast podpory má v rámci OPPI úzké vazby na oblasti podpory v dalších prioritních osách. Jde zejména o vazbu na Prioritní osu 4 zaměřenou na podporu inovací a na oblast podpory podnikání v energetických službách v Prioritní ose 2.

Kategorie výdajů v rámci Prioritní osy 3

(podle čl. 9 odst. 3 obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti)

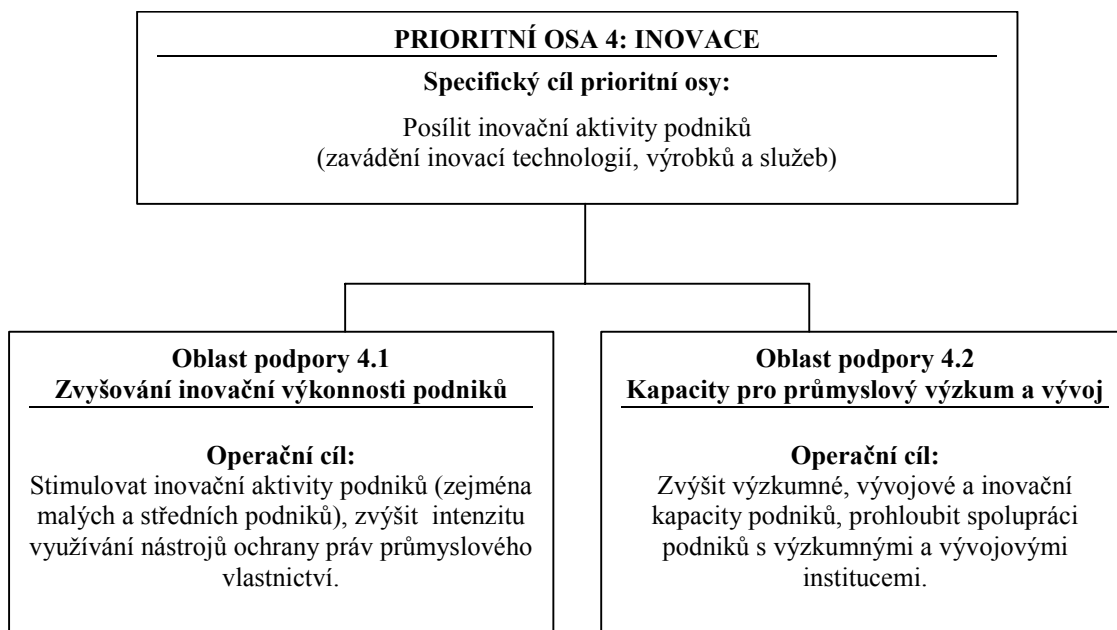
Kód	Prioritní témata
39	Obnovitelná energie (větrná)
40	Obnovitelná energie (solární)

41	Obnovitelná energie (z biomasy)
42	Obnovitelná energie (hydroelektrická, geotermální a další)
43	Energetická účinnost, kogenerace, hospodaření s energií

3.4 Prioritní osa 4 – „Inovace“

Popis prioritní osy

Prioritní osu 4. OPPI tvoří dvě oblasti podpory, které jsou zaměřeny na podporu technických (inovace produktů a procesů) a netechnických inovací (organizační a marketingové inovace) v podnicích, včetně rozvíjení jejich spolupráce s výzkumnými a vývojovými organizacemi, a na podporu jejich vlastních firemních kapacit pro VaV a návazných aktivit, zejména pak v sektoru MSP tak, aby se zvýšila inovační aktivita podniků a počet podniků, které provádějí vlastní výzkum a vývoj. V této souvislosti je prioritní osa zaměřena především na komercializaci výsledků VaV, které mohou usměrnit, urychlit a zkvalitnit inovační procesy směrem k vyšší konkurenční schopnosti sektoru průmyslu a služeb. V rámci této priority je pozornost rovněž zaměřena na aktivity spojené s ochranou práv průmyslového vlastnictví.

Oblasti podpory

3.4.1 Zvyšování inovační výkonnosti podniků

Zavádění inovací a rozsáhlé uplatňování výsledků výzkumu a vývoje v průmyslu a v podnikatelských službách vytváří silný potenciál pro rychlejší ekonomický růst. Z praktického hlediska inovace podporují vytváření a udržení kvalitních pracovních míst díky vyšší produktivitě a flexibilitě, přijímání efektivnějších technologií a metod řízení, schopnosti rychle reagovat na změny a příležitosti na trhu a vytváření prostředí, v němž podnikatelé

mohou zakládat nové podniky inovativního charakteru. Smyslem poskytování podpory v rámci této oblasti je proto stimulovat inovační aktivity zejména malých a středních podniků.

Zdůvodnění oblasti podpory: Četné studie, které byly zpracovány k identifikování bariér rozvoje české ekonomiky, definovaly oblast její inovační výkonnosti jako rozhodující handicap a příčinu zaostávání, kterým se vyznačuje Česká republika ve srovnání s ekonomikami zemí Evropské unie. Výsledky těchto analýz a hodnocení ukazují, že zde dochází k určitému selhání národního trhu, což odůvodňuje záměr oblast inovací z veřejných zdrojů podpořit. Zařazení této oblasti podpory do Operačního programu Podnikání a inovace je mimořádně důležité nejenom pro sektor malých a středních podniků ČR, ale i velkých podniků.

Rovněž je důležité zabývat se oblastí ochrany práv průmyslového vlastnictví. Ochrana práv průmyslového vlastnictví je obecně finančně velmi náročná a v současné době neexistují v ČR nástroje, které by ulehčily finančnímu zatížení inovačních firem, pokud se rozhodnou své výsledky výzkumu a vývoje patentovat či chránit pomocí dalších nástrojů ochrany práv průmyslového vlastnictví. Vysoké náklady na ochranu práv průmyslového vlastnictví v zahraničí představují pro české subjekty značnou bariéru, která brání inovačním podnikům plně využít svého výzkumu a vývoje.

Cílem této oblasti podpory je stimulovat a zvýšit inovační aktivitu MSP, ale i velkých podniků v oblasti výroby i služeb. Poskytovaná podpora umožní zlepšit finanční stabilitu podniků realizujících inovace výrobků, technologií a služeb. Dalším cílem této oblasti je zlepšit prostřednictvím podpory patentové aktivity podniků, vědeckovýzkumných institucí a vysokých škol podmínky pro transfer výsledků výzkumu a vývoje do praxe.

Podpora bude poskytována formou dotací.

Příjemci podpory budou podnikatelské subjekty (MSP i velké podniky²), v případě podpory patentových aktivit MSP, veřejné výzkumné instituce, vysoké školy, fyzické osoby.

Důvodem podpory i v sektoru velkých podniků je skutečnost, že inovace a aktivity s nimi spojené jsou kapitálově náročné a vyžadují podstoupení vyšší míry podnikatelského rizika a jsou realizovány především dostatečně kapitálově silnými podniky. Malé a střední podniky tvoří díky svojí flexibilitě nedílnou součást inovačního systému, ale v České republice se dosud potýkají s nedostatkem kapitálu a s obtížným přístupem k úvěrovým zdrojům financování. Ve velkých podnicích existuje největší potenciál tvorby nových kvalifikovaných pracovních míst, tyto podniky mají lepší podmínky pro vlastní inovačně zaměřený vývoj s inovacemi vyšších řádů schopných srovnání se zahraniční konkurencí, na které mohou následně navazovat MSP zaváděním inkrementálních inovací. Velké podniky představují hnací sílu inovační aktivity podnikatelského sektoru a vytváří prostor pro inovační výkonnost malých a středních podniků. Se zaváděním inovací velkými podniky je zároveň spojen pozitivní efekt technologického přelévání, který je možno identifikovat především v oblasti subdodavatelských vztahů - mezi velkými podniky v pozici odběratelů a jejich subdodavateli, zpravidla malými a středními podniky, které jsou tímto způsobem vysoce motivovány k vyvíjení vlastní inovační aktivity.

Tato oblast podpory navazuje na podporu vytváření kapacit pro inovační aktivity v rámci této prioritní osy, na podporu vytváření prostředí pro inovace (oblasti podpory v prioritní ose 5) a na národní programy výzkumu a vývoje. Zároveň má vazbu na OP Výzkum a vývoj pro Inovace (OP VaVPI, v gesci MŠMT).

V rámci této oblasti podpory je uvažováno s křížovým financováním do výše 10% aktivit spadajících svojí povahou do Evropského sociálního fondu (podpora zaměřená na vzdělávání a rekvalifikaci zaměstnanců).

3.4.2 Kapacity pro průmyslový výzkum a vývoj

Cílem této oblasti podpory je posílit vývojové a inovační kapacity podniků (zejména MSP), zvýšit počet podnikatelských subjektů, které provádějí vlastní výzkum, vývoj a inovaci, podpořit růst zaměstnanosti díky tvorbě nových kvalifikovaných pracovních míst a prohloubit spolupráci podniků s výzkumnými a vývojovými institucemi. Tyto aktivity přispějí ke zvýšení konkurenceschopnosti podniků a rovněž k vytváření podmínek pro zapojení podniků do domácích i evropských programů výzkumu a vývoje. Podpora bude poskytována společnostem, které budují nová, či rozšiřují stávající pracoviště výzkumu, vývoje a inovací výrobků a technologií.

Podpora bude poskytována formou dotací.

Příjemci podpory budou podnikatelské subjekty (MSP i velké podniky ²⁾).

Podpora poskytovaná v rámci této oblasti podpory v Prioritní ose 4. OPPI vytváří podmínky pro efektivní zapojení podniků do projektů VaV podporovaných v rámci národních programů VaV a 6. Rámcového programu pro VaV (resp. 7. Rámcového programu).

Tato oblast podpory má v rámci OPPI úzké vazby na oblasti podpory v dalších prioritních osách. Jde zejména o vazbu na oblasti podpory zaměřené rozvoj infrastruktury pro inovace (platformy spolupráce), na rozvoj infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů a infrastruktury pro podnikání (oblasti podpory v Prioritní ose 5) a na Prioritní osu 6 zaměřenou na podporu služeb pro rozvoj podnikání.

Kategorie výdajů v rámci Prioritní osy 4

(podle čl. 9 odst. 3 obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti)

Kód	Prioritní témata
04	Pomoc pro výzkum a technologický rozvoj, zejména v MSP (včetně přístupu ke službám v oblasti výzkumu a technologického rozvoje ve výzkumných střediscích)
07	Investice do podniků přímo spojených s výzkumem a inovacemi (inovační technologie, zakládání nových podniků univerzitami, existujícími středisky výzkumu a technologického rozvoje atd.)
09	Ostatní opatření stimulující výzkum, inovace a podnikavost v malých a středních podnicích
63	Vytváření a šíření inovačních a produktivnějších způsobů organizace práce

3.5 Prioritní osa 5 – „Prostředí pro podnikání a inovace“

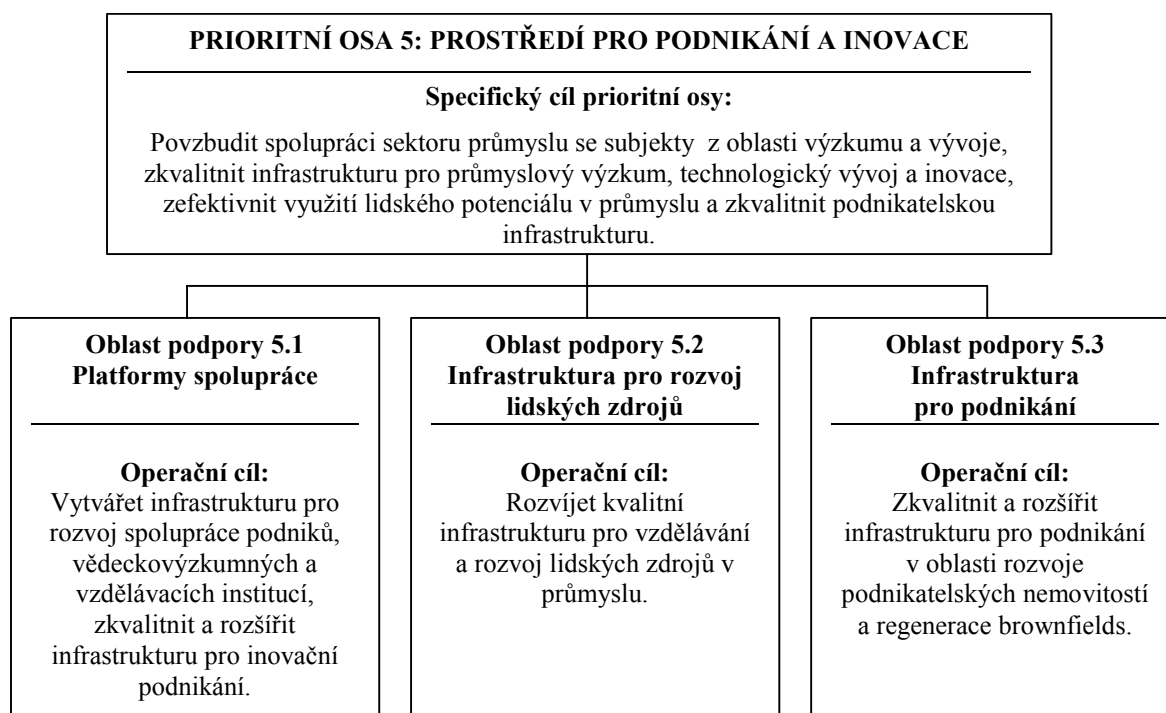
Popis prioritní osy

Prioritní osa 5. OPPI, která obsahuje tři oblasti podpory, sleduje vytváření vhodného prostředí pro vznik a rozvoj inovačního podnikání. Je zaměřena na vytváření potřebné infrastruktury pro začínající podnikatele (zejména v případech inovačně orientovaných projektů) v podobě podnikatelských inkubátorů, na rozšíření a zkvalitnění spolupráce mezi podnikatelskou sférou

a vzdělávacími institucemi a institucemi z oblasti výzkumu a vývoje s cílem podpořit a urychlit inovační procesy v podnicích. V jejím rámci budou podporovány především všechny formy efektivní kooperace mezi podniky, zejména mezi MSP, a dalšími subjekty.

Prioritní osa je zaměřena na podporu vzniku a rozvoje kooperačních odvětvových uskupení (klastřů), pólů excelence, technologických platforem a dále na podporu zakládání, činnosti a dalšího rozvoje subjektů infrastruktury pro průmyslový výzkum, technologický vývoj a inovace (zakládání a rozvoj vědeckých a vědeckotechnických parků, center pro transfer technologií).

Tato prioritní osa se rovněž zaměřuje na tvorbu kvalitní infrastruktury pro vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů v podnikové sféře a v institucích poskytujících služby pro podnikatelské subjekty v oblasti dalšího vzdělávání zaměstnanců. Pozornost je dále věnována problematice zkvalitnění infrastruktury pro podnikání, hlavně formou vytváření a rozvoje podnikatelských nemovitostí na úrovni evropských standardů, zejména formou regenerace tzv. brownfields.

Oblasti podpory

3.5.1 Platformy spolupráce

Tato oblast je zaměřena na podporu spolupráce podniků, vědecko-výzkumných a vzdělávacích institucí a komunální sféry na regionální i nadregionální úrovni s možností podpory i mezinárodní spolupráce nových i existujících uskupení. Zejména budou podporovány projekty identifikace, zakládání a rozvoje klastřů, pólů excelence a technologických platforem. Převládajícím zaměřením této oblasti podpory je tvorba infrastruktury pro rozvoj spolupráce především v oblasti výzkumu a vývoje, vzdělávání, internacionalizace, transferu know-how a podpora konkrétních projektů společně realizovaného průmyslového výzkumu a vývoje podniky a vědeckovýzkumnými institucemi.

V rámci této oblasti bude podporováno několik typů kooperačních seskupení a kooperační projekty těchto seskupení v rámci volnějších forem spolupráce. Podpora formou dotace bude směřovat jednak do vytváření a rozvoje regionálně koncentrovaných odvětvových seskupení podnikatelských subjektů a podpůrných institucí – klastrů, a jednak do vytváření a rozvoje pólů excelence, tj. seskupení výzkumných, podnikatelských a jiných subjektů zaměřených na výzkum v oblasti špičkových technologií. V rámci pólů excelence bude podpora zaměřena zejména na společné kooperační aktivity a spolupráci výzkumných a vzdělávacích institucí s podnikatelskou sférou. V rámci této oblasti budou podporovány i technologické platformy, a to jak vznik a rozvoj národních technologických platform a propojení veřejného a soukromého sektoru v oblasti VaV ve strategicky významných technologických oblastech (ve vazbě na OP VpK a OP VaVpI), tak i zapojování českých výzkumných institucí a podniků do mezinárodních technologických platform.

Podpora poskytovaná v rámci této oblasti bude rovněž směřovat do rozvoje infrastruktury pro průmyslový výzkum, vývoj a inovace se zaměřením na transfer technologií mezi subjekty inovačního prostředí, na podporu přímých vazeb mezi výzkumnými institucemi a podnikatelskou sférou.

Podporován bude proces zakládání, činnosti a dalšího rozvoje podnikatelských inkubátorů, resp. podnikatelských inovačních center (BIC, PIC) vytvářejících podmínky pro vznik a rozvoj malých a středních inovačních firem zaměřených na realizaci nových technologií a konkurenceschopných výrobků a služeb. Cílem je podpora infrastruktury pro vznik a rozvoj nových firem, zejména start-up, a pro rozvoj spin-off, s inovačním potenciálem a s využitím brownfields.

Zdůvodnění oblasti podpory: Jednou z největších bariér konkurenceschopnosti ekonomiky ČR je nedostatečná komunikace mezi sférou výzkumu a vývoje a sférou podnikání. Zakládání různých forem kooperačních uskupení anebo seskupení vědecko-výzkumných, výrobních a obchodních organizací představuje cestu efektivního řešení projektů na úrovni vysokých inovačních cílů a požadavků, které si jednotlivé zúčastněné subjekty nemohou samy dovolit.

V současné době jsou ve světě rozvíjeny různé typy takovýchto uskupení s různou dělbou kompetencí, zdrojů a odpovědností rozdělenou mezi jejich jednotlivé členy. Výsledkem spolupráce v rámci vytvořených kooperačních uskupení je vysoký potenciál sdílení moderní podnikatelské infrastruktury, laboratorních, testovacích a výrobních prostředků, potřebného (rizikového) kapitálu, ale i znalostí, vědomostí, informací a kapacit odborníků vědy, technické, výrobní a obchodní praxe, vedoucí k eliminaci špatných řešení, snižování rizik a ke konečné vyšší rychlosti realizace inovačních záměrů s vysokým uplatněním na náročných trzích. V poslední době se praxe spolupráce (zakládání platform vědeckotechnické a inovační spolupráce v nově vytvářených kooperačních uskupeních) dostala i do centra evropského zájmu aktivit rozvíjených pod názvem European Research Area (ERA), doporučených k účasti i všem členským zemím EU.

Vytváření technologických platform, inovačních center, pólů excelence a dalších forem spolupráce typu klastrových iniciativ mezi podniky, mezi podniky a veřejnými výzkumnými a vysokoškolskými institucemi a za účasti dalších veřejných institucí představuje jeden z rozhodujících směrů v získávání konkurenčních výhod a dosahování inovačních výsledků schopných mezinárodního uplatnění.

Z analýz, které se zabývají konkurenceschopností ekonomiky, vyplývá, že v České republice není transfer dostupných výsledků výzkumu a vývoje do inovačních procesů dostatečně účinný. Nízké jsou výdaje státního rozpočtu na výzkum a vývoj, navíc nefungují nástroje

motivující k vyšší mobilitě vědecko-technických pracovníků mezi výzkumnými ústavy, univerzitami a výrobními podniky.

V oblasti rozvoje inovační infrastruktury a infrastruktury pro výzkum a vývoj se považuje za klíčovou zejména podpora spolupráce univerzit a výzkumných organizací s podnikovou sférou, podpora transferu výsledků výzkumu do praxe a podpora pořízení, technického zhodnocení a oprav vybavení a zařízení. Tyto cíle mohou být realizovány prostřednictvím podpory podnikatelské a inovační infrastruktury. V rámci této oblasti podpory bude proto formou dotací podporován proces zakládání a rozvoj inkubátorů, vědeckých a vědecko-technických parků, zakládání a rozvoj center pro transfer technologií (tj. podpora přímé vazby mezi výzkumnými institucemi a podnikatelskou sférou).

Cílem oblasti podpory je vytvářet příznivé podnikatelské prostředí, zlepšovat podmínky pro podnikání a inovace a rozvíjet konkurenční výhody díky zlepšování vazeb mezi výzkumem, vzdělávacími institucemi a podnikatelskou sférou a veřejnou správou.

Podpora bude poskytována formou dotací.

Příjemci podpory budou podnikatelské subjekty (MSP, popř. v odůvodněných případech i velké podniky²⁾), sdružení podnikatelů, podnikatelská seskupení, územní samosprávné celky, veřejné výzkumné instituce, vysoké školy a ostatní vzdělávací instituce, neziskové organizace, obecně prospěšné společnosti, agentura CzechInvest.

V rámci této oblasti podpory budou podporovány v případě vzniku a rozvoje kooperačních odvětvových a meziodvětvových uskupení rovněž velké podniky. Tyto podniky mají regionální i nadregionální význam při vytváření uskupení typu klastrů, kdy silná vazba inovačních podniků na vysokou školu či jinou instituci tvorby znalostí může vytvořit základ pro užší spolupráci podniků (zejména MSP) působících v určitém výrobním segmentu.

Rovněž v případě budování podnikatelských inkubátorů budou podporovány i velké podniky. Rozvoj inkubátorů patří k rozhodujícím pro-inovačním a pro-růstovým opatřením a neobejde se bez veřejné podpory profesionálním organizacím (také v kategorii velkých podniků), které poskytují komplexní služby inovujícím firmám a které jsou schopny efektivně integrovat regionální podnikatelské subjekty a poskytovatele rizikového kapitálu. V případě vzniku a rozvoje inovační infrastruktury a infrastruktury pro výzkum a vývoj potřebné pro propojení zpracovatelského průmyslu se sférou univerzitních pracovišť a pracovišť VaV se jedná převážně o podnikatelské činnosti spojené s vysokými podnikatelskými riziky, které by se bez veřejné podpory a účasti velkých podniků mnohdy vůbec nezahajovaly.

Daná oblast podpory má v rámci OPPI úzké vazby na oblasti podpory v dalších prioritních osách. Jde zejména o oblasti v Prioritní ose 4 zaměřené na podporu inovací a inovačních aktivit podniků a oblasti podpory v Prioritní ose 1 zaměřené na vznik nových podniků a využití nových finančních nástrojů.

V rámci této oblasti podpory je uvažováno s křížovým financováním do výše 10% aktivit spadajících svojí povahou do Evropského sociálního fondu.

3.5.2 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů

Podpora v rámci této oblasti je zaměřena na zlepšení podmínek pro vzdělávání a rozvoj klíčových dovedností v oblasti dalšího profesního růstu lidských zdrojů podnikatelských subjektů.

Zdůvodnění oblasti podpory: Podpora rozvoje lidských zdrojů a prohlubování a rozšiřování jejich odborných znalostí umožňujících zavádění nových technologií a inovací, zvyšování manažerských dovedností a znalostí, zajišťování jazykových znalostí, znalostí z oblasti informačních a komunikačních technologií a některých dalších, jsou základním předpokladem pro dosažení a udržení konkurenceschopnosti sektoru podnikání a služeb. Přetrvávající nedostatek finančních zdrojů na straně podnikatelské sféry, zejména MSP, je však omezujícím faktorem pro masivní podporu vzdělávání. Podmínkou umožňující překonání nedostatku kvalitního procesu dalšího vzdělávání zaměstnanců, ale i zaměstnavatelů, je také vytvoření odpovídající infrastruktury vhodné pro tyto aktivity.

Cílem této oblasti podpory je zaměřit investice do infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů v podnicích a také v institucích, které poskytují služby pro podnikatelské subjekty v oblasti dalšího profesního vzdělávání. Podpora bude směřovat především do oblasti pořízení či rekonstrukce školicích zařízení včetně jejich vybavení školicími pomůckami a programy. Na tuto podporu v oblasti infrastruktury pro vzdělávání navazuje podpora vzdělávacích aktivit v rámci OP Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ, v gesci MPSV), na jehož realizaci MPO spolupracuje. Podpora je zaměřena na zvýšení kapacit určených pro vzdělávání v jednotlivých podnikatelských subjektech, případně i vzdělávacích organizacích a na vybavení těchto školicích zařízení odpovídající technikou, čímž dojde ke zlepšení podmínek pro školení a vzdělávání pracovníků na všech úrovních.

Podpora bude poskytována formou dotací.

Příjemci podpory budou podnikatelské subjekty (MSP, popř. v odůvodněných případech i velké podniky²), sdružení podnikatelů, podnikatelská seskupení, územní samosprávné celky a jimi zřizované a zakládané organizace, veřejné výzkumné instituce, soukromé vzdělávací instituce, neziskové organizace.

K příjemcům podpory poskytované v rámci této oblasti podpory budou patřit vedle malých a středních podniků rovněž velké podniky. Projekty v rámci této oblasti podpory je účelné realizovat i většími podniky, případně prostřednictvím odvětvových a profesních svazů, vytvořením sdružení podnikatelů nebo i samotnými vzdělávacími organizacemi působícími mimo oblast formálního vzdělávání. I v případě realizace projektu velkými podniky zůstávají malé a střední podniky rozhodujícími uživatelskými subjekty.

Tato oblast podpory má v rámci OPPI úzké vazby na oblasti podpory v dalších prioritních osách. Jde zejména o vazbu na Prioritní osu 1 a 2 zaměřené na podporu vzniku a rozvoje firem a na Prioritní osu 6 zaměřenou na podporu služeb pro rozvoj podnikání.

3.5.3 Infrastruktura pro podnikání

V rámci této oblasti je podpora zaměřena na zkvalitnění infrastruktury pro podnikání. Konkrétně jde o podporu rozvoje nemovitostí pro podnikání včetně související infrastruktury, zahrnujících zejména výstavbu a další rozvoj existujících průmyslových parků, výstavbu univerzálních nájemních hal při prioritním využití pozemků a objektů typu brownfield. Uvedená oblast se rovněž zaměřuje na podporu znalostní a informační báze pro rozvoj regionální podnikatelské infrastruktury a na podporu podnikání v oblasti rozvoje trhu podnikatelských nemovitostí, a to formou školení odborníků v oblasti rozvoje trhu podnikatelských nemovitostí a zajištění přípravy jednotlivých projektů podnikatelských nemovitostí a regionální infrastruktury a vytváření informačních systémů určených pro evidenci a podporu rozvoje trhu podnikatelských nemovitostí.

Zdůvodnění oblasti podpory: Rozvoj podnikatelských aktivit v České republice je podmíněn disponibilitou vhodné infrastruktury pro podnikání. Současná nabídka kvalitních podnikatelských prostor a ploch je omezená a představuje jeden z limitujících faktorů pro další rozvoj průmyslu a podnikání. Přitom existuje velké množství nevyužívaných nemovitostí – brownfieldů, které mohou být obnoveny, rekonstruovány a znovu použity pro podnikání. Podpora nemovitostí pro podnikání je v synergii s opatřeními pro rozvoj podniků, neboť tyto podniky mohou využít vybudované či zrekonstruované objekty a infrastrukturu.

Cílem oblasti podpory je vznik kvalitního a fungujícího trhu podnikatelských nemovitostí v České republice, vytvoření adekvátní nabídky a rozvoj podnikatelských nemovitostí při zlepšení stavu životního prostředí.

Podpora bude poskytována formou dotací.

Příjemci podpory budou podnikatelské subjekty (MSP, popř. v odůvodněných případech i velké podniky při omezení počtu zaměstnanců ²⁾), územní samosprávné celky a jimi zřizované a zakládané organizace, agentura CzechInvest.

V rámci této oblasti podpory budou podporovány rovněž velké podniky, a to z důvodu organizační a finanční náročnosti realizace investic jak do nových podnikatelských nemovitostí, tak zejména za současného stavu nevyužitelných, zchátralých či ekologicky postižených nemovitostí (brownfield). Malé a střední podniky budou představovat rozhodující uživatelské subjekty podnikatelských nemovitostí. Rozvojové projekty realizované podnikatelskými subjekty budou podporovány formou nákladové mezery, která představuje určitou formu efektivní spolupráce veřejného a soukromého sektoru (PPP).

Tato oblast podpory má v rámci OPPI vazbu zejména na oblasti zaměřené na podporu vzniku a rozvoje firem (v Prioritní ose 1 a 2), na podporu inovačních aktivit podniků (v Prioritní ose 4) a na Prioritní osu 6 zaměřenou na podporu služeb pro rozvoj podnikání.

Velké projekty

U této prioritní osy jsou uvažovány velké projekty v rámci oblasti podpory „Platformy spolupráce“, kde se předpokládá vybudování jednoho až dvou podnikatelských parků, a v rámci oblasti podpory „Infrastruktura pro podnikání“, kde se předpokládá vybudování dvou až tří podnikatelských objektů novým využitím stávajících nemovitostí typu brownfield.

Kategorie výdajů v rámci Prioritní osy 5

(podle čl. 9 odst. 3 obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti)

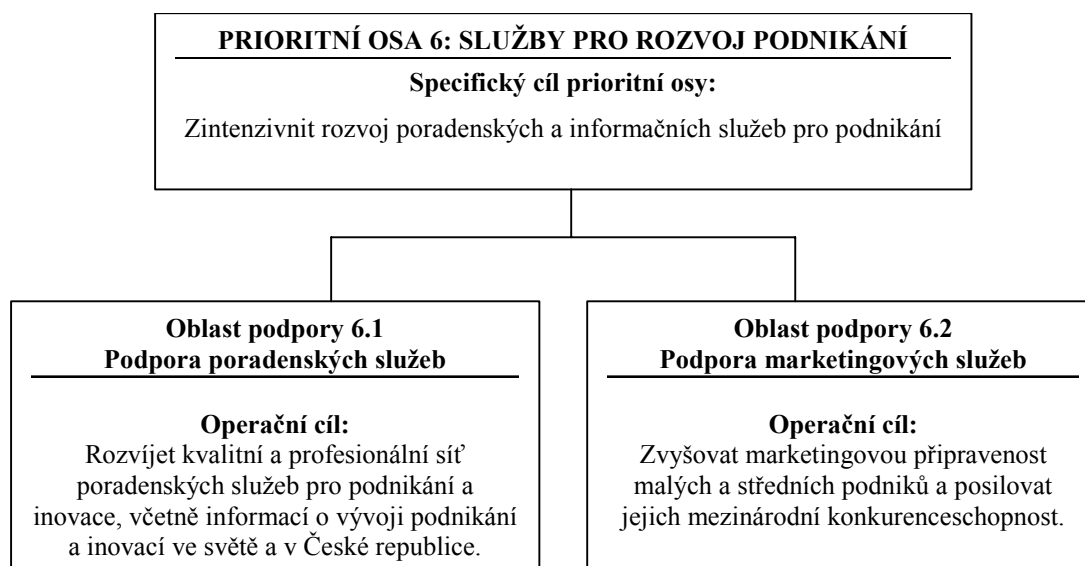
Kód	Prioritní témata
02	Infrastruktura pro výzkum a technologický rozvoj a odborná střediska pro specifické technologie
03	Přenos technologií a zdokonalení sítí spolupráce mezi malými a středními podniky navzájem a mezi MSP a dalšími podniky a univerzitami, institucemi postsekundárního vzdělávání všech druhů, regionálními orgány, výzkumnými středisky a vědeckými a technologickými středisky (vědecké a technologické parky, technická střediska atd.)
07	Investice do podniků přímo spojených s výzkumem a inovacemi (inovační technologie, zakládání nových podniků univerzitami, existujícími středisky výzkumu a technologického rozvoje atd.)

3.6 Prioritní osa 6 – „Služby pro rozvoj podnikání“

Popis prioritní osy

Prioritní osa 6. OPPI, která obsahuje dvě oblasti podpory, je zaměřena na rozvoj a využití kvalitních poradenských a informačních služeb pro podnikatelské subjekty, a to i v oblasti vyhledávání nových obchodních příležitostí a odborné přípravy na posilování pozic českého průmyslu v mezinárodním obchodu. Poskytovaná podpora bude též usnadňovat marketingové aktivity malých a středních podnikatelů na zahraničních trzích a stimulovat zájem podnikatelů na kooperaci a společném postupu usnadňujícím jejich přístup na tyto trhy a jednání s obchodními partnery.

Podpora v rámci této prioritní osy se soustředí na zlepšení kvalifikačních a materiálních podmínek pro rozvoj lidských zdrojů a nově bude orientována na analýzy světových trendů v oblastech podnikání, realizace výsledků VaV a inovací, jakož i na analýzy příležitostí, výzev a rizik globalizace.

Oblasti podpory

3.6.1 Podpora poradenských služeb

Tato oblast bude podporovat nabídku kvalitních poradenských služeb, jakož i jejich využití podnikatelskými subjekty, zejména malými a středními podniky, ale i ostatními subjekty v souvislosti se zaváděním inovací, zvyšováním konkurenceschopnosti, zakládáním a rozvojem podniků. Podpora bude dále směřována do rozvoje poradenské infrastruktury (Národní registr poradců, regionální poradenské sítě), zavádění „best practices“, do rozvoje poradenství v oblasti eko-technologií a environmentálních systémů řízení.

V rámci této oblasti bude rovněž podporováno systematické sledování a selektivní sektorové technicko-ekonomické vyhodnocování dostupných informací o aplikaci nových poznatků VaV a inovačních procesů a aspektů jejich uvádění do průmyslové praxe, včetně informací o nejlepších formách podnikání a obecně o metodách a systémech managementu uplatňovaných ve světě a v České republice.

Výstupy ze sledování a vyhodnocování informací budou postupně umísťovány na nově vytvářeném portálu. Cílem těchto aktivit bude zvýšit úroveň celkové informovanosti zejména české podnikatelské veřejnosti a veřejné správy o příležitostech, výzvách a rizicích globalizace a v neposlední řadě posilování jejího vědomí o efektivním přínosu moderních metod podnikání, ICT a realizace progresivních inovací pro prosperitu a konkurenční schopnost firem a národních ekonomik. Kromě zvyšování celkové informovanosti budou realizovány i tzv. inovativní akce.

Koordinačním subjektem této oblasti podpory bude agentura CzechInvest, která vypracuje koncepci nejširšího možného využívání jeho výstupů prostřednictvím uplatnění nejmodernějších metod a prostředků ICT. Technicko-ekonomické zdůvodnění této oblasti podpory, spolu s rozpočtem, poskytne odpovídající metodiky výběru externích subjektů, se kterými bude zajišťovat vstupy do relevantních národních a zahraničních informačních fondů a databází poskytovaných specializovanými institucemi (jako např. ČSÚ, EUROSTAT, OECD, UNECE, ECFIN, ILO, IMF, World Bank, UNDP, WEF, IMD, IPR, Heritage Foundation, TI, Global Corporate Governance Forum, UNESCO, RVV, UIV, EURIDYCE, WIPO, EPO, EITO, SIBIS, UNRISD, RAMSES, IDRC, Cordis,...) a následně zpracování účelově orientovaných analýz.

Zdůvodnění oblasti podpory: Na trhu v ČR není dostatečná nabídka podpůrných služeb pro podnikatele, zejména pro malé a střední podniky a začínající podnikatele, pro které je zajišťování takovýchto služeb vlastními silami neekonomické.

Zkušenosti vyspělých ekonomik ukazují, že rozvoj a využití těchto služeb představuje významný potenciál jak pro zvýšení technické úrovně výrobků a výrobních procesů, tak pro organizování vztahů mezi výzkumem, vývojem a podnikovou sférou a pro rozvoj zahraničního obchodu. Jde zejména o informační a poradenské služby pro MSP (externí poradenské služby zaměřené na oblast vzniku podnikatelských subjektů, zvyšování konkurenceschopnosti podniků, zvyšování připravenosti MSP pro vstup rizikového kapitálu, zavádění inovací a snižování jejich rizikovitosti), dále o specializované služby potřebné pro organizování spolupráce výrobních podniků s vědecko-výzkumnými institucemi.

Podpora bude poskytována formou dotací.

Příjemci podpory budou podnikatelské subjekty (MSP), poradenské subjekty, agentura CzechInvest.

Tato oblast podpory má v rámci OPPI vazbu zejména na oblasti zaměřené na podporu vzniku a rozvoje firem (v Prioritní ose 1 a 2), na podporu inovací a inovačních aktivit podniků (v Prioritní ose 4) a na podporu vzniku a rozvoje kooperačních seskupení (oblast podpory Platformy spolupráce v Prioritní ose 5).

3.6.2 Podpora marketingových služeb

V rámci této oblasti se pozornost zaměřuje na podporu vzdělávacích, asistenčních a informačních služeb a poradenství v oblasti mezinárodního obchodu, marketingovou připravenost malých a středních podniků s cílem zvýšit jejich konkurenceschopnost na zahraničních trzích a na zvyšování kvality prezentace České republiky v zahraničí prostřednictvím realizace společných účastí podniků na zahraničních veletrzích a výstavách, výjimečně i na nejvýznamnějších mezinárodních veletrzích v tuzemsku.

Zdůvodnění oblasti podpory: Kvalitní informace, přístup k nim a jejich využívání jsou nezbytnou podmínkou pro úspěšný rozvoj firem a zvyšování jejich konkurenceschopnosti. Platí to ve stejné míře i pro informace v oblasti mezinárodního obchodu. Pozornost je proto potřeba zaměřit i na podporu připravenosti podnikatelských subjektů na jejich účast na mezinárodních trzích a podpořit tím jejich konkurenceschopnost v mezinárodním měřítku.

Cílem oblasti podpory je zvyšovat konkurenceschopnost malých a středních podniků na zahraničních trzích a snižovat náklady související s jejich vstupem na tyto trhy. Důraz bude kladen na seskupování podniků za účelem společných marketingových prezentací a jejich účasti na mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí. Podpora bude dále poskytována na rozvoj podnikatelského prostředí ve vazbě na instituce určené na podporu mezinárodních aktivit firem. Jedná se zejména o rozvoj informačních, vzdělávacích, poradenských a prezentačních aktivit, které napomáhají růstu mezinárodní konkurenceschopnosti podnikatelských subjektů.

Podpora bude poskytována formou dotací.

Příjemci podpory budou podnikatelské subjekty (MSP, v případě společných účastí podniků na zahraničních veletrzích a výstavách výjimečně i velké podniky při omezení počtu zaměstnanců², budou-li doplňovat většinovou účast MSP na dané společné akci), agentura CzechTrade.

Tato oblast podpory má v rámci OPPI vazbu zejména na oblasti zaměřené na podporu vzniku a rozvoje firem (v Prioritní ose 1 a 2), na oblast podpory rozvoje infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů (v Prioritní ose 5).

Kategorie výdajů v rámci Prioritní osy 6

(podle čl. 9 odst. 3 obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti)

Kód	Prioritní témata
05	Pokročilé podpůrné služby pro podniky a skupiny podniků
14	Služby a aplikace pro malé a střední podniky

3.7 Prioritní osa 7 – „Technická pomoc“

Popis prioritní osy

V rámci prioritní osy „Technická pomoc“ mohou být financovány dle článku 46 obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti takové aktivity operačního programu, které jsou zaměřeny na jeho přípravu, řízení, implementaci, monitorování, hodnocení, publicitu, kontrolu a další aktivity spojené s potřebou posílit administrativní kapacity pro provádění pomoci.

Jde o potřebné podpůrné aktivity prováděné Řídicím orgánem Operačního programu Podnikání a inovace a subjekty implementační struktury s cílem zvýšit účinnost prováděné podpory. Příjemci podpory poskytované v rámci této Prioritní osy budou Řídicí orgán OPPI - Ministerstvo průmyslu a obchodu, agentura CzechInvest, agentura CzechTrade, Česká energetická agentura.

V rámci této prioritní osy jsou navrhovány následující dvě oblasti podpory:

Oblasti podpory

3.7.1 Technická pomoc při řízení a implementaci OPPI

Tato oblast podpory zahrnuje:

- výdaje související s přípravou, výběrem, implementací, hodnocením a monitorováním operačního programu,
- náklady spojené se zasedáním hodnotitelských komisí a Monitorovacího výboru operačního programu, včetně nákladů na účast externích odborníků,
- náklady na zpracování dat, náklady na audity a kontroly prováděné na místě, náklady na odměňování zaměstnanců (včetně sociálního pojištění), kteří se podílejí na přípravě, výběru, hodnocení a monitorování programu, auditech a kontrolách za účelem zvýšení absorpční kapacity řídicí struktury OPPI.

3.7.2 Ostatní technická pomoc

Realizace Operačního programu Podnikání a inovace předpokládá vypracování různých externích studií, analýz, strategií a hodnocení, jejichž financování bude zajišťováno v rámci této oblasti. Dále se zde bude jednat o financování seminářů, workshopů, výměn zkušeností a informací, propagace a publicity, informativních akcí, zpracování informačních analýz, pořizování a instalaci počítačových systémů potřebných pro řízení, implementaci a monitorování operačního programu, přípravy programové dokumentace pro další programovací období, pilotní projekty a hodnocení. Tato oblast bude rovněž věnovat zvláštní pozornost rozvoji kapacity pro hodnocení.

Efektivnímu využití finančních zdrojů napomůže zapojení Řídicího orgánu OPPI do projektu EraSME, podporovaného v rámci 6. Rámcového programu pro výzkum a technologický vývoj. Cílem projektu je m. j. spolupráce mezi programy výzkumu, vývoje a inovací v jednotlivých členských zemích Evropské unie a jejich správci včetně společných programových výzev a hledání efektivních způsobů čerpání prostředků strukturálních fondů na podporu výzkumu a vývoje, včetně vytváření hard i soft infrastruktury a síťování. Soustředěné činnosti pomohou provázat inovativní aktivity a činnosti spojené s předáváním dobrých praxí, zkušeností a příležitostí s jinými doprovodnými aktivitami v rámci členských zemí Evropské unie s významným podtržením role malých a středních podniků, včetně podpory zapojení do komunitárního programu Competitiveness and Innovation (CIP).

Kategorie výdajů v rámci Prioritní osy 7

(dle přílohy II. návrhu implementačního nařízení)

Kód	Prioritní témata
85	Příprava, implementace, monitoring a kontrola
86	Evaluace a studie; informace a komunikace

4. OČEKÁVANÉ DOPADY OPERAČNÍHO PROGRAMU A JEJICH KVANTIFIKACE

Věcný rámec pro systém měření a kvantifikace programových cílů je určen charakterem předpokládaných výstupů z realizovaných aktivit a zahrnuje v souladu s metodikou Evropské komise tři úrovně ukazatelů:

- **ukazatele výstupů**, kterými je vyjádřen rozsah uskutečněných aktivit a které jsou součástí průběžného monitorovacího procesu,
- **ukazatele výsledků**, kterými se charakterizují přímé účinky programu na příjemce,
- **ukazatele dopadu**, které vyjadřují střednědobé nebo dlouhodobé účinky programu na sociálně ekonomickou situaci, na kterou jsou globální a specifické cíle programu zaměřeny.

Pro úroveň programu jsou dále stanoveny **kontextové ukazatele**, které charakterizují hlavní determinanty utvářející prostředí, ve kterém jsou programové aktivity realizovány.

Pro programovací období 2007 až 2013 jsou podle metodických pokynů Evropské komise povinnou součástí systému indikátorů každého operačního programu ještě **hlavní (core) indikátory**, a to pro úroveň programu a pro úroveň prioritních os. Hlavní indikátory vyjadřují priority Společenství a jsou společné pro všechny členské země.

Při volbě indikátorů určených pro monitorování průběhu plnění programu a hodnocení jeho celkové výkonnosti a úspěšnosti byla rozhodující jak specifikace aktivit, které jsou spojeny s realizací navržených opatření, tak i potřeba vazby indikátorové soustavy na rámec oblastí intervencí, které EU určila jako relevantní pro programovací období 2007 až 2013.

Volba indikátorů vycházela z požadavků, které tyto indikátory musí plnit ve fázi hodnocení efektivnosti a úspěšnosti operačního programu. Proto vedle relevantnosti indikátorů ve vztahu k programovým cílům akcentuje výběr indikátorů i jejich vypovídací schopnost při vyjádření úrovně hlavních determinant konkurenceschopnosti české ekonomiky a při hodnocení pozice, kterou Česká republika zaujímá v naplňování strategie udržitelného rozvoje v rámci EU.

Integrace obou směrů hodnocení je potřebná nejen pro kvantifikaci účinku realizovaných intervencí uvnitř programovacího období, ale také pro sledování míry konvergence konkurenceschopnosti české ekonomiky s úrovní vyspělých států. Do budoucna lze předpokládat, že tuto hodnotící dimenzi bude ještě možno podstatněji rozšířit a prohloubit z dat, která poskytnou připravovaná statistická šetření ČSÚ a Eurostatu k využití výsledků výzkumu a vývoje.

Navržené monitorovací a evaluační indikátory reflektují v maximální míře možnosti, které nabízejí současné oficiální informační zdroje, kterými disponuje Český statistický úřad, resortní statistiky a Eurostat.

4.1 Programové indikátory

Pro úroveň programu jsou stanoveny **kontextové indikátory**. Volba kontextových indikátorů je zaměřena k charakteristice makroekonomického prostředí, ve kterém jsou realizovány programové aktivity. Jednotlivé indikátory jsou vymezeny tak, aby svým obsahem vyjádřily úroveň konkurenceschopnosti české ekonomiky a faktory, které vytvářejí podmínky pro pozitivní vývoj konkurenceschopnosti.

Analytické využití jednotlivých kontextových indikátorů v rámci evaluace ex-ante i evaluace ex-post předpokládá, že budou souběžně sledovány dvě hodnotící linie:

- hodnocení změn a vývojových tendencí jednotlivých kontextových indikátorů,
- hodnocení konvergence jednotlivých indikátorů s úrovní EU, vyjádřenou průměrem EU-25 případně i EU-15.

Indikátory určené pro kvantifikaci cílů **na úrovni programu** jsou odvozeny od globálního cíle a od specifických cílů stanovených operačním programem. Navržené indikátory vyjadřují prostřednictvím indikátorů výsledků okamžité efekty intervencí podporujících vznik a rozvoj podnikatelských aktivit v sektoru malých a středních podniků, jednak formou indikátorů dopadů synergický účinek intervencí na úroveň kvalitativní konkurenceschopnosti zpracovatelského průmyslu, kterou vyjadřuje podíl odvětví zpracovatelského průmyslu s vysokou technologickou úrovní (odvětví označených jako high-tech a medium high-tech) a kde lze očekávat i vyšší náročnost na rozvoj kvality lidského kapitálu,

Globální účinek programových aktivit je vyjádřen indikátorem „produktivity práce v průmyslu“, který umožňuje hodnotit celkovou výkonnost tohoto sektoru ekonomiky a který má výhodu širokých možností desagregace, díky vazbám na jednotlivá odvětví průmyslu i na jednotlivé institucionální sektory průmyslu a velikostní kategorie.

4.2 Indikátory prioritních os

Indikátory Prioritní osy 1 vyjadřují výsledky dosažené přímou podporou vzniku nových podnikatelských subjektů (malých podnikatelů vstupujících do podnikání poprvé nebo s delším časovým odstupem), zejména formou zvýhodněného financování.

Indikátory Prioritní osy 2 vyjadřují jednak výsledky podpory zaměřené na rozvoj již existujících firem, zejména v kategorii malého a středního podnikání, a jednak výsledky podpory zaměřené na zlepšování technické vybavenosti podniků, zejména v oblasti rozvoje a využívání ICT a vybraných strategických služeb.

Indikátory Prioritní osy 3 charakterizují výsledky podpořených projektů v oblasti efektivní energie (obnovitelných zdrojů energie, úspor energie).

Indikátory Prioritní osy 4 vyjadřují výsledky podpory inovací a inovačních aktivit podniků, popř. výzkumných institucí, vysokých škol a dalších institucí terciárního vzdělávání. Indikátory sledují počet podpořených projektů v oblasti výzkumu a vývoje, inovací a patentů, výdaje na inovace v podnikatelském sektoru, podíl inovujících ekonomických subjektů v podnikatelském sektoru. Při volbě indikátorů hrála roli skutečnost, že právě v těchto směrech podpory se vytváří dlouhodobé podmínky pro zvyšování výkonnosti a konkurenceschopnosti ekonomiky a její schopnosti rychlé konvergence s úrovní vyspělých států.

Indikátory Prioritní osy 5 charakterizují rozvoj infrastruktury pro podnikání a inovace. Vyhodnocují oblast podpory vzniku a rozvoje spolupráce mezi podniky a výzkumnými institucemi, oblast zakládání a rozvoje subjektů infrastruktury pro průmyslový výzkum, technologický vývoj a inovace. Indikátory dále sledují přírůstek kapacit pro vzdělávací aktivity v oblasti vzdělávání a rozvoje lidských zdrojů podnikatelských subjektů a vznik a rozvoj podnikatelských nemovitostí (investičně připravené podnikatelské plochy a objekty).

Indikátory Prioritní osy 6 vyjadřují výsledky podpory služeb pro rozvoj podnikání, zejména v oblasti poradenských, informačních a marketingových služeb (inovační poradenství, marketingové prezentace v zahraničí, účast na specializovaných veletrzích a výstavách v zahraničí).

4.3 Seznam programových indikátorů

4.3.1 KONTEXTOVÉ INDIKÁTORY

Název indikátoru	Druh indikátoru	Měrná jednotka, vymezení indikátoru	Kvantifikace		Zdroj dat
			Počáteční stav	Cílový stav	
Souhrnná produktivita práce	Kontext	HDP v PPS na pracovníka EU25=100	64 % (2004) EU 25	95 % EU 25	ČSÚ Eurostat
Míra zaměstnanosti	Kontext	Zaměstnanost ve věkové skupině 15-64 let (v % pracovní síly) v %	64,2% (2004) 72,3% muži 56,0 % ženy	64,8 %	ČSÚ Eurostat
Energetická náročnost hospodářství	Kontext	V kgoe na 1000 EUR HDP	890 kgoe (2003)	Pokles o 40 %	ČSÚ
Patentové přihlášky u Evropského patentového úřadu	Kontext	Počet patentových přihlášek na 1 mil. obyvatel	10,9 (2003) EU-25 = 133,6	60 % EU 25	ČSÚ Eurostat
Souhrnný index inovativnosti	Kontext	European Innovation Scoreboard	0,26 (2005) 60% EU 25	Průměr EU 15	Databáze EIS Eurostat
Zaměstnanost ve znalostních službách	Kontext	Podíl zaměstnaných ve znalostních službách na zaměstnaných celkem v důsledku podpory v %	28,9 % (2003)	38 %	ČSÚ (VŠPS)

4.3.2 INDIKÁTORY NA ÚROVNI PROGRAMU

Název indikátoru	Druh indikátoru	Měrná jednotka a vymezení indikátoru	Kvantifikace		Zdroj dat
			Počáteční stav	Cílový stav	
Počet vytvořených pracovních míst	Výsledek Hlavní (Core)	Hrubý počet vytvořených pracovních míst (FTE) generovaných programem	-	+ 40 000	ISOP
Výdaje na VaV v podnikatelském sektoru	Dopad	Hrubé domácí výdaje na VaV uskutečněné v podnikatelském sektoru v % HDP	0,81 % (2004)	1,50 %	ČSÚ

Zaměstnanost ve výzkumu a vývoji	Dopad	Počet zaměstnanců VaV (v přepočtených počtech) na 1000 zaměstnaných celkem	6,1 (2004)	10,8	ČSÚ
Produkce v odvětvích high-tech sektoru	Dopad	Podíl produkce v high-tech odvětvích zpracovatelského průmyslu a high-tech odvětvích služeb podnikatelského sektoru na celkové přidané hodnotě high-tech sektoru v %	7,5 % (2003)	9,5 %	ČSÚ
Výroba elektřiny z OZE	Dopad	Podíl výroby elektřiny z OZE na celkové hrubé spotřebě elektřiny	5 % (2005)	6 % (2017)	ČSÚ
Počet podpořených projektů	Výstup	Celkový počet podpořených projektů v rámci OPPI	0	20 000	ISOP

4.4 Seznam indikátorů prioritních os

4.4.1 INDIKÁTORY PRIORITNÍ OSY 1 – „VZNIK FIREM“

Název indikátoru	Druh indikátoru	Měrná jednotka a vymezení indikátoru	Kvantifikace		Zdroj dat
			Počáteční stav	Cílový stav	
Počet podpořených projektů přímé pomoci MSP	Hlavní (Core) Výstup	Počet podpořených projektů vzniku MSP	-	5 000	ISOP
Počet nově založených firem	Výsledek	Počet firem, které vznikly v důsledku poskytnuté finanční podpory	-	3 000	ISOP
Počet nově vytvořených pracovních míst	Hlavní (Core) Dopad	Hrubý počet nově vytvořených pracovních míst (FTE) v důsledku podpory	-	15 000	ISOP

4.4.2 INDIKÁTORY PRIORITNÍ OSY 2 - „ROZVOJ FIREM“

Název indikátoru	Druh indikátoru	Měrná jednotka a vymezení indikátoru	Kvantifikace		Zdroj dat
			Počáteční stav	Cílový stav	
Počet podpořených projektů	Hlavní (Core) Výstup	Počet projektů podporujících rozvoj firem	-	8 000	ISOP
Počet firem, které získaly podporu v rámci projektů nákupu nových technologií	Výstup	Počet podpořených firem	-	1 400	ISOP

Počet projektů na rozvoj ICT	Výstup	Počet podpořených projektů rozvoje a využívání ICT		1 400	ISOP
Přírůstek přidané hodnoty u podpořených firem	Výsledek	%	-	+ 30 %	ISOP
Počet nově vytvořených pracovních míst	Hlavní (Core) Dopad	Hrubý počet nově vytvořených pracovních míst (FTE) v důsledku podpory	-	10 000	ISOP

4.4.3 INDIKÁTORY PRIORITNÍ OSY 3 - „EFEKTIVNÍ ENERGIE“

Název indikátoru	Druh indikátoru	Měrná jednotka a vymezení indikátoru	Kvantifikace		Zdroj dat
			Počáteční stav	Cílový stav	
Počet podpořených projektů efektivní energie	Výstup	Počet		800	ISOP
Přírůstek nově vytvořených kapacit pro výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů	Hlavní (Core) Výsledek	MWi	0 MWi (2006)	120 MWi	ISOP
Úspora energie	Dopad	PJ		25,9	ISOP

4.4.4 INDIKÁTORY PRIORITNÍ OSY 4 - „INOVACE“

Název indikátoru	Druh indikátoru	Měrná jednotka a vymezení indikátoru	Kvantifikace		Zdroj dat
			Počáteční stav	Cílový stav	
Počet podpořených projektů VaV, inovací a patentů	Hlavní (Core) Výstup	Počet podpořených projektů	-	2 900	ISOP
Podíl z tržeb inovovaných produktů na celkových tržbách u podpořených firem	Výsledek	Podíl z prodeje vlastních inovovaných výrobků a služeb a tržeb z prodeje vlastních výrobků a služeb v %	-	25 %	ISOP
Výdaje na inovace v podnikatelském sektoru	Dopad	Výdaje na inovace vyvolané inovačními aktivitami v mld. Kč běžných cen	46,7 (2004)	+ 30 %	ČSÚ
Podíl inovujících ekonomických subjektů v podnikatel. sektoru	Dopad	Podíl firem s inovací produktu nebo procesu v %	33 % (2003)	60 %	ČSÚ

4.4.5 INDIKÁTORY PO 5 - „PROSTŘEDÍ PRO PODNIKÁNÍ A INOVACE“

Název indikátoru	Druh indikátoru	Měrná jednotka a vymezení indikátoru	Kvantifikace		Zdroj dat
			Počáteční stav	Cílový stav	
Počet podpořených projektů pro rozvoj infrastruktury pro podnikání	Výstup	Počet podpořených projektů	-	380	ISOP
Počet projektů podpory vzniku a rozvoje kooperace podniků a výzkumných institucí	Hlavní (Core) Výstup	Počet podpořených projektů	-	640	ISOP
Počet nově vzniklých center pro transfer technologií a vědecko-technických parků	Výstup	Počet vzniklých center a parků	-	40	ISOP
Investičně připravené podnikatelské plochy a objekty	Výsledek	Objem nových kapacit vzniklých podporou v tis. m ²	-	800	ISOP
Přírůstek kapacit pro vzdělávací aktivity	Výsledek	Počet nově vzniklých míst pro školení	-	9 000	ISOP
Počet nově vzniklých inkubátorů	Výstup	Počet		40	ISOP

4.4.6 INDIKÁTORY PRIORITNÍ OSY 6 - „SLUŽBY PRO ROZVOJ PODNIKÁNÍ“

Název indikátoru	Druh indikátoru	Měrná jednotka a vymezení indikátoru	Kvantifikace		Zdroj dat
			Počáteční stav	Cílový stav	
Počet podpořených projektů služeb pro rozvoj podnikání	Výstup	Počet podpořených projektů	-	860	ISOP
Počet podpořených projektů v oblasti inovačního poradenství	Výstup	Počet projektů zaměřených na podporu implementace světových inovačních trendů	-	50	ISOP
Počet podpořených projektů marketingové prezentace v zahraničí	Výstup	Počet projektů výrobních podniků a poskytovatelů služeb		2000	ISOP
Počet realizovaných specializovaných veletrhů a výstav	Výstup	Počet		560	ISOP
Přírůstek přidané hodnoty u podpořených firem	Výsledek	%		+ 30 %	ISOP

5. INDIKATIVNÍ FINANČNÍ PLÁN

Finanční alokace ze strukturálních fondů Evropské unie pro Operační program Podnikání a inovace vycházejí z Národního strategického referenčního rámce České republiky 2007-2013 (NSRR) a z usnesení vlády ze dne 10.5.2006 č. 494, kde byla pro tento operační program stanovena alokace ve výši 11,75 % z celkových alokací určených pro Českou republiku na nové programovací období na cíl „Konvergence“. V hodnotovém vyjádření se jedná o částku 3041,31 mil EUR Rozdělení této částky na jednotlivé roky programovacího období 2007-2013 a jednotlivé prioritní osy Operačního programu Podnikání a inovace je obsaženo ve dvou finančních tabulkách uvedených na straně 80 a 81.

Tab. 1 „Finanční alokace pro OPPI na období 2007- 2013“ (v EUR)

PO číslo	Název prioritní osy	Fond / míra spolufinancování vztahována k	Příspěvek Společenství	Národní zdroje	Indikativní rozdělení národních zdrojů		Celkové zdroje	Míra spolufinan-cování	Pro informaci	
					Národní veřejné zdroje	Národní soukromé zdroje				
			a	b=(c+d)	c	d	e=a+b	f=a/e	EIB	jiné zdroje
PO-1	Vznik firem	ERDF/veřejné	79 074 126	13 954 257	13 954 257		93 028 383	85,0%		50 026 345
PO-2	Rozvoj firem	ERDF/veřejné	663 006 134	117 001 083	117 001 083		780 007 217	85,0%		477 719 182
PO-3	Efektivní energie	ERDF/veřejné	121 652 502	21 468 089	21 468 089		143 120 591	85,0%		117 098 665
PO-4	Inovace	ERDF/veřejné	680 155 247	120 027 397	120 027 397		800 182 644	85,0%		745 771 630
PO-5	Prostředí pro podnikání a inovace	ERDF/veřejné	1 167 864 018	206 093 650	206 093 650		1 373 957 668	85,0%		824 027 642
PO-6	Služby pro rozvoj podnikání	ERDF/veřejné	239 959 560	42 345 805	42 345 805		282 305 365	85,0%		103 404 627
PO-7	Technická pomoc	ERDF/veřejné	89 600 959	15 811 933	15 811 933		105 412 892	85,0%		0
Celkem			3 041 312 546	536 702 214	536 702 214		3 578 014 760	85,0%	0,0	2 318 048 091

Míra spolufinancování vztahována k veřejným zdrojům.

**Tab. 2 „Návrh rozložení finančních prostředků OPPI na jednotlivé roky 2007-2013“
(v EUR)**

	Strukturální fondy (ERDF)	Fond soudržnosti	Celkem
	1	2	3=1+2
2007	377 345 254	0,0	377 345 254
2008	395 906 354	0,0	395 906 354
2009	414 548 594	0,0	414 548 594
2010	434 062 564	0,0	434 062 564
2011	453 585 440	0,0	453 585 440
2012	473 037 352	0,0	473 037 352
2013	492 826 988	0,0	492 826 988
Celkem 2007-2013	3 041 312 546	0,0	3 041 312 546

6. IMPLEMENTACE OPPI

V souladu s obecným nařízením ke SF a FS, dále v návaznosti na Národní rozvojový plán a Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013 a relevantní vnitrostátní předpisy stanovuje tato kapitola základní realizační principy Operačního programu Podnikání a inovace.

Kapitola upravuje zejména obecný rámec řízení operačního programu, finančních toků, kontroly, monitorování, propagace a publicity a hodnocení operačního programu. Detailní popis všech vztahů, odpovědností a činností všech zapojených orgánů bude specifikován v Prováděcím dokumentu a dalších dokumentech (např. Operačním manuálu OPPI). Prováděcí dokument dále podrobně specifikuje podmínky realizace programu.

6.1 Řízení a implementace

Implementace Operačního programu probíhá v několika rovinách. Za správné a efektivní řízení Operačního programu Podnikání a inovace je odpovědný Řídicí orgán pod dohledem Monitorovacího výboru. Monitorovací výbor vykonává dohled nad realizací programu a monitoruje využívání všech prostředků v rámci programu. Řídicí orgán může delegovat část svých činností či pravomocí na Zprostředkující subjekty.

Platební a certifikační orgán (PCO) provádí převážně tyto činnosti: certifikuje vynaložené výdaje a vypracovává certifikát o vynaložených výdajích, který zasílá spolu s žádostí o platbu Evropské komisi, pro účely certifikace ověřuje řádné fungování řídicího a kontrolního systému na všech úrovních implementace a převádí prostředky SF na příjmové účty kapitoly státního rozpočtu na základě souhrnných žádostí předložených ŘO. Funkci PCO vykonává Národní fond Ministerstva financí.

Auditním orgánem, který má odpovědnost za ověřování účinného fungování řídicího a kontrolního systému, je Centrální harmonizační jednotka Ministerstva financí.

6.1.1 ŘÍDICÍ ORGÁN

Ministerstvo průmyslu a obchodu zajišťuje v souladu s usnesením vlády ČR č. 175/2006 ze dne 22.2.2006 výkon funkce Řídicího orgánu Operačního programu Podnikání a inovace.

Odpovědnosti Řídicího orgánu definuje čl. 60 obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti.

Řídicí orgán zabezpečuje zejména následující činnosti:

- a) odpovídá za přípravu, projednání OPPI a jeho předložení Evropské komisi; zabezpečení souladu cílů a prioritních os OPPI s ostatními operačními programy, Národním rozvojovým plánem ČR, Národním strategickým referenčním rámcem a Strategickými obecnými zásadami Společenství (SOZS), zajištění vypracování předběžného expertního posouzení programu a posouzení jeho vlivu na životní prostředí,
- b) zajišťuje, aby operace byly pro financování vybírány podle kritérií pro operační program a aby po celou dobu provádění byly v souladu s příslušnými předpisy Společenství a s vnitrostátními předpisy;

- c) ověřuje dodání spolufinancovaných produktů a služeb a skutečné vynaložení výdajů na operace vykázaných příjemci a jejich soulad s předpisy Společenství a s vnitrostátními předpisy; ověřování na místě týkající se jednotlivých operací mohou být prováděna na základě výběrového souboru v souladu s prováděcími pravidly přijatými Komisí postupem podle čl. 103 odst. 3 obecného nařízení ke SF a FS;
- d) zajišťuje existenci systému pro záznam a uchovávání účetních záznamů v elektronické podobě pro každou operaci v rámci operačního programu a shromažďování údajů o provádění nezbytných pro finanční řízení, monitorování, ověřování, audit a evaluaci;
- e) zajišťuje, aby příjemci a jiné subjekty zapojené do provádění operací vedli buď zvláštní účetní systém nebo odpovídající účetní kód pro všechny transakce související s operací, aniž jsou dotčeny vnitrostátní účetní předpisy;
- f) zajišťuje, aby se hodnocení operačních programů podle čl. 48 odst. 3 obecného nařízení ke SF a FS provádělo v souladu s článkem 47;
- g) stanovuje postupy k zajištění toho, aby všechny dokumenty týkající se výdajů a auditů nezbytné pro zajištění odpovídajících podkladů pro audit (audit trail) byly uchovávány v souladu s požadavky článku 90 obecného nařízení ke SF a FS;
- h) zajišťuje, aby platební a certifikační orgán obdržel pro účely certifikace všechny nezbytné informace o postupech a ověřeních prováděných v souvislosti s výdaji;
- i) řídí práci monitorovacího výboru a poskytuje mu dokumenty umožňující sledovat kvalitu provádění operačního programu s ohledem na jeho konkrétní cíle;
- j) vypracovává výroční a závěrečné zprávy o provádění a po schválení monitorovacím výborem je předkládá Komisi;
- k) zajišťuje soulad s požadavky na poskytování informací a publicitu podle čl. 69 obecného nařízení ke SF a FS;
- l) poskytuje Komisi informace, které jí umožní provést posouzení velkých projektů;
- m) na vyžádání poskytuje auditnímu orgánu požadované dokumenty a podklady pro analytické účely a účely výkaznictví, a to zejména údaje, které nejsou v jednotném, informačním systému;
- n) odpovídá za vydávání Rozhodnutí o poskytnutí dotace / Rozhodnutí o financování akce;
- o) odpovídá za evidenci a monitoring nesrovnalostí a za jejich prošetření;
- p) za předkládání odhadů týkajících se žádostí o platby pro daný a následující rozpočtový rok Platebnímu a certifikačnímu orgánu (v souladu s čl. 76 odst. 3 obecného nařízení ke SF a FS).

Řídicí orgán

Řídicí orgán OPPI	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Odbor pověřený funkcí Řídicího orgánu	Odbor strukturálních fondů

6.1.2 ZPROSTŘEDKUJÍCÍ SUBJEKTY

Řídicí orgán OPPI deleguje výkony některých činností v rámci implementace v některých oblastech podpory na zprostředkující subjekty. Tato skutečnost nemá vliv na celkovou odpovědnost Řídicího orgánu za řízení a implementaci operačního programu. Zprostředkujícím subjektem je subjekt, který plní z pověření Řídicího orgánu příslušné povinnosti vůči příjemcům, provádějícím operace. Konkrétní rozdělení činností mezi Řídicím orgánem a Zprostředkujícími subjekty bude závazně písemně upraveno dohodou nebo jednostranným opatřením a navazujícími dokumenty (např. Operační manuál OPPI).

Zprostředkující subjekt musí mít plně funkční systém vnitřní kontroly.

Zprostředkujícími subjekty zejména jsou:

- Agentura CzechInvest
- Česká energetická agentura
- Agentura CzechTrade

Úvěry, záruky a jiné finanční nástroje:

V případě záručních a úvěrových fondů budou tyto fondy vytvořeny jako oddělený systém v ČMZRB. Subjekt pro realizaci operací rizikového kapitálu bude identifikován a založen na základě výsledků probíhajících analýz.

Za předpokladu, že to povede k efektivnějšímu systému implementace programu, mohou být implementační ustanovení popsaná v této kapitole upravena, při respektování příslušné legislativy ES a národní legislativy.

Na zprostředkující subjekty budou delegovány zejména následující činnosti Řídicího orgánu:

- a) spolupráce na tvorbě Prováděcího dokumentu a dalších prováděcích manuálů a pokynů nezbytných pro účinnou a správnou implementaci programu;
- b) přijímání žádostí o podporu a organizování výzev k předkládání projektů a zajištění nezbytného informačního servisu pro žadatele;
- c) posouzení úplnosti a formálních náležitostí předkládaných žádostí projektů;
- d) organizace a spolupráce při vyhodnocení žádostí projektů;
- e) zajištění podkladů pro vydání rozhodnutí o financování projektu a jejich případné změny včetně posouzení těchto změn;
- f) kontrola postupu realizace jednotlivých projektů s cílem ověřit, zda spolufinancované výrobky a služby byly dodány a požadované výdaje byly vynaloženy v souladu s podmínkami smlouvy o financování;
- g) ověření, že veškeré žádosti o platby předložené příjemcem podpory vycházejí z věrohodné účetní dokumentace a že systém uchovávání dokumentace je v souladu s vhodným *audit trail*;

- h) přezkoumání předložených žádostí o platbu příjemci podpory (především ověření souladu se stanovenými indikátory a finančním plánem projektu, souladu s politikami ES, posouzení, zda výdaje jsou způsobilé, atd.) a zajištění, že budou Řídicímu orgánu předloženy pouze oprávněné uskutečněné výdaje;
- i) zpracování údajů o výdajích souvisejících s projekty v rámci programu jako podkladů pro certifikaci;
- j) komunikace s příjemci podpory nezbytná pro účinnou realizaci projektů;
- k) zajištění elektronické evidence dat pro monitorování a vyhodnocení implementace programu;
- l) příprava podkladů pro výroční a závěrečnou zprávu programu;
- m) spolupráce při zajišťování informovanosti a publicity programu.

6.1.3 PŘÍJEMCI PODPOR

Dle čl. 2 obecného nařízení ke SF a FS je příjemcem hospodářský subjekt, orgán nebo podnik, veřejnoprávní či soukromý, odpovědný za zahájení nebo zahájení a provádění operací. V případě podpory podle článku 87 Smlouvy jsou příjemci veřejnoprávní nebo soukromé podniky, které provádějí jednotlivé projekty a dostávají veřejnou podporu.

Příjemci budou zejména podnikatelské subjekty, vysoké školy, územně samosprávné celky, neziskové organizace, příspěvkové organizace státu a územně samosprávných celků a subjekty stanovené specificky pro jednotlivé oblasti podpory.

Příjemci odpovídají za to, že navrhované a uskutečněné výdaje na realizaci projektů jsou způsobilé a že při realizaci projektu budou dodrženy podmínky Rozhodnutí, příp. smlouvy o financování, vydané Řídicím orgánem OPPI.

Povinnosti příjemců budou detailně specifikovány v podmínkách poskytnutí podpory, které jsou nedílnou součástí Rozhodnutí. Příjemci budou zejména:

- a) zajišťovat řádnou realizaci projektu dle podmínek poskytnutí podpory;
- b) zajišťovat efektivní řízení projektu v souladu s vydanými metodickými pokyny;
- c) zajišťovat přípravu zadávací dokumentace projektu, zadávání výběrových řízení (veřejných zakázek) v souladu s příslušnými předpisy a realizaci smluv uzavřených s vybranými dodavateli;
- d) ověřovat faktury a jejich proplácení dodavatelům;
- e) vést oddělený účetní systém projektu nebo odpovídající účetní kód pro všechny transakce související s projektem;
- f) zajišťovat zavedení a udržování adekvátního vnitřního kontrolního systému, včetně finanční kontroly po celou dobu implementace projektu;

- g) předkládat žádosti o platby na standardních formulářích, přičemž musí doložit, že uváděné výdaje odpovídají podmínkám projektů / smlouvě o financování; veškeré platební nároky musí být podloženy průkaznými účetními dokumenty;
- h) vést dokumentaci o projektu a zajišťovat dostupnost této dokumentace pro účely kontroly prováděné oprávněnými osobami a umožnit provedení kontroly na místě;
- i) neprodleně oznamovat všechny podstatné změny a skutečnosti, které mají vliv nebo souvislost s plněním závazku ze smlouvy;
- j) plnit povinnosti spojené s monitorováním, tj. zejména podávání zpráv o vývoji projektu;
- k) zajišťovat publicitu projektu.

6.1.4 VÝBĚR PROJEKTŮ PRO FINANCOVÁNÍ

Řídící orgán je odpovědný za nastavení systému výběru projektů v souladu s cíli OPPI, resp. cíli priorit. Řídící orgán pro účely výběru projektů zajistí vypracování závazných metodických pokynů. Řídící orgán může za účelem výběru projektů jmenovat hodnotitelské komise se zastoupením nezávislých expertů, kteří na základě metodických pokynů vyberou a doporučí k financování nejvhodnější projekty. Finální rozhodnutí o poskytnutí podpory bude přijímat orgán odpovědný za schvalování rozhodnutí o poskytnutí podpory.

Výběr projektů pro financování bude probíhat na základě kritérií schválených Monitorovacím výborem podle jednotlivých oblastí intervence OPPI. Projekty budou hodnoceny zejména z hlediska naplnění cílů jednotlivých priorit. U projektů, které byly doporučeny hodnotitelskou komisí k podpoře již v předchozím programovacím období a k jejich podpoře nedošlo výhradně z důvodu nedostatku finančních prostředků pro dané opatření OP Průmysl a podnikání, lze za podmínek schválených Monitorovacím výborem k této skutečnosti přihlídnout při jejich případném znovupředložení v rámci OP Podnikání a inovace a časově či jiným vhodným způsobem je při novém hodnocení částečně zvýhodnit.

Schválení velkých projektů, které budou realizovány v rámci Operačního programu Podnikání a inovace je v odpovědnosti Evropské komise. Za předložení žádosti velkého projektu včetně všech informací specifikovaných v článku 40 obecného nařízení ke SF a FS odpovídá Řídící orgán. Evropská komise bude při rozhodování o předložených velkých projektech postupovat v souladu s článkem 41 obecného nařízení ke SF a FS.

6.2 Slučitelnost programu s politikami Společenství

Řídící orgán Operačního programu Podnikání a inovace zajišťuje, že v průběhu všech fází přípravy a realizace programu je posuzována jeho slučitelnost s politikami Společenství. Prováděcí dokument obsahuje detailní informace o způsobu zabezpečení slučitelnosti navrhovaných oblastí podpor s politikami Společenství.

Všechny instituce zainteresované do tvorby operačního programu jsou na základě Operačního manuálu OPPI a Prováděcího dokumentu k operačnímu programu zavázány dbát zásady slučitelnosti připravovaných oblastí podpor s politikami Společenství.

Zprostředkující subjekt, který se podílí na výběru projektů, bude povinen se podílet na základě Operačního manuálu OPPI na kontrole slučitelnosti postupů aplikovaných při implementaci s pravidly platnými v EU.

6.2.1 SOULAD S PRAVIDLY VEŘEJNÉ PODPORY

Finanční prostředky poskytované ze strukturálních fondů budou považovány za veřejné prostředky. Jejich poskytování bude znamenat podporu z veřejných prostředků, a proto se řídí všemi příslušnými pravidly a předpisy ES pro veřejnou podporu. Podpora z veřejných prostředků znamená výhradně takovou podporu, která má veškeré znaky stanovené v článku 87 Smlouvy o založení ES.

Řídící orgán zajistí, aby akce financované ze strukturálních fondů splňovaly pravidla pro poskytnutí veřejné podpory, jak jsou stanovena v článku 87 Smlouvy o založení ES.

V případě poskytnutí podpory „*de minimis*“ oznámí poskytovatel příjemci, že se jedná o podporu uvedeného typu, a zároveň bude požadovat od příjemce místopřísežné prohlášení, ve kterém příjemce uvede, zda obdržel jakoukoli jinou podporu „*de minimis*“ v průběhu posledních tří let, a pokud ano, v jaké výši.

Zvláštní pozornost bude věnována veřejné podpoře akcí z několika zdrojů (např. státní rozpočet, regionální rozpočty, finanční prostředky ze strukturálních fondů). V rámci OPPI budou podporovány všechny regiony České republiky, vyjma hlavního města Prahy. Celková výše veřejné podpory ze zdrojů České republiky a Evropské unie nesmí překročit limity stanovené v Regionální mapě intenzity veřejné podpory ČR na léta 2007 – 2013.

Seznam prioritních os Operačního programu Podnikání a inovace a indikativní přehled předpisů, na jejichž základě bude udělena výjimka ze zákazu veřejné podpory

Prioritní osa	Předpis, na jehož základě bude udělena výjimka ze zákazu veřejné podpory
PO – 1 Vznik firem	Rámec pro rizikový kapitál pro MSP De minimis
PO – 2 Rozvoj firem	Bloková výjimka pro regionální investiční podporu Nařízení Komise (ES) č. 70/2001 De minimis
PO – 3 Efektivní energie	Bloková výjimka pro regionální investiční podporu De minimis
PO – 4 Inovace	Bloková výjimka pro regionální investiční podporu Nařízení Komise (ES) č. 70/2001 Nařízení Komise (ES) č. 68/2001 De minimis
PO – 5 Prostředí pro podnikání a inovace	Nařízení Komise (ES) č. 70/2001 Bloková výjimka pro regionální investiční podporu Rámec pro vědu, výzkum a inovace Pokyny na ochranu životního prostředí De minimis
PO – 6 Služby pro rozvoj podnikání	Bloková výjimka pro MSP De minimis
PO – 7 Technická pomoc	Není státní pomoc

6.2.2 VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Zakázky na zboží, služby a práce, které budou spolufinancovány ze strukturálních fondů EU, budou prováděny v souladu s platnou komunitární a národní legislativou pro zadávání veřejných zakázek (zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, v platném znění).

Řídící orgán, resp. Zprostředkující subjekty budou monitorovat, zda příjemci zadávají veřejné zakázky v souladu s platným zákonem ČR a pravidly EU.

6.3 Monitorování

6.3.1 MONITOROVACÍ VÝBOR

Monitorovací výbor OPPI bude zřízen v souladu s čl. 63 obecného nařízení ke SF a FS. Monitorovací výbor odpovídá za vypracování vlastního jednacího řádu v souladu s národním institucionálním, legislativním a finančním rámcem. Jednací řád odsouhlasí společně s Řídícím orgánem, aby vykonával svou úlohu v souladu se současným nařízením.

Složení Monitorovacího výboru

Monitorovacímu výboru OPPI předsedá zástupce MPO. Členy monitorovacího výboru jsou vedoucí pracovníci MPO, koordinačního orgánu MMR, dalších řídicích orgánů operačních programů ČR a institucí v rámci principu partnerství.

Na základě žádosti či vlastní iniciativy Monitorovacího výboru se mohou účastnit práce Monitorovacího výboru i zástupci Evropské komise v poradní roli. Zástupci EIB a EIF se mohou účastnit jako poradci jednání Monitorovacího výboru OPPI v případě, že na některé podpory poskytované v rámci tohoto operačního programu tyto instituce finančně přispívají.

Úkoly Monitorovacího výboru

Monitorovací výbor je dle článku 65 obecného nařízení ke SF a FS zodpovědný za efektivní a kvalitní implementaci operačního programu:

- a) posuzuje a schvaluje kritéria pro výběr financovaných operací do 6 měsíců od schválení operačního programu a schvaluje veškeré revize těchto kritérií podle potřeb programování,
- b) pravidelně vyhodnocuje pokrok v naplňování cílů operačního programu na základě dokumentů předložených Řídícím orgánem;
- c) prověřuje výsledky implementace, zejména dosažení cílových hodnot uvedených pro každou prioritní osu, a hodnocení uvedené v článku 48 odst. 3 obecného nařízení ke SF a FS;
- d) posuzuje a schvaluje výroční a závěrečné zprávy o implementaci dle článku 67 obecného nařízení ke SF a FS;
- e) je informován o ročních kontrolních zprávách nebo o části zprávy, jež se vztahuje k určenému operačnímu programu, a dále o všech relevantních připomínkách zpracovaných Evropskou komisí po prozkoumání zprávy nebo vztahujících se k části zprávy;

- f) může navrhnout Řídicímu orgánu změny operačního programu, aby bylo možno dosáhnout cílů fondů uvedených v článku 3 obecného nařízení ke SF a FS nebo za účelem zlepšení řízení programu či finančního řízení;
- g) posuzuje a schvaluje veškeré návrhy na změnu obsahu rozhodnutí Evropské komise o příspěvku z ERDF.

Zásady monitorování

1. ŘO a MV zajišťuje kvalitní implementaci operačního programu.
2. ŘO a MV provádí monitorování finančních indikátorů a indikátorů uvedených v článku 37 odst. 1 obecného nařízení ke SF a FS specifikovaných v textu operačního programu.

Pokud to povaha podpory dovoluje, rozepisují se statistické údaje na muže a ženy a dle velikosti podpořeného podniku.
3. Výměna dat mezi členským státem a Evropskou komisí je zajišťována elektronicky ve shodě s implementačními pravidly přijatými v souladu s procesy uvedenými v článku 103 odst. 3 obecného nařízení ke SF a FS.

6.3.2 VÝROČNÍ A ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA O IMPLEMENTACI

1. Počínaje rokem 2008 zašle Řídicí orgán Komisi do dne 30. června každého roku výroční zprávu a do dne 31. března 2017 závěrečnou zprávu o provádění operačního programu.
2. Pro poskytnutí jasného přehledu o provádění operačního programu obsahují zprávy uvedené v odstavci 1 tyto informace:
 - a) pokrok, kterého bylo dosaženo při provádění operačního programu a prioritních os ve vztahu k jejich konkrétním a ověřitelným cílům, které jsou, dají-li se kvantifikovat, kvantitativně vyjádřeny pomocí ukazatelů uvedených v čl. 37 odst. 1 písm. c) obecného nařízení ke SF a FS na úrovni prioritní osy, kdykoli a pokud to povaha těchto ukazatelů umožňuje;
 - b) finanční provádění operačního programu, podrobně uvádějící u každé prioritní osy:
 - (i) výdaje vynaložené příjemci, které jsou zahrnuty do žádostí o platbu zaslaných Řídicímu orgánu, a odpovídající příspěvek z veřejných zdrojů, celkové platby přijaté od Komise a kvantitativní vyjádření finančních ukazatelů podle čl. 66 odst. 2 obecného nařízení ke SF a FS;
 - (ii) celkové platby přijaté od Komise a kvantitativní vyjádření finančních ukazatelů podle čl. 66 odst. 2 obecného nařízení ke SF a FS;
 - (iii) výdaje vynaložené subjektem odpovědným za provádění plateb příjemcům;

finanční provádění v oblastech čerpajících přechodnou podporu se případně uvádí v rámci každého operačního programu odděleně;

- c) pouze pro informaci orientační rozpis přidělů fondů podle kategorií v souladu s prováděcími pravidly přijatými Komisí postupem podle článku 103 odst. 3 obecného nařízení ke SF a FS;
- d) opatření, která Řídicí orgán nebo Monitorovací výbor přijaly pro zajištění kvality a účinnosti provádění, zejména:
 - i) monitorovací a hodnotící opatření, včetně opatření pro shromažďování údajů;
 - ii) přehled všech závažných obtíží, které se při provádění operačního programu vyskytly, a veškerá přijatá opatření, případně včetně reakce na připomínky vznesené podle čl. 68 odst. 2 obecného nařízení ke SF a FS;
 - iii) využití technické pomoci;
- e) opatření přijatá za účelem poskytování informací o operačním programu a zajištění jeho propagace;
- f) informace o závažných obtížích týkajících se souladu s právními předpisy Společenství, které se vyskytly při provádění operačního programu, a o opatřeních přijatých k jejich řešení;
- g) případně pokrok a financování velkých projektů;
- h) využití pomoci uvolněné po zrušení podle čl. 98 odst. 2 obecného nařízení ke SF a FS k dispozici řídicímu orgánu nebo jinému orgánu veřejné moci během období provádění operačního programu;
- i) případy, kdy byla zjištěna podstatná změna podle čl. 57 obecného nařízení ke SF a FS.

Rozsah informací předaných Komisi je úměrný celkovému množství veřejných výdajů daného operačního programu. Tyto informace mohou být ve vhodných případech poskytovány v souhrnné formě.

Informace podle písmen d), e) h) a i) se neuvádějí, pokud zde od předchozí zprávy nedošlo k žádné významné změně.

3. Zprávy podle odstavce 1 se považují za přípustné, pokud obsahují všechny náležité informace uvedené v odstavci 2. Komise informuje členský stát o přípustnosti výroční zprávy do 10 pracovních dní ode dne jejího doručení.
4. Komise uvědomí členský stát o svém stanovisku k obsahu přípustné výroční zprávy o provádění předložené Řídicím orgánem do dvou měsíců ode dne doručení. U závěrečné zprávy operačního programu činí tato lhůta nejvýše pět měsíců ode dne doručení přípustné zprávy. Pokud se Komise ve stanovené lhůtě nevyjádří, považuje se zpráva za přijatou.

6.3.3 ZDROJ DAT A PERIODICITA SBĚRU INDIKÁTORŮ

Data jsou získávána způsobem, který je adekvátní charakteru indikátorů. Indikátory vstupů, výstupů a výsledků jsou naplňovány daty získávanými z formulářů o zahájení a ukončení projektů a z pravidelných hlášení implementačních agentur. Indikátory dopadů vyžadují

hlubší šetření. Indikátory globálních dopadů na úrovni programu jsou zjišťovány na základě dat běžné statistické evidence.

Periodicita sběru indikátorů bude respektovat jak potřeby sledování, tak možnosti získat relevantní data. Sběr indikátorů vstupu (finanční data) a indikátorů výstupu bude probíhat pololetně, protože zde bude docházet k nejrychlejší obměně dat. Indikátory výsledků budou sbírány ročně (pokud není přímo u indikátoru stanovena jiná periodicita). Indikátory dopadů jsou většinou závislé na údajích ze sledovaných studií.

6.3.4 MONITOROVACÍ SYSTÉMY, PŘENOS DAT

Systém bude datově integrovaný, jednotný a bude využíván všemi subjekty implementace OPPI. Informační systém bude splňovat požadavky na bezpečnost uložených dat.

Informační systém zajistí sledování následujících činností:

- vedení evidence čerpání prostředků ze strukturálních fondů, které mají být kryty prostředky SF a prostředky SR určenými na národní spolufinancování.
- monitorování, hodnocení a kontrolu,
- komunikaci s Evropskou komisí a poskytování údajů do monitorovací tabulky EK,
- sledování údajů na úrovni příjemce,
- propojení na relevantní systémy státní správy,
- naplňování monitorovacích indikátorů.

Monitorovací systém bude zahrnovat celkem tři moduly:

1. centrální modul, jehož úlohou je zajištění monitorování, plánování, postup a vyhodnocování OPPI z hlediska věcného, finančního i procedurálního; centrální modul bude schopen zajistit data dle potřeby EK, bude umožňovat výměnu všech relevantních údajů i mezi dalšími informačními systémy;
2. výkonný modul pro účely monitorování OPPI, který zajišťuje výkonné činnosti přípravy a řízení programu, tj. zejména výběr projektů, evidenci projektů, monitorování a hodnocení z věcného i finančního hlediska na úrovni projektu a reportování. Je instalován a provozován Zprostředkujícími subjekty;
3. informační modul pro žadatele a příjemce podpory z OPPI, který usnadňuje zasílání žádostí projektů a kompletování připravených projektových žádostí; informační modul je napojen na ostatní moduly informačního systému; modul bude také sloužit pro další komunikaci s příjemci podpory při implementování projektu (žádost o platby, reportování).

Do systému budou přenášena od zprostředkujícího subjektu vybraná data o podpoře pro jednotlivé příjemce podpory.

6.4 Hodnocení

Pomoc poskytovaná členským státům EU z fondů ES podléhá povinnosti evaluace, a to jak na úrovni Národního strategického referenčního rámce, tak i operačních programů. Provádění evaluací směřuje ke zlepšení kvality, efektivnosti a konzistence pomoci z fondů a též implementace operačního programu.

Hodnocení Operačního programu Podnikání a inovace bude prováděno v souladu s články 47, 48 (a částečně 49) obecného nařízení k SF a FS. Ve fázi přípravy OPPI bylo pro zajištění efektivnosti pomoci ES ze strukturálních fondů realizováno ex-ante hodnocení. Za účelem posouzení vývoje programu ve vztahu k prioritním osám bude zajištěno průběžné hodnocení programu a po skončení programu ex-post hodnocení. Za provedení hodnocení OPPI odpovídá Řídící orgán. Metody hodnocení budou stanoveny v souladu s orientačními pokyny Evropské komise v souladu s článkem 103 odst. 2.

Aktivity související s hodnocením operačního programu budou financovány v rámci Prioritní osy 7 OPPI - „Technická pomoc“.

Evaluační plán

Do evaluačního plánu OPPI budou začleněny evaluační aktivity zaměřené na zlepšení strategie a řízení realizace pomoci, zejména souhrnné evaluace pro strategické zprávy předkládané v souladu s čl. 29 odst. 2 obecného nařízení ke SF a FS, evaluace ex-ante a evaluace typu ongoing. Plán rámcově zahrne i provedení evaluací ad hoc. Plán bude také počítat se spoluprací s Evropskou komisí na přípravě evaluace ex-post. V evaluačním plánu budou zapracovány také aktivity směřující ke zlepšování evaluační kapacity. Hlavní položky evaluačního plánu budou navrženy v koordinaci s evaluační jednotkou NRPS.

Evaluační plán bude vypracován na celé programovací období, aktualizován vždy po roce a detailně rozpracováván pro příští kalendářní rok.

Plnění evaluačního plánu se bude vyhodnocovat v ročních intervalech.

Evaluační pracoviště - interní evaluační kapacita

Čl. 48 odst. 1 obecného nařízení ke SF a FS vyžaduje vytvoření podmínek pro provádění evaluace. Evaluační úkoly plní na úrovni Operačního programu Podnikání a inovace pověřené evaluační pracoviště s patřičnou znalostí programovacího cyklu, evaluačních postupů, schopné zajišťovat jak přípravné fáze evaluací (plány a přípravu zadání včetně rozpočtu), tak organizační činnost v realizačních fázích evaluací, včetně využívání oponentní funkce odborných skupin a uveřejňování výsledků evaluací.

Evaluační pracoviště připravuje / provádí / zajišťuje:

- návrh evaluačního plánu a jeho roční aktualizace
- realizaci evaluačního plánu
 - vypracování zadání pro výběr externího zpracovatele
 - zadávání výběrových řízení pro realizaci evaluačních projektů
 - vytváření optimálních podmínek pro realizaci evaluačních projektů, jejich koordinace s využitím odborných skupin
- vyhodnocování plnění evaluačního plánu
- předkládání výsledků plnění evaluačního plánu Monitorovacímu výboru Operačního programu Podnikání a inovace a Monitorovacímu výboru NSRR (prostřednictvím evaluační jednotky NSRR)
- rozvíjení evaluační kapacity pro operační program
- co nejširší prezentaci výsledků evaluačních aktivit zodpovědným subjektům
- širokou publicitu výsledků evaluačních aktivit a šíření získaných zkušeností z evaluací
- komentáře k materiálům předloženým v rámci spolupráce s ostatními evaluačními pracovišti, včetně NSRR

Evaluační pracoviště Řídícího orgánu Operačního programu Podnikání a inovace podporuje činnost evaluačního orgánu NSRR účastí svých zástupců na činnosti pracovních a poradních

orgánů evaluačního orgánu NSRR (pracovní skupina, odborné skupiny) nebo i přímou spoluprací, zejména při vytváření podkladů pro strategické zprávy podle čl. 29 odst. 2 obecného nařízení ke SF a FS.

Pracovní skupina pro evaluaci operačního programu, odborné skupiny

Úlohu poradního a koordinačního orgánu pro rámcové evaluační aktivity jako je sestavování evaluačního plánu, pro aktivity rozvíjení evaluační kapacity, pro využívání výsledků evaluací a jejich předkládání monitorovacímu výboru operačního programu bude plnit Pracovní skupina pro evaluaci OPPI.

Pracovní skupina bude projednávat

- přípravu evaluačního plánu
- aktualizaci evaluačního plánu pro příští rok
- (formální) postup přípravy realizace evaluace
- rozvíjení evaluační kapacity
- (věcnou) přípravu realizace evaluačního plánu
- vyhodnocování plnění evaluačního plánu
- návrhy zpráv pro Monitorovací výbor OPPI

Pro odborný dohled nad realizací jednotlivých evaluačních projektů bude Řídící orgán jmenovat odborné skupiny.

Jejich obsazení volí Řídící orgán OPPI tak, aby byla zahrnuta různá názorová hlediska. Z důvodu transparentnosti přizve do skupiny i členy mimo Řídící orgán, např. partnery, jichž se dotýká strukturální zásah, který je předmětem hodnocení. Členem odborné skupiny je rovněž zástupce koordinačního orgánu na národní úrovni – NSRR (= evaluační jednotky NSRR) a případně také zástupci dalších orgánů / operačních programů, pokud mezi hodnocenými oblastmi existuje věcná souvislost.

Spolupráce ve vazbě na strategické hodnocení včetně zpracování podkladů pro zprávy dle čl. 29 obecného nařízení ke SF a FS

Pro splnění požadavků, kladených v oblasti evaluace na Českou republiku jako celek, jak v přípravné, tak i v prováděcí fázi evaluační činnosti, a zejména pro vytváření podkladů pro strategické zprávy podle čl. 29 odst. 2 obecného nařízení ke SF a FS bude evaluační pracoviště spolupracovat s Pracovní skupinou pro evaluaci NSRR.

Využití a uveřejnění výstupů evaluace

Evaluační pracoviště Řídícího orgánu operačního programu bude zprostředkovávat využití výsledků evaluačních projektů uvnitř implementační struktury operačního programu a poskytovat je dalším zájemcům pro využití v nich obsažené zkušenosti a koordinačnímu evaluačnímu pracovišti NSRR (evaluační jednotka NSRR), které je umístí do centrální veřejně přístupné databáze uskutečněných evaluací.

Výstupy evaluace uveřejňuje Řídící orgán operačního programu na Internetu nebo i jinak. Povinnost uveřejňovat výsledky evaluačních aktivit vyplývá z ustanovení čl. 47 odst. 3 obecného nařízení ke SF a FS.

6.5 Finanční řízení a kontrola

Aniž by byla dotčena odpovědnost Komise za provádění rozpočtu EU, orgány České republiky jsou odpovědny za finanční řízení a kontrolu pomoci v rámci Operačního programu Podnikání a inovace.

6.5.1 PLATEBNÍ A CERTIFIKAČNÍ ORGÁN

Platební a certifikační orgán (PCO) určuje vláda ČR. Výkonem funkce platebního a certifikačního orgánu pro strukturální fondy a Fond soudržnosti byl rozhodnutím ministra financí vydaném na základě usnesení vlády č. 198 ze dne 22. února 2006 pověřen odbor Národní fond Ministerstva financí.

PCO provádí zejména následující činnosti:

- spravuje prostředky poskytnuté ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti na účtech zřízených u ČNB;
- vypracovává a předkládá žádosti o průběžné platby a závěrečné platby Evropské komisi pro všechny programy na základě výkazů výdajů předložených řídicími orgány;
- přijímá platby z Evropské komise;
- na základě kontroly Souhrnných žádostí předkládaných řídicími orgány převádí prostředky ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti do rozpočtových kapitol;
- účtuje o účetních případech za oblast prostředků PCO v rámci účetní jednotky Ministerstva financí;
- vede systém finančního výkaznictví pro prostředky PCO;
- certifikuje uskutečněné výdaje a vypracovává certifikát o uskutečněných výdajích, který zasílá spolu s žádostí o průběžnou platbu nebo závěrečnou platbu Evropské komisi;
- pro účely certifikace ověřuje řádné fungování řídicího a kontrolního systému na všech úrovních implementace;
- provádí kontroly na místě;
- vytváří a aktualizuje metodické pokyny pro provádění certifikace výdajů strukturálních fondů a Fondu soudržnosti a pro finanční toky a kontrolu prostředků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti;
- vrací neoprávněně vyplacené výdaje, včetně úroků Evropské komisi, nebylo-li v souladu s pravidly ES rozhodnuto o jejich realokaci v rámci programu, ve kterém k neoprávněnému čerpání prostředků došlo;
- vrací nevyužité prostředky Evropské komisi;
- na základě odhadů vypracovaných řídicími orgány předkládá aktualizované odhady týkající se žádostí o platby (výhled výdajů) Evropské komisi pro běžný a následující rok do 30. dubna;
- postupuje podle pravidel řídicí kontroly;
- reaguje na připomínky a doporučení Evropské komise;

- zajišťuje koncepci a metodiku rozvoje IS VIOLA pro výkon funkce Platebního a certifikačního orgánu včetně datové komunikace s monitorovacím systémem strukturálních fondů;
- vyhodnocuje čerpání alokací strukturálních fondů a Fondu soudržnosti, resp. sleduje plnění pravidla $n+2$ ($n+3$).

Platební a certifikační orgán

Platební a certifikační orgán	Ministerstvo financí ČR
Odbor pověřený funkcí Platebního a certifikačního orgánu	Odbor Národní fond MF

6.5.2 FINANČNÍ KONTROLA A SPRÁVNOST FINANCOVÁNÍ

Auditní orgán

Auditní orgán se zřizuje ve smyslu čl. 59 obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti. Usnesením vlády České republiky č. 198 ze dne 22. února 2006 je výkonem funkce auditního orgánu pověřeno Ministerstvo financí. Rozhodnutím ministra financí byl výkonem této funkce pověřen útvar Centrální harmonizační jednotka pro finanční kontrolu, který je funkčně nezávislý na řídicím orgánu a na platebním a certifikačním orgánu.

Auditní orgán nese odpovědnost za zajištění výše uvedených činností s tím, že při zachování vlastní odpovědnosti může vybranými činnostmi pověřit další auditní subjekty. Je přípustná pouze jedna úroveň pověření k výkonu výše uvedených činností (tj. zprostředkující subjekt nemůže činnostmi pověřit další subjekt), a to na základě veřejnoprávní smlouvy podle správního řádu.

Auditní orgán:

Ministerstvo financí – Centrální harmonizační jednotka pro finanční kontrolu
Sídlo: Letenská 15, 118 10 Praha 1

V souladu s požadavky obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti, návrhu implementačního nařízení a v souladu s českými právními předpisy bude auditní orgán provádět zejména následující činnosti:

- a) zajišťuje audit připravenosti řídicího a kontrolního systému programu;
- b) předkládá Evropské komisi před podáním první žádosti o průběžnou platbu a nejpozději do 12 měsíců od schválení programu zprávu posuzující nastavení řídicích a kontrolních systémů operačního programu včetně stanoviska k jejich souladu s příslušnými ustanoveními právních předpisů ES;
- c) předkládá Komisi do 9 měsíců po schválení operačního programu strategii auditu zahrnující subjekty, které budou auditu provádět;
- d) zajišťuje provádění auditu ve veřejné správě za účelem ověření účinného fungování řídicího a kontrolního systému programu;

- e) předkládá každoročně Komisi aktualizovanou strategii auditu a metodiku výběru vzorků pro auditu operací a pro plánování auditů, která zajišťuje jejich provádění u hlavních subjektů a jejich rovnoměrné rozložení na celé programové období;
- f) předkládá každoročně Komisi konsolidovaný plán auditů prostředků poskytovaných z fondů EU;
- g) kontroluje čtvrtletně plnění konsolidovaného plánu auditů a informuje o tomto plnění platební a certifikační orgán;
- i) zajišťuje provádění auditu ve veřejné správě na vhodném vzorku operací pro ověření výdajů vykázaných Evropské komisi;
- j) zajišťuje metodické vedení dalších auditních subjektů zapojených do auditů ve veřejné správě operačního programu;
- k) dohlíží na kvalitu auditů ve veřejné správě prováděných dalšími auditními subjekty u projektů spolufinancovaných ze strukturálních fondů;
- l) podílí se na tvorbě a aktualizaci metodických pokynů pro provádění auditu ve veřejné správě prostředků z operačního programu;
- m) předkládá každoročně v období od roku 2008 do roku 2015 Komisi výroční kontrolní zprávu, která obsahuje zjištění z auditů provedených během předchozího roku v souladu se strategií auditu operačního programu jakož i nedostatky zjištěné v řídicích a kontrolních systémech programu. Informace týkající se auditů provedených po 1. 6. 2015 budou zahrnuty do závěrečné zprávy o kontrole, která je podkladem pro prohlášení o uzavření;
- n) vydává každoročně pro Komisi stanovisko k tomu, zda fungování řídicího a kontrolního systému poskytuje přiměřenou záruku, že výkazy výdajů předložené Komisi jsou správné a že související transakce jsou zákonné a řádné;
- o) předkládá prohlášení o částečném uzavření, ve kterém hodnotí zákonnost a řádnost dotčených výdajů dle článku 88 obecného nařízení ke SF a FS;
- p) předloží Komisi nejpozději do 31. 3. 2017 prohlášení o uzavření, ve kterém vyhodnotí platnost žádosti o závěrečnou platbu a zákonnost a řádnost souvisejících transakcí zahrnutých do závěrečného výkazu výdajů;
- q) zajišťuje, aby se při auditorské činnosti uplatňovaly mezinárodně uznávané auditorské standardy;
- r) provádí analýzu nahlášených nesrovnalostí pro účely zpracovávání prohlášení o uzavření nebo částečném uzavření;
- s) zpracovává každoročně zprávu o výsledcích finančních kontrol za operační program pro vládu ČR;
- t) účastní se auditních misí Evropské komise na prověřování aspektů řídicího a kontrolního systému, které vyplynuly z výroční kontrolní zprávy;
- u) spolupracuje s Evropskou komisí při koordinaci plánů auditů a auditorských metod a vyměňuje si s ní výsledky z provedených auditů,

- v) zajišťuje, že platební a certifikační orgán obdrží pro účely certifikace výsledky všech auditů provedených auditním orgánem nebo z jeho pověření.

Systém finanční kontroly

Ministerstvo financí jako ústřední správní úřad pro finanční kontrolu v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, metodicky řídí, koordinuje a zajišťuje výkon finanční kontroly v rámci operačního programu. Základním východiskem pro vydávání dílčích metodických pokynů konzultovaných s příslušnými orgány Evropské komise jsou platné právní předpisy České republiky a Evropských Společenství.

V kontrolním systému musí být zřetelně oddělen systém kontroly ve veřejné správě a řídicí kontroly od systému interního auditu ve veřejné správě.

Kontrola ve veřejné správě (primární systém)

Řídicí orgán odpovídá za řízení a provádění operačního programu v souladu se zásadou řádného finančního řízení, a proto zajišťuje, aby operace byly pro financování vybírány podle kritérií pro operační program a aby po celou dobu provádění byly v souladu s příslušnými předpisy Společenství a s vnitrostátními předpisy. Řídicí orgán zajišťuje výkon kontroly v rámci primárního systému tím, že ověřuje dodání spolufinancovaných produktů a služeb a skutečné vynaložení výdajů na operace vykázaných příjemci. Řídicí orgán zajišťuje existenci systému pro záznam a uchovávání účetních záznamů v elektronické podobě pro každou operaci a shromažďování údajů nezbytných pro audit. Úkolem řídicího orgánu je také zajistit, aby postupy a všechny dokumenty týkající se výdajů a auditů operačního programu byly Evropské komisi a Účetnímu dvoru k dispozici po dobu tří let od uzavření operačního programu.

Delegování působností řídicího orgánu

Současně je třeba upozornit, že řídicí orgán může delegovat část svých působností na zprostředkující subjekt při zachování těchto zásad:

- delegace je možná pouze písemnou formou,
- je přípustná pouze jedna úroveň delegace (zprostředkující subjekt nemůže činnosti převádět na další subjekt).

Vnitřní kontrolní systém

Všechny orgány podílející se na implementaci operačního programu mají zaveden potřebný řídicí a kontrolní systém, který je v souladu s národní legislativou a je způsobilý včas identifikovat administrativní, systémové nebo záměrné chyby a vytvářet podmínky pro prevenci vzniku chyb.

Řídicí kontrola

je zajišťována odpovědnými vedoucími zaměstnanci a tvoří součást vnitřního řízení všech subjektů zapojených do implementace operačního programu, při přípravě operací před jejich schválením, při průběžném sledování uskutečněných operací až do jejich konečného vypořádání a vyúčtování a následného prověření vybraných operací v rámci hodnocení dosažených výsledků a správnosti hospodaření.

S ohledem na principy účinného a efektivního řídicího a kontrolního systému v průběhu implementace programu je zajištěno, že:

- a) všechny subjekty zapojené do řízení a kontroly programu mají jednoznačně stanoveny konkrétní funkce, a to jak v rámci celého systému implementace tak i v rámci každého subjektu zvlášť;
- b) je dodržována zásada oddělení platebních, řídicích a kontrolních funkcí mezi jednotlivými subjekty zapojenými do implementace programu i v rámci subjektů samotných;
- c) jsou stanoveny jednoznačné postupy pro zajištění správnosti a způsobilosti výdajů vykazovaných v rámci programu;
- d) jsou zavedeny spolehlivé účetní systémy, systémy monitorování a systémy finančního výkaznictví;
- e) je zaveden systém podávání zpráv o implementaci programu a projektů a systém podávání zpráv o monitorování;
- f) jsou přijata opatření pro provádění auditu fungování řídicího a kontrolního systému;
- g) jsou zavedeny takové systémy a stanoveny takové postupy, které zajistí podklady pro audit (audit trail);
- h) jsou stanoveny postupy hlášení a monitorování pro nesrovnalosti a vymáhání neoprávněně vyplacených částek.

Pro každou úroveň řízení a implementace programu je vypracován manuál vnitřního kontrolního systému ve formě řízené dokumentace, která obsahuje detailní popis pracovních postupů pro prováděné činnosti.

Interní audit

Útvar interního auditu je funkčně nezávislý a organizačně oddělený od řídicích a výkonných struktur a je podřízen příslušnému vedoucímu orgánu veřejné správy.

Útvary interního auditu prověřují v pravidelných intervalech vnitřní kontrolní systém. Jejich činnost kromě jiného zahrnuje prověřování plnění základních požadavků na vnitřní kontrolní systém. Významnou součástí je též předkládání doporučení ke zdokonalování kvality vnitřního kontrolního systému, k předcházení nebo zmírnění rizik, k přijetí opatření k nápravě zjištěných nedostatků a konzultační činnost.

Zprávy z interních auditů pravidelně prováděných na jednotlivých úrovních implementace jsou předkládány příslušnému vedoucímu orgánu veřejné správy. Zprávy z interních auditů OPPI na úrovni zprostředkujících subjektů jsou předkládány útvaru interního auditu na úrovni řídicího orgánu. Jednotný přístup k auditu na všech úrovních implementace a podávání zpráv o zjištěných auditu je podkladem pro řízení rizik na úrovni řídicího orgánu.

Odbor kontroly a interního auditu Ministerstva průmyslu a obchodu odpovídá za organizaci 5 % kontroly vzorku operací a za audit systémů v rámci Ministerstva průmyslu a obchodu v souladu s příslušnými články návrhu implementačního nařízení. Za audit systémů v rámci jednotlivých zprostředkovatelských subjektů odpovídají jimi zřízené útvary interního auditu.

Audit ve veřejné správě (sekundární a centrální systém)

Za výkon auditu ve veřejné správě na všech úrovních realizace finančních prostředků z operačního programu podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s přímo použitelnými předpisy Evropských společenství, je odpovědný auditní orgán. V rámci sekundárního systému ověřuje účinnost systému finančního řízení a kontroly a následně testuje správnost rizikových transakcí v souladu s mírou přípustného rizika pro oblast primárního systému. V rámci centrálního systému auditního orgánu na základě zbytkového rizika ověřuje a hodnotí přiměřenost a účinnost fungování primárního a sekundárního systému a provádí audit vzorku operací.

Kontrola prováděná Nejvyšším kontrolním úřadem

Nejvyšší kontrolní úřad je oprávněn vykonávat nezávislou kontrolní činnost ve smyslu příslušných ustanovení zákona č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů.

Auditorské činnosti prováděné orgány Evropské komise a Evropským účetním dvorem

Evropská komise se v souladu s článkem 72 odst. 1 obecného nařízení ke SF a FS přesvědčí, že v rámci operačního programu byly zavedeny a účinně fungují řídicí a kontrolní systémy. Tento audit provádí Evropská komise na základě výročních kontrolních zpráv a stanoviska auditního orgánu k těmto zprávám a na základě vlastních auditů.

Evropský účetní dvůr v rámci své působnosti vykonává samostatné a nezávislé kontroly vyplývající z jeho působnosti.

Nesrovnalosti

Nesrovnalost je definována nařízením Komise (ES) č. 1681/1994 ve znění nařízení Komise (ES) č. 2035/2005. Podrobnosti uvádí Prováděcí dokument a Manuál implementace, vydaný ŘO OPPI. Potvrdí-li Řídicí orgán opodstatněnost podezření na nesrovnalost, zahájí řízení k jejímu prošetření a bez zbytečného prodlení (nejpozději však do 1 měsíce) vypracuje v MSSF hlášení o nesrovnalosti, které zašle PCO, CHU a pracovníkovi sítě AFCOS na příslušném resortu, tj. nejen subjektům zapojeným do vnější fáze hlášení.

6.5.3 FINANČNÍ TOKY

Systém finančních toků bude popisovat Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze SF/CF/EFF na programové období 2007 - 2013, kterou vydává Ministerstvo financí. Ministerstvo financí spravuje prostředky poskytované Evropskou komisí na financování programů strukturálních fondů a Fondu soudržnosti Evropské unie.

Prostředky strukturálních fondů a Fondu soudržnosti budou Evropskou komisí zasílány na účet Platebního a certifikačního orgánu (současný Platební orgán). V rámci Platebního a certifikačního orgánu metodicky řídí finanční prostředky strukturálních fondů a Fondu soudržnosti oddělení Metodiky finančního řízení a plateb.

Systém finančních toků prostředků operačních programů bude zajištěn prostřednictvím finančního toku přes státní rozpočet. Předfinancování výdajů OPPI, které mají být kryty z rozpočtu EU a spolufinancování projektů ze SR bude probíhat z rozpočtové kapitoly MPO.

Prostředky strukturálních fondů a Fondu soudržnosti budou příjemcům předfinancovány na základě předložených žádostí ze státního rozpočtu. Žádosti příjemců budou předkládány pouze v měně CZK. Platební a certifikační orgán po obdržení souhrnné žádosti provede proplacení prostředků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti do kapitoly státního rozpočtu, která poskytla předfinancování prostředků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti.

Systém finančních toků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti:

Platby příjemcům probíhají formou ex-post plateb (zpětné proplacení příjemcem již uskutečněných výdajů) či formou ex-ante plateb. Rozhodnutí o formě plateb příjemci v rámci jednotlivých programů je plně v kompetenci Řídícího orgánu po dohodě se správcem kapitoly státního rozpočtu.

- 1) Příjemce na základě uskutečněných výdajů³ vystavuje žádost o proplacení prostředků státního rozpočtu (odpovídající evropskému i národnímu podílu), přičemž žádost je předložena ke kontrole a schválení Řídícímu orgánu resp. Zprostředkujícímu subjektu;
- 2) Řídící orgán žádost příjemce schvaluje a dává pokyn finančnímu útvaru k provedení platby na účet příjemce;
- 3) Finanční útvar příslušné rozpočtové kapitoly provádí platbu ze státního rozpočtu (SR) na účet příjemce;
- 4) Řídící orgán na základě provedených úhrad ze státního rozpočtu vystavuje souhrnnou žádost o provedení platby prostředků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti z účtu Platebního a certifikačního orgánu do příslušné kapitoly SR;
- 5) Platební a certifikační orgán provádí kontrolu předložené souhrnné žádosti, její zaúčtování (rozhodným datem pro stanovení kurzu pro přepočet prostředků z CZK na EUR je datum zaúčtování Platebním a certifikačním orgánem) a následně úhradu prostředků strukturálních fondů a Fondu soudržnosti do příslušné kapitoly SR;
- 6) Platební a certifikační orgán žádá po provedení certifikace Evropskou komisí o doplnění prostředků na jeho účtu;
- 7) EK žádost odsouhlasí a zasílá prostředky na účet Platebního a certifikačního orgánu.

Indikativní schéma implementace a finančních toků v rámci Operačního programu Podnikání a inovace je uvedeno na grafu na závěr kapitoly 6. (str. 102).

6.6 Propagace a publicita

Řídící orgán odpovídá za to, že jsou splněny požadavky ustanovení článku č. 69 obecného nařízení ke SF a FS, z něhož vyplývá řídícím orgánům operačních programů povinnost zajistit publicitu spolufinancovaných programů, a to v souladu s prováděcími pravidly obsaženými v návrhu implementačního nařízení (Kapitola II, Oddíl 1 Informace a publicita, články 2-10), která se týkají propagace a publicity.

³ V případě poskytování plateb příjemcům formou ex-ante plateb příjemce předkládá v rámci žádosti o proplacení prostředků státního rozpočtu přehled uskutečněných výdajů z poskytnutých prostředků státního rozpočtu.

Řídící orgán je odpovědný za zajištění propagace podpory a zejména za to, že budou informováni potenciální příjemci / uživatelé, obchodní a profesní subjekty, hospodářští a sociální partneři, subjekty prosazující rovnoprávnost mezi muži a ženami a příslušné nevládní organizace o možnostech, které podpora nabízí, a veřejnost o úloze, kterou hraje Evropská unie v dotyčné pomoci, a o jejích výsledcích, včetně propagace loga EU na všech dostupných materiálech. Smyslem komunikační strategie zajišťované ŘO OPPI a implementačními strukturami je naplnění těchto základních cílů:

- transparentnost (informovanost potenciálních příjemců podpory o dostupných možnostech systému podpory a proceduře žádosti o podporu),
- informovat všechny cílové skupiny o podmínkách programů, s cílem zajistit co možná nejširší rozšíření informací a zvýšit připravenost sociálních partnerů spolupracovat s potencionálními příjemci podpory při přípravě projektů,
- zvýšení povědomí (informovanost široké veřejnosti o realizovaných projektech v rámci pomoci a dosažených výsledcích; o roli strukturálních fondů a operačního programu a zároveň finanční podpoře EU).

Realizace propagačních a informačních opatření operačního programu musí být realizována primárně na dvou úrovních:

- zajištění informovanosti a publicity potenciálních příjemců podpory a široké, především podnikatelské veřejnosti, a to i prostřednictvím Hospodářské komory České republiky a hospodářských komor v regionech
- zajištění publicity ze strany příjemců pomoci při vlastní realizaci projektů

Cílové skupiny komunikační strategie lze rozdělit do tří kategorií:

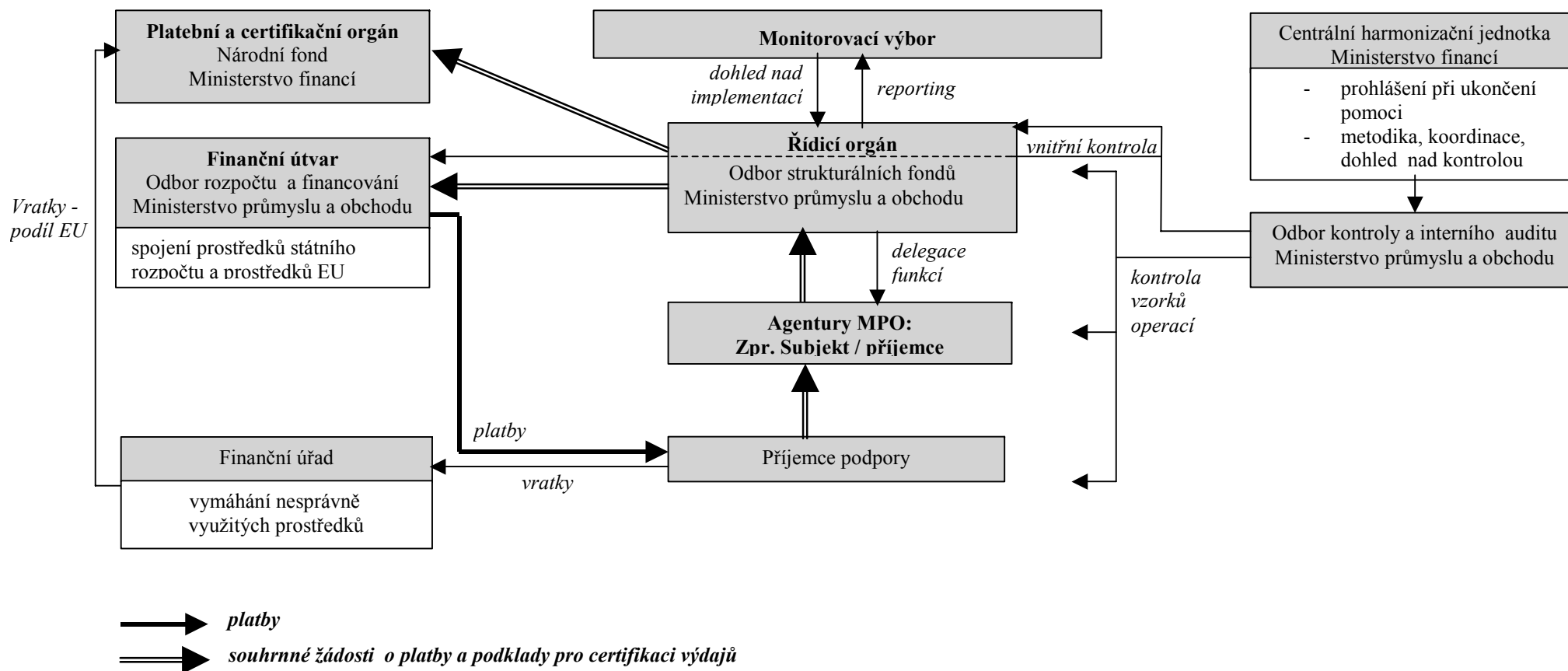
- potenciální koneční příjemci podpory
- ekonomičtí a sociální partneři
- široká veřejnost – média

ŘO OPPI zpracuje Komunikační plán (KoP) pro OPPI, který rozpracovává komunikační strategii pro pomoc z Evropského fondu pro regionální rozvoj a vychází z komunikační strategie řízení Národního strategického referenčního rámce a je s ní konzistentní. KoP bude Evropské komisi předložen jako samostatný dokument.

ŘO OPPI je povinen delegovat osobu odpovědnou za naplnění požadavků publicity na úrovni programu, kterou je pro potřeby OPPI komunikační úředník, který je zároveň vedoucím pracovní skupiny publicita, která koordinuje propagační a informační opatření na úrovni implementační struktury OPPI.

ŘO OPPI předkládá Monitorovacímu výboru operačního programu výroční a závěrečnou zprávu, která obsahuje též kapitolu „plnění informačních a propagačních opatření“ včetně přehledu monitorovacích indikátorů, které budou monitorovat plnění Komunikačního plánu.

Schéma implementace a finančních toků Operačního programu Podnikání a inovace

Pozn.: Toto schéma je pouze indikativní, detailní vztahy všech subjektů jsou popsány v textu a budou dále specifikovány v Operačním manuálu OPPI

7. EX-ANTE HODNOCENÍ OPPI

Ex-ante hodnocení OPPI bylo odborem strukturálních fondů MPO vyhlášeno v lednu 2006 v souladu s čl. 48 odst. 2 obecného nařízení ke strukturálním fondům a Fondu soudržnosti.

Cílem ex-ante hodnocení bylo posoudit systém přidělování a využití rozpočtových zdrojů v rámci OPPI za účelem jeho optimálního nastavení a posouzení kvality programování. Projekt měl identifikovat případné disparity a mezery v systému, zhodnotit potenciál pro rozvoj oblastí, na jejichž podporu je operační program zaměřen, určit a posoudit střednědobé a dlouhodobé potřeby a cíle, kterých je potřeba dosáhnout, odhadnout očekávané výsledky, zdůvodnit z ekonomického hlediska navrženou strategii, odhadnout přidanou hodnotu Společenství, míru zohlednění priorit Společenství, poznatky získané z předchozího programování a kvalitu postupů pro implementaci, monitorování, hodnocení a finanční řízení. Projekt měl posoudit a vyhodnotit synergické efekty jednotlivých oblastí podpory v rámci Operačního programu Podnikání a inovace a synergické efekty s dalšími operačními programy navrhovanými pro programovací období 2007-2013.

Ex-ante hodnocení Operačního programu Podnikání a inovace zajišťuje pro MPO firma DHV CR, s.r.o. Praha (s termínem do konce listopadu 2006). Dle doporučení MMR byl smluvní vztah mezi zadavatelem a zpracovatelem ex-ante hodnocení prodloužen na celou dobu tvorby konečné verze programového dokumentu.

7.1 Průběžné závěry ex-ante hodnocení

Ex-ante hodnocení OPPI probíhá souběžně s tvorbou OPPI. „Předběžná závěrečná zpráva ex-ante hodnocení OPPI“, zpracovaná k návrhu Operačního programu Podnikání a Inovace na léta 2007-2013 z května 2006, konstatovala m.j., že:

- návrh operačního programu je zpracován v souladu s legislativními požadavky Evropské unie a struktura i obsah OPPI plně odpovídají navazujícím metodickým pokynům Evropské komise a MMR ČR.
- analýza OPPI pokrývá rozhodující oblasti, které vytvářejí širší kontext pro rozvoj podnikání a inovací. Ve stručné konstatační podobě analýza prezentuje vybrané charakteristiky současného stavu (rok 2005) s vazbou na dosavadní vývoj (období let 2000 – 2005). Rozhodující pozornost je věnována vývoji sektoru průmyslu a služeb a rozvoji podnikání. Na vlastní analýzu vhodným způsobem navazuje analýza zkušeností s realizací předchozích programů prezentována výsledky realizace OPPI,
- Výchozí analýza je vhodným způsobem shrnuta do SWOT analýzy. Problémy identifikované ve SWOT analýze byly nastoleny v přiměřeně jasném a zdůvodněném pořadí a umožňují tak formulovat adekvátní strategické zaměření programu.

Program je svými navrhovanými oblastmi podpory evidentně v souladu s prioritami rozvojové politiky EU a ČR, a to zejména se Strategickými obecnými zásadami Společenství, s Lisabonskou strategií naplněnou v České republice Národním programem reforem a dále pak s Národním strategickým referenčním rámcem, Strategií hospodářského růstu a se Strategií regionálního rozvoje ČR.

Z hlediska toho, jaký charakter a řádový rozsah budou mít předpokládané výsledky a socioekonomické dopady plánovaných intervencí OPPI na tématickou oblast a na

socioekonomickou sféru v ČR, ex-ante hodnotitel dospěl k názoru, že zřejmě dojde ke generační socioekonomické diferenciaci společnosti nejen na míru zaměstnanosti, osobní příjmy, ale i s ohledem na životní způsob, kulturní orientaci apod. Lze očekávat, že životní úroveň stoupne mj. pod vlivem OPPI, účinnost těchto opatření bude však bržděna externími faktory (růst cen energií, nákladovost na ochranu životního prostředí, solidarita s občany postproduktivního věku, mezinárodní politické faktory, adaptace na přijetí EUR atd.). Tudíž vektory účinků OPPI a jiných faktorů se budou i protisměrně sčítat. Diferencovány budou účinky dle regionů. Lze očekávat nadprůměrné efekty v regionech s významnými přírodovědně a technologicky orientovanými univerzitami a vyspělou technologickou a dopravně komunikační infrastrukturou.

Lze předpokládat, pokud by byly naplněny cíle OPPI, že ČR jako celek by se mohla v roce 2013 dostat mezi prvou desítku zemí EU dle srovnání výkonnosti podnikatelské sféry. Zároveň je ex-ante hodnotitel názoru, že cíle relevantních strategií EU a přínosy k celkové přidané hodnotě Společenství budou se vši pravděpodobností splněny.

Navrhované indikátory na úrovni prioritních os operačního programu jsou jasně vztaženy ke globálnímu a specifickému cíli obsaženým v návrhu tohoto programu.

Systém implementace, monitoringu a hodnocení v obecné poloze zajišťuje soulad s požadavky platné legislativy, jejich skutečné dodržování bude třeba zajistit odpovídajícími kontrolními mechanismy.

Finanční rámec je zpracován přehledně ve formě tabulek a jsou respektována relevantní ustanovení a doporučení EK. Na této hrubé rozlišovací úrovni a na základě dostupných analýz vývoje průmyslu v ČR a sektoru podnikání malých a středních firem dospěli hodnotitelé k závěru, že procentuální rozdělení finančních prostředků odráží obsah analytické části a formulovaných cílů OPPI.

Na základě zkušeností z výsledků realizace OPPI 2004-2006 a dosavadního čerpání finančních prostředků nepředpokládáme významné problémy s absorpční kapacitou. Pozitivním prvkem v této souvislosti je avizovaný předpoklad podporovat i velké podniky nespádající do kategorie MSP, kdy se ve většině případů jedná o finančně konsolidované firmy, což vytváří předpoklad jejich bezproblémového spolufinancování jimi realizovaných projektů.

7.2 Výsledky závěrečného ex-ante hodnocení OPPI

I. HODNOCENÍ KONTEXTOVÝCH ANALÝZ

<i>Kriterium</i>	<i>Hodnocení</i>
1. Jsou popisné a analytické části a provedené analýzy svým rozsahem a zaměřením adekvátní z hlediska vhodnosti pro další zpracování dokumentu, a jak by měly být doplněny, specializovány či změněny?	Analýza pokrývá všechny rozhodující oblasti, které vytvářejí širší kontext pro rozvoj podnikání a inovací v České republice. Zároveň analýza přispěla k identifikaci hlavních problémů a tím i k identifikaci priorit OP.
2. Navazují provedené na již provedené práce v rámci tvorby a ex-ante evaluace NRP a NSRR, neopakují je a jsou při nich využity relevantní hotové materiály?	Provedené analýzy navazují na již provedené práce v rámci tvorby a ex-ante evaluace NRP a NSRR pouze v omezené míře, a to z důvodu jejich souběžné tvorby.

3. Je provedená SWOT analýza adekvátní a dostatečná svým rozsahem, zaměřením a podrobností pro účely koncipování postupu v jednotlivých prioritních osách a oblastech intervence?	SWOT analýzu lze považovat za adekvátní požadavkům kladeným na programové dokumenty pro využívání finančních prostředků ze strukturálních fondů. Zároveň SWOT analýza podpořila identifikaci příslušných cílů a nastavení priorit.
4. Jsou identifikované hlavní problémy, disparity a jejich klasifikace relevantní z hlediska potřeb tematické oblasti a vhodné jako východisko pro formulaci strategie?	Problémy byly nastoleny v přiměřeně jasném a zdůvodněném pořadí a umožňují formulovat adekvátní strategii programu.

II. HODNOCENÍ VNITŘNÍ KONZISTENCE

<i>Kriterium</i>	<i>Hodnocení</i>
1. Je navrhovaná strategie relevantním prostředkem pro řešení problémů a naplňování potřeb z hlediska rozvoje tematické oblasti, a jaké existují další možnosti, aby jím byla?	Navrhovaná strategie plně odráží problémy a potřeby odhalené sociálně ekonomickou analýzou a SWOT analýzou a v tomto smyslu je relevantním prostředkem pro jejich řešení.
2. Je strategie dobře navržena s jasnými prioritami a cíli a mohou být tyto cíle realisticky dosaženy pomocí navržených finančních zdrojů přiřazených jednotlivým prioritám?	Strategie je navržena účelně s jasnými prioritami a globálním a specifickými cíli a tyto cíle mohou být realisticky dosaženy pomocí navržených finančních zdrojů.
3. Je strategie ekonomicky odůvodněná, odráží reálná tržní selhání a je vhodně vyvážená vzhledem k podpoře hospodářského růstu a konkurenceschopnosti, sociální soudržnosti i dlouhodobé udržitelnosti?	Strategie je ekonomicky odůvodněná a je vhodně vyvážená k podpoře uvedených faktorů.
4. Jsou jednotlivé priority a cíle strategie konzistentní a vzájemně synergické, doplňují se vhodně a odráží zaměření strategie skutečnosti vyplývající z předchozích analýz?	Priority a cíle strategie mohou být považovány za konzistentní a vzájemně synergické. Zaměření strategie adekvátně odráží skutečnosti vyplývající z předchozích analýz.
5. Počítá strategie OP s určitou mírou rizika a současně není příliš určena zajištěním co nejjednoduššího utrácení prostředků?	OP počítá s riziky vyplývajícími z neposkytnutí požadované finanční pomoci.
6. Jsou plánované intervence účinným a efektivním prostředkem pro řešení identifikovaných problémů a dosažení vytyčených cílů?	Plánované intervence mohou být účinným prostředkem pro řešení identifikovaných problémů a dosažení vytyčených cílů ve smyslu kategorizace pomoci ze Strukturálních fondů EU.
7. Odpovídá navrhovaný finanční rámec potřebám daným zaměřením priorit a cílům programu a je zároveň dostatečnou měrou realistický vzhledem k absorpční kapacitě České republiky?	Navrhovaný finanční rámec plně odpovídá potřebám daným zaměřením priorit a cílů programu.

III. HODNOCENÍ VNĚJŠÍ KOHERENCE

<i>Kriterium</i>	<i>Hodnocení</i>
1. Přispívá strategie skutečně k naplňování cílů NRP a NSRR a jsou její priority a cíle nastaveny součinně se strategiemi dalších programových dokumentů 2007-2013?	Priority OPPI jsou svými navrhovanými činnostmi provázány se všemi strategickými cíli NSRR. Lze také konstatovat, že priority a cíle OP jsou nastaveny součinně se strategiemi dalších programových dokumentů 2007-2013.
2. Je strategie v souladu s relevantními sektorovými, regionálními a krajskými politikami a dokumenty a přispívá k plnění cílů Strategie hospodářského růstu?	Koherence s relevantními rozvojovými dokumenty ČR jsou v programu přehledně a graficky znázorněny. Míra koherence je ovlivněna zaměřením OPPI. S přihlédnutím k této skutečnosti lze sledovat evidentní soulad OPPI s prioritami rozvojové politiky ČR.
3. Je strategie koherentní s relevantními strategickými dokumenty EU (CSG, Lisabonské strategie) a jsou její priority nastaveny tak, aby realizace OP přispěla k naplňování cílů daných strategií EU?	V programu je přehledně a graficky znázorněno, jakými specifickými cíli OPPI budou naplňovány jednotlivé priority rozvojové politiky EU. Je možno, s přihlédnutím k zaměření dokumentu, konstatovat vysokou míru koherence priorit OPPI s předmětnými dokumenty.

IV. HODNOCENÍ PŘÍMÝCH I NEPŘÍMÝCH DOPADŮ

<i>Kriterium</i>	<i>Hodnocení</i>
1. Jaké lze očekávat přímé a nepřímé výsledky a dopady programových intervencí ve vztahu k vývoji (ne) zaměstnanosti a znalostní ekonomiky?	Z pojetí OPPI jednoznačně plyne, že směřuje ke znalostní ekonomice. Očekávání bude naplněno za podmínky, že se vytvoří „přívětivější“ a obezřetnější právní prostředí na jedné straně snižující administrativní náročnost podnikání a straně druhé posilující autorská, patentová aj. nehmotná práva subjektů registrovaných na území ČR.
2. Jsou vazby mezi indikátory výstupů, výsledků a dopadů logické a směřují k naplnění cílů relevantních evropských politik a strategií?	Navrhované indikátory výstupů, výsledků a dopadů na úrovni priorit jsou jasně vztaženy ke globálnímu a specifickým cílům obsaženým v návrhu programu a lze konstatovat, že směřují k naplnění cílů relevantních evropských politik a strategií.
3. Jak jsou a jak by měly být definovány cíle a jaké by měly být jejich plánované dosažené hodnoty na jednotlivých strategických úrovních priorit plánovaných intervencí operačního programu?	Cíle jsou dle názoru hodnotitele definovány vhodně. Seznam indikátorů byl zvolen také vhodně a vlastní indikátory vyjadřují definované cíle, výstupy, výsledky či dopady. Hodnoty na jednotlivých úrovních priorit jsou spíše nižší a vycházejí z reálných předpokladů.
4. Co se pravděpodobně stane, pokud plánované intervence budou realizovány?	Lze předpokládat, pokud by byly naplněny cíle OPPI, že ČR jako celek by se mohla v roce

	2013 dostat mezi první desítku zemí EU dle srovnání výkonnosti podnikatelské sféry.
5. Jaký charakter a řádový rozsah budou mít předpokládané výsledky a socioekonomické dopady plánovaných intervencí OP na tématickou oblast a na socioekonomickou sféru v ČR?	<p>Zřejmě dojde ke generační socioekonomické diferenciaci společnosti nejen na míru zaměstnanosti, osobní příjmy, ale i s ohledem na životní způsob, kulturní orientaci apod. Lze očekávat, že životní úroveň stoupne mj. pod vlivem OPPI, účinnost těchto opatření bude však bržděna externími faktory (růst cen energií, nákladovost na ochranu životního prostředí, solidarita s občany postproduktivního věku, mezinárodní politické faktory, adaptace na přijetí EUR atd.). Tudíž vektory účinků OPPI a jiných faktorů se budou i protisměrně sčítat. Diferencovány budou účinky dle regionů. Lze očekávat nadprůměrné efekty v regionech s významnými přírodovědně a technologicky orientovanými univerzitami a vyspělou technologickou a dopravně komunikační infrastrukturou.</p> <p>Svou nezanedbatelnou roli sehraje zřejmě skutečnost, jak praktické a konkrétní příklady realizovaných intervencí (OPPI) „potáhnou“ další podnikatelské subjekty k následování, jak se podaří vytvářet inovačně provázané strategické kroky v celém socioekonomickém spektru.</p>
6. Jaký je předpokládaný přínos realizace intervencí OP co se týče počtu vytvořených pracovních míst, příspěvku k plnění cílů relevantních strategií EU a celkové přidané hodnotě Společenství?	<p>Bude přirozeně vznikat větší počet mikrofirem a podnikatelů bez zaměstnanců. Jsme toho názoru, že to je směr růstu zaměstnanosti odvozené od růstu „reálných“ podnikatelských subjektů (podniků, korporací). V tomto kontextu (pojetí) jsme přesvědčení, že růst zaměstnanosti nastane, dokonce ve zcela nových oborech (v terciární a kvartární sféře).</p> <p>Cíle relevantních strategií EU a celkové přidané hodnotě Společenství budou se vši pravděpodobností splněny.</p>

V. HODNOCENÍ IMPLEMENTAČNÍHO SYSTÉMU

<i>Kriterium</i>	<i>Hodnocení</i>
1. Jaké subjekty jsou zapojeny do tvorby a implementace programu/ů?	V programu jsou vymezeny řídicí orgán včetně prezentace činností, které budou vykonávány, zprostředkující subjekty, platební a certifikační orgán a auditní orgán.
2. Je navržený implementační systém přehledný, efektivní, adekvátní a	Implementační systém je popsán přehledně a kapacity na implementaci operačního

přiměřený potřebě na zdárnou realizaci programů, zejména pokud jde o kapacitu lidských zdrojů, relativní nákladnost, zabezpečení spolufinancování a finančních toků?	programu se jeví dostatečné. Také z pohledu relativní nákladnosti, zabezpečení spolufinancování a finančních toků se implementační systém jeví celkově přehledný.
3. Jak jasně jsou definovány zodpovědnosti, řízení a procedury i s ohledem na řešení nestandardních situací a prevenci rizik?	V implementačním systému jsou jasně definovány pravomoci, zodpovědnosti, způsoby řízení a procedury. Jsou také navrženy adekvátní struktury pro řízení, monitorování a evaluaci a publicitu OP.
4. Jak systém reflektuje zkušenosti z předcházejícího programového období a doporučení hodnotitelů na úpravy systému tak, aby se neopakovaly dřívější chyby, ale na druhou stranu negeneroval nová rizika?	Z pohledu prezentovaných zkušeností z realizace OPPP v období 2004-2006 lze konstatovat, že OPPI reaguje na některé negativní zkušenosti z předchozího programovacího období, snaží se jim předcházet a eliminovat případná rizika.
5. Jak nejlépe by měly být navrhované implementační, monitorovací a evaluační struktury přizpůsobeny, pozměněny či vylepšeny?	Hodnotitel upozorňuje, že v rámci dalšího rozpracování procesu implementace („prováděcí dokument“) by měly být vymezeny základní principy výběru projektů, to znamená definovány všechny distribuční mechanismy.

8. HODNOCENÍ SEA OPPI

Posouzení Operačního programu Podnikání a inovace z hlediska vlivů na životní prostředí proběhlo podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí) ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon transponuje do českého právního řádu ustanovení Směrnice Evropského parlamentu č. 2001/42/EC o posuzování některých plánů a programů na životní prostředí.

Ze zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny vyplývá dále povinnost dospět ke zjištění, zda provádění koncepce ovlivní oblasti se zvláštním statutem ochrany (Natura 2000), a pokud ano, tak do jaké míry a jaká opatření je nutno přijmout.

Cílem hodnocení SEA bylo tedy posoudit v souladu s právním řádem ČR a s právem ES vlivy provádění Operačního programu Podnikání a inovace na životní prostředí a veřejné zdraví, včetně vyhodnocení vlivů na lokality soustavy Natura 2000, s důrazem na posouzení vlivů jeho provádění na udržitelný rozvoj ve smyslu Lisabonské strategie a cílů kohezní politiky Evropské unie.

Oznámení koncepce, zpracované v rozsahu přílohy č. 7 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 93/2004 Sb., bylo Ministerstvu životního prostředí předloženo dne 7.3. 2006. Zjišťovací řízení bylo zahájeno dne 16.3. 2006 zveřejněním oznámení koncepce v Informačním systému SEA a rozesláním dotčeným správním úřadům a dotčeným samosprávným celkům. Zjišťovací řízení bylo ukončeno dne 21.4. 2006 vydáním závěru zjišťovacího řízení.

Návrh koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí byl Ministerstvu životního prostředí předložen dne 9.6. 2006 a po kontrole náležitostí byl dne 19.6. 2006 zveřejněn v Informačním systému SEA a rozeslán dotčeným správním úřadům a dotčeným samosprávným celkům. Veřejné projednání návrhu koncepce včetně vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí proběhlo dne 11.7. 2006 na MPO v Praze. Nad rámec zákona byl uspořádán MPO ve spolupráci s posuzovatelem koncepce úvodní veřejný seminář, který proběhl dne 29.3. 2006 na MPO v Praze.

Dne 16.8. 2006 bylo vydáno souhlasné stanovisko Ministerstva životního prostředí k návrhu koncepce „Operační program Podnikání a inovace na léta 2007-2013“. Příslušný dokument MŽP č.j. 58873/ENV/06 je uveden v příloze č. 1.

9. LEGISLATIVNÍ RÁMEC

Legislativa a strategické dokumenty Evropské unie:

- Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o zrušení nařízení (ES) č. 1783/1999
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1081/2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení (ES) č. 1784/1999
- Nařízení Rady (ES) č. 1084/2006 ze dne 11. července 2006 o Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1164/94
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1082/2006 ze dne 5. července 2006 o evropském seskupení pro územní spolupráci (ESÚS)
- Návrh Nařízení EK stanovujícího podrobná pravidla pro aplikaci Nařízení Rady o obecných ustanoveních týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a Nařízení Evropského parlamentu a Rady o Evropském fondu pro regionální rozvoj (návrh implementačního nařízení)
- Strategické obecné zásady Společenství
- Pokyny k regionální podpoře na období 2007 – 2013 (2006/C54/08)
- Nařízení Komise (ES) č. 794/2004 z 21.4.2004 provádějící Nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterými se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES
- Nařízení Komise (ES) č. 68/2001 ze dne 12. ledna 2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podpory na vzdělávání
- Nařízení Rady (ES) č. 659/1999/ES ze dne 22. března 1999, kterým se stanovují podrobná pravidla pro použití článku 93 Smlouvy o ES
- Pokyny Společenství pro státní podporu investic rizikového kapitálu do malých a středních podniků (2006/C194/02)
- Nařízení Komise (ES) č. 70/2001 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory malým a středním podnikům
- Rámec ES pro veřejnou pomoc ve výzkumu, vývoji a inovacích
- Bloková výjimka pro regionální investiční podporu
- Nařízení Komise (ES) pro de minimis
- Pokyny Společenství o státní podpoře na ochranu životního prostředí (2001/C37/03)
- Směrnice Evropského parlamentu č. 2001/42/EC o posuzování některých plánů a programů na životní prostředí.

Legislativa a strategické dokumenty České republiky:

- zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých souvisejících předpisů, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách
- zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů
- novela zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje
- zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí) ve znění zákona č. 93/2004 Sb.
- zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů
- Usnesení vlády ČR ze dne 2. března 2005 č. 245, k postupu přípravy ČR na čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti Evropské unie v letech 2007 - 2013
- Usnesení vlády ČR ze dne 22. února 2006 č. 175, k Návrhu Národního rozvojového plánu ČR na léta 2007 až 2013
- Usnesení vlády ČR ze dne 22. února 2006 č. 198, ke koordinaci přípravy ČR na čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti Evropské unie v letech 2007 až 2013
- Usnesení vlády ČR ze dne 10. května 2006 č. 494, k evropským zdrojům v letech 2007 až 2013
- Usnesení vlády ČR ze dne 28. června 2006 č. 821, k postupu přípravy operačních programů pro čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti Evropské unie v letech 2007 - 2013
- Strategie hospodářského růstu ČR, schválena usnesením vlády ČR ze dne 16. listopadu 2005 č. 1500
- Národní inovační politika ČR na léta 2005-2010, schválena usnesením vlády ČR ze dne 7. července 2005 č. 851
- Národní rozvojový plán ČR 2007-2013, vzat na vědomí usnesením vlády ČR ze dne 22. února 2006 č. 175
- Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013, vzat na vědomí usnesením vlády ČR ze dne 7. června 2006 č. 684
- Národní program reform, schválen usnesením vlády ČR ze dne 15. října 2005
- Strategie regionálního rozvoje ČR, schválena usnesením vlády ČR ze dne 17. května 2006 č. 560

- Politika územního rozvoje ČR, schválena usnesením vlády ČR ze dne 17. května 2006 č. 561

Koncepční dokumenty MPO:

- Průmyslová politika ČR
- Státní energetická koncepce ČR
- Koncepce podpory MSP
- Surovinová politika ČR

Koncepční studie zadané MPO pro přípravu OPPI:

- Koncepční záměry rozvoje malých a středních podniků 2007-2013 (září 2005)
- Studie na zjištění potřeb financování rozvoje znalostní ekonomiky v České republice se zaměřením na inovace pro další programovací období 2007-2013 (listopad 2005)
- Studie „Hlavní východiska, zaměření a charakteristika operačního programu Ministerstva průmyslu a obchodu ČR pro nové programovací období 2007-2013“ (leden 2006)

10. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AFCOS	Anti-Fraud Coordinating Structure / Ústřední útvar pro boj proti podvodům
BAT	Best Available Techniques / Nejlepší dostupné techniky
b.c.	Běžné ceny
BIC	Business Innovation Centre
CHU	Centrální harmonizační jednotka
CORDIS	Informační služby výzkumu a vývoje v rámci Evropských společenství
CSG	Community Strategic Guidelines / Strategické obecné zásady Společenství
ČNB	Česká národní banka
ČSÚ	Český statistický úřad
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka, s.s.
EC DG ECFIN	EK, Generální ředitelství pro ekonomické a finanční záležitosti
EIA	Environmental Impact Assessment / Posouzení vlivu na životní prostředí
EFF	Evropský fond na podporu rybolovu
EIB	Evropská investiční banka
EIF	Evropský investiční fond
EITO	Evropská observatoř informačních technologií
EK	Evropská komise
EMAS	Systém řízení podniku a auditů z hlediska ochrany životního prostředí
EMS	Systémy environmentálního řízení
EPC	Energy Performance Contracting
EPO	Evropský patentový úřad
ERA	European Research Area
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ES	Evropská společenství
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
EURIDYCE	Informační databáze EU pro vzdělávání
EUROSTAT	Statistický úřad Evropských společenství
FS	Fond soudržnosti
GWh	Gigawatthodina
HDP	Hrubý domácí produkt

HSS	Hospodářská a sociální soudržnost
ICT	Informační a komunikační technologie
IDRC	Mezinárodní výzkumné středisko pro rozvoj
ILO	Mezinárodní organizace práce
IMD	Mezinárodní institut pro rozvoj řízení
IMF	Mezinárodní měnový fond
IPPC	Integrated Pollution Prevention and Control / Integrovaná prevence a omezování znečištění
IPR	Práva k duševnímu vlastnictví
JEREMIE	Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises / Společné evropské zdroje pro MSP
KoP	Komunikační plán
Kgoe	Kilogram olejového ekvivalentu
MD	Ministerstvo dopravy
MF	Ministerstvo financí
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSP	Malé a střední podniky
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Monitorovací výbor
MWi	Instalovaný výkon v Megawattech
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NPR	Národní program reforem
NRP	Národní rozvojový plán
NRPS	Národní rámec politiky soudržnosti
NSRR	Národní strategický referenční rámec
NUTS II	Regiony soudržnosti
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
OP	Operační program
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OPPI	Operační program Podnikání a inovace
OPPP	Operační program Průmysl a podnikání

OP VaVpl	Operační program Výzkum a Vývoj pro Inovace
OP VpK	Operační program Vzdělání pro konkurenceschopnost
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
OZE	Obnovitelné zdroje energie
pc.b.	Procentní bod
PCO	Platební a certifikační orgán
PIC	Podnikatelské inovační centrum
PO	Prioritní osa
PPP	Partnerství veřejného a soukromého sektoru
PPS	Standardy kupní síly
RAMSES	Vzdělávací systém
REACH	Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals Registrace, hodnocení, schvalování a omezování chemikálií
ROP	Regionální operační program
RTD	Research and Technological Development / Výzkum a technologický rozvoj
RVV	Rada pro výzkum a vývoj
ŘO	Řídící orgán
SEA	Strategické hodnocení dopadu na životní prostředí
SF	Strukturální fondy
SIBIS	Statistické indikátory pro měření informační společnosti
SOZS	Strategické obecné zásady Společenství
SR	Státní rozpočet
SWOT	Analýza silných a slabých stránek
TI	Transparency International
TP	Technická pomoc OPPI
UIV	Ústav pro informace ve vzdělávání
UNDP	Rozvojový program OSN
UNECE	Ekonomická komise OSN pro Evropu
UNESCO	Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu
UNRISD	Výzkumný ústav OSN pro sociální rozvoj
VaV	Výzkum a vývoj
WEF	Světové ekonomické fórum
WIPO	Světová organizace pro duševní vlastnictví

11. PŘÍLOHY

Stanovisko Ministerstva životního prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 93/2004 Sb., k návrhu koncepce „Operační program Podnikání a inovace na léta 2007-2013“

SOUHLASNÉ STANOVISKO

k návrhu koncepce

„Operační program podnikání a inovace na léta 2007-2013“

verze 10. května 2006

za dodržení níže uvedených podmínek (část A):

1. V rámci celkového monitoringu OPPI sledovat dopady implementace OPPI na životní prostředí, tj. zejména:
 - a) zpracovat vybrané navržené environmentální indikátory a indikátory pro oblast veřejného zdraví do celkového systému sledování dopadů implementace OPPI,
 - b) navázat systém monitoringu OPPI na systém hodnocení a výběru projektů s využitím environmentálních kritérií,
 - c) mezi environmentální indikátory dále zařadit prachové částice frakce PM₁₀.
2. Pravidelně zveřejňovat výstupy monitoringu, tj. průběžné dopady implementace OPPI na životní prostředí a veřejné zdraví.
3. Zohlednit problematiku životního prostředí v rámci celkového systému hodnocení a výběru projektů, tj. zejména:
 - a) zpracovat navržená environmentální kritéria do celkového systému hodnocení a výběru projektů (přičemž je nutné provést jejich výběr a případnou modifikace pro jednotlivé oblasti podpory, respektive pro jednotlivé projekty),
 - b) mezi kriteria pro výběr projektů zařadit kritérium „Snižování zátěže populace v sídlech z expozice dopravním hlukem a hlukem z průmyslové činnosti“,
 - c) mezi kriteria pro výběr projektů dále zařadit využití nejlepších dostupných technologií (BAT),
 - d) při realizaci jednotlivých projektů zohlednit navržená opatření pro snížení jejich potenciálních negativních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, tj. využít tato opatření při stanovení podmínek realizace projektů pro přidělení podpory v rámci OPPI.
4. Zajistit dostatečnou informovanost žadatelů o environmentální problematice a o možných vazbách předkládaných projektů na životní prostředí.
5. Zpracovat návrhy a doporučení zpracovatele SEA na doplnění obsahového a strategického zaměření OPPI z hlediska životního prostředí, uvedené v příloze vyhodnocení. V případě, že nebudou akceptovány požadujeme zdůvodnění.

Průběh posuzování:

Oznámení koncepce, zpracované v rozsahu přílohy č. 7 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 93/2004 Sb., (dále jen „zákon č. 100/2001 Sb.“), bylo Ministerstvu životního prostředí předloženo dne 7. 3. 2006. Zjišťovací řízení bylo zahájeno dne 16. 3. 2006 zveřejněním oznámení koncepce v Informačním systému SEA a rozesláním dotčeným správním úřadům a dotčeným územním samosprávným celkům. Zjišťovací řízení bylo ukončeno dne 21. 4. 2006 vydáním závěru zjišťovacího řízení.

Návrh koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí, zpracovaného v rozsahu přílohy č. 9 zákona č. 100/2001 Sb., byl Ministerstvu životního prostředí předložen dne 9. 6. 2006 a po kontrole náležitostí byl dne 19. 6. 2006 zveřejněn v Informačním systému SEA a rozeslán dotčeným správním úřadům a dotčeným územním samosprávným celkům. Veřejné projednání návrhu koncepce včetně vyhodnocení vlivů koncepce na životní prostředí se konalo dne 11. 7. 2006 od 15 hodin v budově Ministerstva průmyslu a obchodu (Politických vězňů 20, Praha 1). Zápis z veřejného projednání obdrželo Ministerstvo životního prostředí dne 19. 7. 2006.

Dne 29. 3. 2006 proběhl úvodní veřejný seminář v budově Ministerstva průmyslu a obchodu (Politických vězňů 20, Praha 1). Tento seminář uspořádal předkladatel ve spolupráci s posuzovatelem nad rámec zákona.

Stručný popis koncepce:

Operační program podnikání a inovace na léta 2007-2013 (dále jen „OPPI“) je dokumentem pro čerpání finančních zdrojů EU v oblasti podnikání a inovací. Tento program je zpracováván Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR, a rozpracovává prioritní osu „Posilování konkurenceschopnosti české ekonomiky“ Národního rozvojového plánu ČR 2007–2013. OPPI stanovuje cíle, priority a oblasti podpory, v rámci kterých bude možné podávat projektové žádosti pro spolufinancování ze strukturálních fondů EU. Při jeho tvorbě byly reflektovány zkušenosti z přípravy Operačního programu Průmysl a podnikání pro období 2004–2006 a dosavadní zkušenosti z čerpání prostředků ze strukturálních fondů.

Stručný popis posouzení:

Posouzení vlivů Operačního programu podnikání a inovace na léta 2007-2013 na životní prostředí bylo provedeno v souladu se zákonem a zpracováno v rozsahu přílohy č. 9 zákona č. 100/2001 Sb. OPPI byl rovněž vyhodnocen dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, a to z hlediska důsledků na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a stav jejich ochrany z uvedených hledisek dle § 45h zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Závěry posouzení:

Ministerstvo životního prostředí jako příslušný orgán podle § 21 zákona č. 100/2001 Sb., na základě návrhu koncepce, zpracovaného posouzení koncepce dle zákona č. 100/2001 Sb., včetně vyhodnocení koncepce dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, vyjádření dotčených správních úřadů, dotčených územně samosprávných celků a veřejnosti, výsledků veřejného projednání vydává

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

100 10 PRAHA 10 - VRŠOVICE, Vršovická 65

V Praze dne 16. srpna 2006

Č.j. : 58873/ENV/06

STANOVISKO

Ministerstva životního prostředí

podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí,
ve znění zákona č. 93/2004 Sb.,

k návrhu koncepce

„Operační program podnikání a inovace na léta 2007-2013“

verze 10. května 2006

Předkladatel koncepce:

Ministerstvo průmyslu a obchodu, odbor strukturálních fondů

Zpracovatel posouzení:

Mgr. Martin Smutný

(oprávněná osoba podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění, osvědčení odborné způsobilosti č. j.: 7554/OPVI/04)

Ing. Jana Svobodová

(oprávněná osoba podle zákona č. 244/1992 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, osvědčení odborné způsobilosti č. j.: 13090/2113/OPVŽP/02)

Ing. Miroslav Šafařík, Ph.D.

Ing. Lubomír Nondek, CSc.

RNDr. Petr Blahník

(autorizovaná osoba podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny na základě rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 30.11.2004 pod č.j. 630/3243/04)

Ing. Jaroslav Klusák

Mgr. Michal Musil

MUDr. Helena Kazmarová

(osvědčení odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví vydané MZČR č.j. HEM-300-1.7.05/23377 pod pořadovým číslem 10/2005 s platností do 11. 7. 2010)

MUDr. Jaroslav Volf

(osvědčení odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví vydané MZČR č.j. HEM-300-7.3.05/11039 pod pořadovým číslem 5/2005 s platností do 11. 4. 2010)

Ing. Jana Hrnčířová

6. V koncepci požadujeme užívat správnou odbornou terminologii, zejména v oblasti odpadového hospodářství, a provést příslušné opravy.

Realizace koncepce „Operační program podnikání a inovace na léta 2007-2013“ nebude mít významný negativní vliv na evropsky významné lokality a ptačí oblasti za dodržení níže uvedených podmínek (část B).

Priority a cíle koncepce jsou formulovány bez vztahu ke konkrétnímu území, je proto nutné všechny projekty předložit orgánu ochrany přírody se žádostí o stanovisko dle § 45i zákona 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Ing. Jaroslava HONOVÁ

ředitelka odboru

posuzování vlivů na životní prostředí a IPPC